

RĪGAS TEHNISKĀ UNIVERSITĀTE
Lietišķās valodniecības institūts

Studiju virziens
„Tulkošana”

PAŠNOVĒRTĒJUMA ZIŅOJUMS

par 2012./2013. mācību gadu

APSTRIPRINĀTS

RTU Senāta sēdē

201... g. ...., prot. Nr. ....

Mācību prorektors .....

U.Sukovskis

AKCEPTĒTS

LVI Padomes sēdē

2013. g. 19. novembrī, prot. Nr. 64.

Padomes priekšsēdētāja .....

L. Iļjinska

IZSKATĪTS

Studiju virziena komisijas sēdē

2013. g. 27. novembrī, prot. Nr. 1.

Studiju virziena direktore .....

L. Iļjinska

Rīga 2013

SATURS

1. STUDIJU VIRZIENA RAKSTUROJUMS.....	4
1.1. Studiju virziena attīstības stratēģija, mērķi un to saistība ar RTU kopējo stratēģiju.....	4
1.2. Studiju virziena un studiju programmu novērtējums no Latvijas Republikas interešu viedokļa	6
1.3. Studiju virziena attīstības plāns	6
1.4. Studiju virziena un studiju programmu atbilstība darba tirgus pieprasījumam.....	7
1.5. Studiju virziena SVID analīze.....	8
1.5.1. Stiprās puses.....	8
1.5.2. Vājās puses	8
1.5.3. Iespējas.....	9
1.5.4. Draudi	9
1.6. Studiju virziena iekšējās kvalitātes nodrošināšanas sistēma.....	9
1.7. Studiju virzienam pieejamie resursi (t.sk. finanšu resursi) un materiāltehniskais nodrošinājums ..	11
1.8. Sadarbības iespējas Latvijā un ārzemēs attiecīgā studiju virziena ietvaros	12
1.9. Studiju programmas	13
1.10. Studiju virzienā iesaistītais akadēmiskais personāls	13
1.11. Studiju virziena īstenošanā iesaistītā akadēmiskā personāla pētnieciskā darbība	16
1.12. Studiju virziena īstenošanā iesaistītā personāla publikācijas	19
1.13. Studiju virziena īstenošanā iesaistītās struktūrvienības.....	21
1.14. Studiju virziena īstenošanā iesaistītais mācību palīgpersonāls	22
1.15. Ārējie sakari	23
1.15.1. Sadarbība ar darba devējiem, profesionālajām organizācijām	23
1.15.2. Sadarbība ar Latvijas un ārvalstu augstskolām.....	24
1.15.3. Studijas ārvalstīs apmaiņas programmu ietvaros.....	24
1.15.4. Ārvalstnieku studijas studiju virziena programmās.....	25
2. STUDIJU PROGRAMMU RAKSTUROJUMS.....	26
2.1. Bakalaura profesionālo studiju programma „Tehniskā tulkošana”	26
2.1.1. Studiju programmas apraksts.....	26
2.1.2. Studiju programmas saturs	27
2.1.3. Studiju programmas īstenošanas plānojums	31
2.1.4. Studiju kursu un moduļu apraksti.....	35
2.1.5. Studiju programmas organizācija	35
2.1.6. Studiju programmas praktiskā īstenošana	37
2.1.7. Vērtēšanas sistēma.....	38
2.1.8. Studiju programmas izmaksas	40

2.1.9. Studiju programmas atbilstība valsts normatīvajiem aktiem.....	40
2.1.10. Salīdzinājums citām radniecīgām Latvijas un Eiropas Savienības augstskolu studiju programmām.....	41
2.1.11. Studējošo skaits.....	48
2.1.12. Pirmajā studiju gadā imatrikulēto studējošo skaits.....	48
2.1.13. Absolventu skaits.....	49
2.1.14. Studējošo aptaujas un to analīze.....	49
2.1.15. Absolventu aptaujas un to analīze	49
2.1.16. Studējošo līdzdalība studiju procesa pilnveidošanā.....	50
2.2. Maģistra akadēmisko studiju programma „Tehniskā tulkošana”	52
2.2.1. Studiju programmas apraksts.....	52
2.2.2. Studiju programmas saturs	53
2.2.3. Studiju programmas īstenošanas plānojums	55
2.2.4. Studiju kursu un moduļu apraksti	56
2.2.5. Studiju programmas organizācija	56
2.2.6. Studiju programmas praktiskā īstenošana	57
2.2.7. Vērtēšanas sistēma.....	58
2.2.8. Studiju programmas izmaksas.....	61
2.2.9. Studiju programmas atbilstība valsts normatīvajiem aktiem.....	61
2.2.10. Salīdzinājums citām radniecīgām Latvijas un Eiropas Savienības augstskolu studiju programmām.....	62
2.2.11. Studējošo skaits.....	67
2.2.12. Pirmajā studiju gadā imatrikulēto studējošo skaits.....	67
2.2.13. Absolventu skaits.....	68
2.2.14. Studējošo aptaujas un to analīze.....	68
2.2.15. Absolventu aptaujas un to analīze	68
2.2.16. Studējošo līdzdalība studiju procesa pilnveidošanā.....	69
3. KOPSAVILKUMS PAR STUDIJU VIRZIENA ATTĪSTĪBAS PLĀNIEM	70
3.1. Studiju virziena un studiju programmu perspektīvais novērtējums	70
3.2. Studiju programmu atbilstība normatīvo aktu prasībām un Eiropas augstākās izglītības telpas veidošanas rekomendācijām.....	71
3.3. Darba devēju un profesionālo organizāciju sniegtā informācija par absolventu nodarbinātības iespējām	72
4. PIELIKUMI	73

1. STUDIJU VIRZIENA RAKSTUROJUMS

1.1. Studiju virziena attīstības stratēģija, mērķi un to saistība ar RTU kopējo stratēģiju

Studiju virziena „Tulkošana” attīstības stratēģijā ir saskaņota ar RTU attīstības stratēģiju, kas par savu galveno mērķi izvirza Latvijas Nacionālajā attīstības plānā definēto mērķi – nodrošināt izglītību un zināšanas tautsaimniecības izaugsmei un tehnoloģiskai izcilībai.

Studiju virziena ietvaros sniegtā izglītība nodrošina, ka absolvents spēs kvalitatīvi un radoši pildīt savus profesionālus pienākumus, spēs patstāvīgi tupināt pilnveidot savas zināšanās un prasmes un lietderīgi pielietot tos savā darbā un pētniecībā mūžizglītības pieejas ietvaros. Studiju virziena mērķis ir veicināt izglītojamā pilnveidošanos par garīgi un fiziski attīstītu, radošu un atbildīgu personību.

Studiju virziena „Tulkošana” izvirzītie mērķi ir saskaņoti ar RTU stratēģiskajiem mērķiem:

Zinātniskās darbības izcilība – kvalitatīvi zinātniskie pētījumi integrēti studiju procesā ar plašu iesaisti starptautiskajās, valsts un nozaru pētniecības programmās, kas sekmē tehnoloģiju pārnesei un inovāciju attīstību.

Studiju virziena „Tulkošana” ietvaros tiek veikti pētījumi lietišķās valodniecības, translatoģijas un terminoloģijas jomā, kas ir īpaši aktuāli Eiropas Savienības integrācijas kontekstā. Akadēmiskai personāls aktīvi piedalās starpskolu un starptautiskajā sadarbībā, publicējot savus darbus minētajās jomās gan Latvijā, gan ārzemēs. Attīstības stratēģijas ietvaros studiju procesā iesaistītie mācībspēki ir rosināti pastāvīgi paaugstināt savu profesionālo, pedagoģisko un zinātnisko kvalifikāciju, veikt aktuālus pētījumus un piedalīties mūžizglītības programmās.

Studiju virziena ietvaros izglītojamie studenti ir iesaistīti pētnieciskā darbā. Studenti ar patstāvīgi izstrādātiem referātiem / ziņojumiem piedalās semināros un konferencēs. Studentiem ir iespēja publicēt pētījumu rezultātus RTU zinātnisko rakstu krājumos. Pētnieciskos elementus satur visi studentu patstāvīgi sagatavotie referāti, semestra darbi un it īpaši bakalaura un maģistra darbi, kuru neatņemamā sastāvdaļa ir teorētiskā daļa.

2012./2013. gadā tāpat kā iepriekšējā gadā „Tehniskās tulkošanas” programmas studentiem bija iespēja uzstāties RTU studentu zinātniski tehniskajā konferencē un publicēt tēzes konferences tēžu krājumā. Ar katru gadu pieaug studentu interese par svešvalodām, par to liecina viņu aktīva dalība RTU studentu zinātniskajās un tehniskajās konferencēs, kā arī svešvalodu olimpiādēs. 2012./2013. gadā RTU Lietišķās valodniecības institūts RTU Zinātniskajā studentu konferencē organizēja četras sekcijas, kurās piedalījās 84 studenti (ieskaitot studentus, kuri apgūst tulkošanas studiju programmas citās augstskolās). Konferenču dalībniekus ar informatīviem materiāliem atbalsta Britu Padome, ASV vēstniecība, kā arī Vācijas, Šveices un Austrijas vēstniecības.

Zinātnē lietojamās svešvalodas vispusīgā izpēte ļauj sagatavot mūsdienīgus, tirgus prasībām atbilstošus mācību materiālus, un iesaistīt sociālo zinātņu, inženierzinātņu un translatoģijas studiju programmu studentus valodniecības teorijai un praksei veltītos pētījumos, veicinot viņu dalību starptautiskajos semināros un konferencēs. RTU LVI studenti ir līdzautori rakstiem, kas tika publicēti starptautisko konferenču rakstu krājumos.

Studiju izcilība – augstas kvalitātes, prestižas, starptautiski atzītas studijas, kas iemāca kritiski uztvert un radoši apstrādāt informāciju, analītiski domāt, attīstīt jaunrades spējas un

pašizglītošies mūža garumā, sagatavojot starptautiskajā darba tirgū konkurētspējīgus speciālistus.

Viens no studiju virziena „Tulkošana” stratēģiskiem mērķiem ir nodrošināt studiju procesa kvalitātes atbilstību pasaules vadošo universitāšu līmenim, paaugstinot RTU prestižu Latvijā un pasaulē.

Studiju virziena ietvaros RTU Lietišķās valodniecības institūts cenšas savlaicīgi reaģēt uz mūsdienu aktualitātēm ne tikai translatoģijas jomā, bet arī valodas mācīšanā un lietošanā. Eiropas universitātēs aizvien vairāk uzmanības tiek pievērsts tieši lietišķajai valodniecībai un speciālā lietojuma valodas lomai zināšanu organizēšanā un izplatīšanā.

Ņemot vērā mūsdienu tendences – studentu pieaugošais valodas prasmju līmenis, starptautisko apmaiņas programmu skaita pieaugums, starptautiskie zinātniskie un tehniskie projekti –, pēdējo desmit gadu laikā mūsu kolektīvs ir daudz strādājis, lai uzlabotu un optimizētu svešvalodu apmācību procesu RTU. Ir izstrādāti speciāli kursi RTU studentu apmācībai (English for Engineers) akadēmisko un profesionālo studiju programmu ietvaros, tiek veidoti e-kursi dažādām inženieru specialitātēm, kā arī sagatavošanas kursi vidusskolu vecāko klašu skolēniem (Ortus) pēc RTU Studiju daļas pasūtījuma.

LVI pasniedzēji aktīvi veic zinātniski metodisko darbību, lai nodrošinātu kvalitatīvu valsts valodas un svešvalodu speciālo kursu apmācību, ņemot vērā studentu jaunās vajadzības, arvien pieaugošo interesi par speciālā lietojuma valodu un starptautiskā darba tirgus prasības. Šobrīd viens no galvenajiem uzdevumiem ir ne tikai paaugstināt inženierzinātņu studentu komunikatīvās kompetences, bet arī attīstīt studentu kompetenci akadēmiskajā rakstīšanā, nodrošināt, lai studentu valodas līmenis, rakstot akadēmiskos un zinātniskos darbus, atbilstu starptautiskajām prasībām.

Organizācijas izcilība un atpazīstamība – demokrātiska, efektīva un moderna universitātes darba organizācija, kas veicina studiju un zinātniskās darbības izcilību, kā arī RTU atpazīstamību pasaulē.

RTU struktūrvienības, kas ir iesaistītas studiju virziena „Tulkošana” studiju programmu realizēšanā, darbojas saskaņā ar RTU normatīviem dokumentiem. Studiju kvalitāti kontrolē atbilstoši kvalitātes vadības pamatnostādņem.

Mācībspēku personāls ir stabils un varošs, piedalās konferencēs, semināros un citos ar kvalifikācijas celšanu saistītos pasākumos, turpina izglītību doktorantūrā. Personāla apmācības un kvalifikācijas celšana notiek akadēmiskajam personālam piedaloties starptautiskās konferencēs, semināros un projektos (Latvijā, Lielbritānijā, Vācijā, Polijā, Spānijā, Norvēģijā, Igaunijā u.c.), mācoties dažādosursos Britu Padomē un Gētes institūtā, piedaloties citu organizāciju darbā, veicot konsultanta praktisko darbu.

Akadēmiskā personāla atlase un atjaunošana notiek regulāri. Liela nozīme šajā procesā ir pasniedzēju tālākai izglītībai doktorantūrā. Akadēmiskais personāls kvalifikācijas celšanas laikā un pētnieciskajā darba iegūtās atziņas iestrādā mācību procesā.

Svešvalodu apguves nozīmi Latvijā kā ES dalībvalstī nosaka aizvien pieaugošie daudzpusīgie starptautiskie profesionālie kontakti, sadarbības iespēju paplašināšanās zinātnes, tehnikas, izglītības un kultūras jomā. ***Mūsdienās tikai speciālists ar teicamām svešvalodu zināšanām spēj pilnvērtīgi konkurēt darba tirgū.***

Istenojot studiju virzienā „Tulkošana” iekļautās studiju programmas „Tehniskā tulkošana” Lietišķās valodniecības institūts veicina RTU atpazīstamību pasaulē un nostiprina valsts vadošās universitātes statusu. Ārzemju studentu skaits, kuri mācās studiju virzienā iekļautajās programmās, arvien pieaug.

1.2. Studiju virziena un studiju programmu novērtējums no Latvijas Republikas interešu viedokļa

Rīgas Tehniskās universitātes Lietišķās valodniecības institūtam ir ievērojami plašākas iespējas integrēt tulkošanas izglītībā ne tikai tulka referenta Profesijas standartā prasītās *lingvistiskās* zināšanas, bet arī *tehniskās* un *sociālās* zināšanas un kompetences. Tas paver iespējas tulkošanas apakšnozarei arī zinātniskajā un tehniskajā virzienā, tādējādi veicinot tulka referenta darba profesijas attīstību, kas pilnībā atbilst šīs profesijas attīstības kopējai stratēģijai valstī (pieprasījums pēc tehniskajiem tulkiem un tulkotājiem pieaug, jo īpaši ņemot vērā gaidāmo Latvijas Republikas prezidentūru Eiropas Savienībā).

Par studiju virziena „Tulkošana” un tehnisko tulku bakalaura un maģistra profesionālo studiju programmu lietderību liecina pieprasījums pēc šī profila speciālistiem Latvijas tirgū – tulkošanas birojos, uzņēmumos (sevišķi kopuzņēmumos), ārvalstu projektos Latvijā, valsts un pašvaldību iestādēs, kā arī visur citur, kur nav iespējams iztikt bez zināšanām svešvalodā, inženierzinātņu pamatzināšanām, radošas pieejas darbam, prezentācijas prasmes un tulkošanas iemaņām. Studiju virziena ietvaros tiek integrētas visas šīs augstāk minētās kvalifikācijas. Pateicoties bakalaura profesionālo studiju programmai, notiek svešvalodas profesionalizācija (profesionālā apmācība), prasmju un iemaņu sintēze un integrācija atbilstoši Eiropas Savienības un darba tirgus prasībām.

Sakarā ar tulkošanas darba tirgus izmaiņām, akcentu un prioritāšu maiņu pēc Latvijas iestāšanās ES aizvien aktuālāka ir nepieciešamība gatavot tulkus un tulkotājus, kas varētu tulkot vismaz no 2 ES oficiālajām valodām (šajā programmā: angļu un vācu, nākotnē – franču).

Svešvalodu pieaugošā nozīme visās sabiedrības darbības sfērās pastiprina Lietišķās valodniecības institūta lomu inženierzinātņu, sociālo zinātņu speciālistu un tulku/tulkotāju izglītošanā un sagatavošanā. Mūsdienās tikai speciālists ar teicamām svešvalodu zināšanām spēj pilnvērtīgi konkurēt darba tirgū. Līdz ar to, **translatoloģijas** nozare Latvijā gūst jaunas perspektīvas un ir skatāma citā kontekstā. Ņemot vērā šīs tendences, studiju programmu plāns atbilst programmu mērķiem un uzdevumiem.

1.3. Studiju virziena attīstības plāns

Lai nodrošinātu studiju kvalitāti un programmas attīstību atbilstoši Eiropas standartiem, nepieciešams turpināt un sekmēt docētāju un studējošo mobilitāti piedāvāto Eiropas Savienības projektu ietvaros.

Svarīgi ir turpināt darbu pie svešvalodu un dzimtās valodas kompetences paaugstināšanas esošās programmas ietvaros, uzlabojot studentu patstāvīgā darba iespējas un kvalitāti, pilnveidojot šā darba vērtēšanas formas.

Programmas mācībspēkiem zinātniskajā un metodiskajā darbībā jāturpina pievērsties tulkojumzinātnes, terminu darināšanas un standartizācijas problēmām un tulkošanas speciālistu sagatavošanas metodiskajiem aspektiem. Jāizstrādā metodiskais mācību līdzeklis tulkošanas teorijā un praksē, pievēršot uzmanību tehniskās tulkošanas problemātikai. Ir plānots atjaunot metodiskos norādījumus kursa darbu un diplomdarbu izstrādāšanai.

Sadarbībā ar attiecīgās zinātnes vai tehniskās nozares vadošajiem speciālistiem, tiks turpināts darbs pie terminoloģijas izstrādes, sistematizēšanas un harmonizēšanas.

Jāturpina jau iesāktais darbs pie moduļu kursu un programmu izstrādāšanas. Moduļu kursus ir plānots piedāvāt studentiem no citām RTU fakultātēm, kā arī citām augstskolām. Jāturpina jau iesākts darbs pie moduļu kursu un programmu izstrādāšanas. Elektroniskā formā

Ortus vidē tika izveidoti Sagatavošanās kursi CE latviešu un angļu valodā, kas ir paredzēti valodas prasmju izkopšanai, latviešu un angļu literārās valodas pareizrūnas un pareizrakstības iemaņu nostiprināšanai, gramatikas atkārtošanai ar mērķi sagatavot vidusskolēnus Valsts centralizētajiem eksāmeniem. Moduļu kursus ir plānots piedāvāt studentiem no citām RTU fakultātēm, kā arī citām augstskolām. Viens no pieprasītākajiem studiju kursiem / moduļiem ir akadēmiskā un zinātniskā rakstu valoda, kas sakrīt ar LVI personāla veicamo pētījumu tematiku un sasaucas arī ar institūta darbības stratēģiju. Tādējādi, institūta mērķi un uzdevumi ir ne tikai paaugstināt studentu komunikatīvās kompetences, bet arī attīstīt studējošo kompetenci akadēmiskajā rakstīšanā un tehnisko tekstu tulkošanā, kā arī nodrošināt, lai studentu speciālā lietojuma valodas līmenis, rakstot akadēmiskos un zinātniskos darbus, atbilstu starptautiskajām prasībām.

Viens no pieprasītākajiem studiju kursiem / moduļiem ir akadēmiskā un zinātniskā rakstu valoda un nozares terminoloģija, kas sakrīt ar LVI personāla veicamo pētījumu tematiku un sasaucas arī ar institūta darbības stratēģiju. Nākotnē RTU fakultātēs īstenotajās studiju programmās tiek plānots piedāvāt ieviest nozaru terminoloģijas kursus, kā arī studiju kursus par jaunām tulkošanas un korpusa programmatūrām, kuru izstrādē piedalītos ne tikai docētāji, bet arī paši studenti.

Tādējādi, institūta mērķi un uzdevumi ir ne tikai paaugstināt studentu komunikatīvās kompetences, bet arī attīstīt studējošo kompetenci akadēmiskajā rakstīšanā un tehnisko tekstu tulkošanā, kā arī nodrošināt, lai studentu speciālā lietojuma valodas līmenis, rakstot akadēmiskos un zinātniskos darbus, atbilstu starptautiskajām prasībām.

Turpinot jau iesākto tradīciju organizēt starptautiskās zinātniskās konferences par aktuālajiem pētījumiem translatoģijas jomā, LVI 2012. gadā organizēja starptautisko zinātnisko konferenci „Meaning in Translation: Illusion of Precision”, kurā ar referātiem uzstājās ne vien valodnieki, tulki un tulkotāji no ES institūcijām, bet arī zinātnieki, kuri nodarbojas ar teksta elektronisko korpusu sastādīšanu un pētīšanu, terminologi, terminogrāfi un valsts institūciju pārstāvji. Pašlaik notiek konferences rakstu krājumā iekļaujamo rakstu rediģēšana un recenzēšana. Krājumu ir plānots publicēt 2014. gadā vienā no starptautiski atzītajām izdevniecībām. Otrā starptautiskā zinātniskā konference tiks organizēta 2015. gada rudenī.

Ir svarīgi turpināt un paplašināt sadarbību ar potenciālajiem darba devējiem. Ieteicams turpināt uzsākto sadarbību ar praktizējošajiem tulkiem un tulkotājiem lekciju un semināru formā.

Jāturpina organizēt regulāras tikšanās ar praktizējošiem tulkotājiem un tulkiem, lai gan studējošos, gan arī topošos absolventus iepazīstinātu ar reālo situāciju darba tirgū. Mācību procesa pilnveidošanai, Lietišķās valodniecības institūtam jāorganizē šādi pasākumi: vieslekcijas, tikšanās ar potenciāliem darba devējiem, semināri un konferences par studiju programmai aktuālām tēmām.

1.4. Studiju virziena un studiju programmu atbilstība darba tirgus pieprasījumam

Sakarā ar tulkošanas darba tirgus izmaiņām, akcentu un prioritāšu maiņu pēc Latvijas iestāšanās ES un OESD aizvien aktuālāka ir nepieciešamība gatavot tulkus un tulkotājus, kas varētu tulkot vismaz no 2 ES oficiālajām valodām (šajā programmā: angļu un vācu, nākotnē – franču). Svešvalodu pieaugošā nozīme visās sabiedrības darbības sfērās pastiprina Lietišķās valodniecības institūta lomu inženierzinātņu, sociālo zinātņu speciālistu un tulku/tulkotāju izglītošanā un sagatavošanā. Tulkošanas zinātnes nozare Latvijā gūst jaunas perspektīvas un ir skatāma citā kontekstā. Jo īpaši ņemot vērā gaidāmo Latvijas Republikas prezidentūru Eiropas Savienībā, un arvien pieaugošo pieprasījumu pēc gramatiski pareizas un stilistiski izkoptas latviešu valodas. Institūtā īstenotie studiju kursi, kuri ir veidoti uz vairāku zinātnisku pētījumu, rakstu un projektu bāzes, nodrošina RTU studentiem speciālā lietojuma valodas un

nozares terminoloģijas apguvi ne vien svešvalodās, bet arī dzimtajā valodā. Kā arī joprojām ir aktuāla mutiskā un rakstiskā komunikācija krievu valodā ar NVS valstīm. Ņemot vērā šīs tendences, studiju virziena un studiju programmu ietvaros sniegtā izglītība atbilst darba tirgus pieprasījumam.

Potenciālie darba devēji ir: valsts un pašvaldību iestādes, starptautiskas organizācijas, ārvalstu pārstāvniecības biroji, Eiropas Savienības programmas, mazie, vidējie un lielle uzņēmumi, tulkošanas biroji, kopuzņēmumi u.c.

Studiju virziena pastāvēšanas laikā katru gadu 2. kursa studentiem ir paredzēta 1 mēneša ilga sekretāra tulka prakse dažādos privātā sektora uzņēmumos un kopuzņēmumos, kā arī valsts un pašvaldību iestādēs (4.5. pielikums). Atsauksmes par studentiem un viņu darbību prakses laikā tiek apkopotas un sistematizētas.

Studiju programmas diploms ļauj absolventiem konkursa rezultātā strādāt par Eiropas Komisijas institūciju tulkotājiem-asistentiem (EPSO/LA/11).

1.5. Studiju virziena SVID analīze

1.5.1. Stiprās puses

- Iegūstama kvalitatīva profesionālā izglītība, kas ir pieprasīta Latvijas un starptautiskajā darba tirgū;
- Iespējas apgūt vairākas svešvalodas un augsts iegūstamās izglītības prestižs;
- Iespēja iegūt tehniskā tulkotāja izglītību ar specializāciju tehniska profila tekstu tulkošanā, proti, nozarēs, kurās studenti netiek gatavoti citās Latvijas augstskolās;
- Iespējas piedalīties pētniecisko darbu konkursos un studentu zinātniski tehniskajās konferencēs;
- Iespēja ietekmēt studiju procesu ar atgriezeniskās saiknes palīdzību;
- Profesionāli kvalificēti, pieredzējuši mācītbspēki ar tulka un tulkotāja darba pieredzi;
- Kontakti ar Latvijas un ārzemju augstskolām un citām institūcijām, iespējas apmeklēt vieslektoru nodarbības, kā arī mācīties ārzemēs ERASMUS programmas ietvaros;
- Kontakti ar esošajiem un potenciālajiem darba devējiem studiju laikā;
- Iespēja piedalīties stipendiju konkursos;
- Tālākizglītības iespējas (maģistra studijas, doktora studijas).

1.5.2. Vājās puses

- Atšķirīgs studējošo zināšanu līmenis, iestājoties studiju virziena ietvaros realizējamajās studiju programmās;
- Nav izsmeltas visas iespējas atgriezeniskās saiknes nodrošināšanai ar potenciālajiem darba devējiem;
- Grūtības organizēt studentu praksi ārzemju augstskolās un iestādēs;
- Grūtības kontrolēt katra studenta prakses laikā paredzēto pienākumu veikšanas kvalitāti;
- Materiāli tehniskā bāze ir nepārtraukti jāatjauno, sakarā ar moderno tehnoloģiju pastāvīgo attīstību (jāpapildina grāmatu fonds).
- Pasniedzēju mobilitātes trūkums.

1.5.3. Iespējas

- Pieprasījums pēc speciālistiem, kas brīvi pārvalda svešvalodu un ir arī apguvuši attiecīgās tehniskās nozares teorētiskos priekšmetus, arvien pieaug;
- Pieaug latviešu valodas apguvēju un lietotāju skaits, jo latviešu valoda nostiprinās kā ES oficiālā valoda, tādējādi ES darba tirgū ir jau šodien vērojams pieprasījuma pieaugums pēc augsti kvalificētiem tulkiem un tulkotājiem;
- RTU akadēmiskā personāla speciālā lietojuma svešvalodas zināšanu līmeņa paaugstināšana, izstrādājot apmācības programmas atbilstoši katras fakultātes specializācijai;
- Ar laiku piedāvāt iegūt tulka-referenta kvalifikāciju ne vien angļu un vācu valodā, bet arī citās ES darba valodās (piem., franču valoda, spāņu valoda utt.);
- Piedalīties dažāda veida starptautiskos projektos, grantos utt. informācijas apmaiņas nolūkos;
- Viesoties ar lekcijām citās augstskolās Latvijā un ārvalstīs (īpaši ES valstīs);
- Akreditējot RTU jaunas studiju programmas, paplašinās tehniskās tulkošanas specializēšanās iespējas.
- Izstrādāt un piedāvāt jaunus moduļu kursus studentiem no citām fakultātēm un augstskolām;
- Palielināt ārzemju studentu skaitu studiju virzienā reklamējot studiju virzienā „Tulkošana” iekļautas bakalaura un maģistra profesionālo studiju programmas „Tehniskā tulkošana” Eiropas Savienības, NVS un citos valstīs.

1.5.4. Draudi

- Pēc satura līdzīgu studiju programmu parādīšanās iekšējā tirgū;
- Jauno speciālistu motivācijas trūkums darbam augstskolā (nespēja piedāvāt konkurētspējīgus atalgojumus, izaugsmes iespējas utt.);
- Plašākas iespējas studentiem apgūt vēlamu svešvalodu attiecīgajā ārvalstī ne tikai valodu kursu, bet arī akadēmisko un profesionālo studiju programmu līmenī;
- Studentu skaita samazinājums demogrāfisko iemeslu dēļ;
- Straujš informāciju tehnoloģiju nozares attīstības temps; iespēja, ka parādīsies „ideālas” mašīntulkošanas programmas un cilvēka līdzdalība tulkošanas procesā nebūs nepieciešama.

1.6. Studiju virziena iekšējās kvalitātes nodrošināšanas sistēma

Programmas kvalitāte ir atkarīga no akadēmiskās un zinātniskās vides, kurā tā tieši darbojas. Kvalitātes nodrošināšanas sistēma ir saistīta ar kvalitātes nodrošināšanu studiju procesa gaitā un beigu rezultātos. Lai kvalitatīvi norisinātos studiju process, studiju virziena „Tulkošana” ietvaros realizēto profesionālo studiju programmu īstenošanā ir iesaistīti augsti kvalificēti mācībspēki, kā arī tiek izmantotas atbilstošas auditorijas, datoru klase un bibliotēka.

Lai kontrolētu un uzlabotu studiju virziena studiju programmu uzdevumu izpildes kvalitāti, tiek veikti šādi pasākumi:

- pārskata periodā 2012./2013. akad. g. mācību procesā bija iesaistīti gan augsti kvalificēti angļu, vācu un latviešu filoloģijas, gan praktiskās tulkošanas un dažādu inženiertehnisko nozaru speciālisti, piemēram: prof. L. Iljinska, asoc. prof. M. Platonova, asoc. prof. A. Baldiņš, doc. S. Gudzuka, doc. V. Cers, doc. I. Ezera, doc. I. Liokumoviča, asoc. prof. D. Rumpīte, prof. J. Saulītis, asoc. prof. A. Žiravecka, u.c.
- lai pilnveidotu studiju procesa kvalitāti, sesiju, bakalaura un maģistra darbu aizstāvēšanas rezultāti tiek apspriesti Lietišķās valodniecības institūta katedrās un Lietišķās valodniecības institūta Padomes un metodiskās komisijas sēdēs, tādējādi tiek izstrādāti ieteikumi studiju procesa uzlabošanai, apspriesti jautājumi par studiju nodrošinājumu ar metodiskajiem un tehniskajiem līdzekļiem, kā arī jautājumi saistībā ar mācībspēku kvalifikācijas līmeni. Uz šo apspriešanu kā neatkarīgs eksperts tiek uzaicināts bakalaura un maģistra darbu aizstāvēšanas komisijas priekšsēdētājs Ventspils Augstskolas profesors, Dr. philol. Jānis Sīlis;
- tiek analizēta pārbaudes darbu (kā kontroldarbu, tā bakalaura darbu un integrētā eksāmena) kvalitāte, nodrošināta integrētā eksāmena pamatotība (validity) un drošums (reliability) un tiek pildīts iepriekšējā gadā izstrādātais studiju procesa uzlabošanas plāns. Lai nodrošinātu studentu zināšanu objektīvu novērtējumu, bakalaura un maģistra darbu aizstāvēšanā tiek aicināti eksperti no citām augstskolām prof. J. Sīlis (Ventspils Augstskola), asoc. prof. V. Rudziša (Ventspils Augstskola) un darba devēju pārstāvji, tostarp SIA „Ekohelp” direktore Dr.sc.ing. V. Bezrodniha un SIA „Koba” direktors B. Smirnovs.
- paralēli RTU organizētajai aptaujai ORTUS vidē regulāri tiek veikta LVI izstrādātā studentu aptauja, lai noskaidrotu studentu vērtējumu par studiju kvalitāti un studentu vēlmes studiju procesa pilnveidošanai (4.4.1. pielikums). Aptaujas rezultāti tiek analizēti un apspriesti LVI sēdēs, ņemot vērā gan pašu mācību spēku darbā iegūto pieredzi, gan arī atgriezenisko saikni ar studentiem;
- studiju kvalitātes uzlabošanai tiek veikta mācībspēku aptauja, kuras rezultāti tiek ņemti vērā jaunu studiju plānu izstrādāšanā un esošo studiju programmu pilnveidošanā, kā arī mācību procesa plānošanā un organizēšanā.
- lai pilnveidotu studiju procesa kvalitāti, sesiju darbu aizstāvēšanas rezultāti tiek apspriesti Lietišķās valodniecības institūta katedru un Lietišķās valodniecības institūta Padomes un metodiskās komisijas sēdēs, tādējādi tiek izstrādāti ieteikumi studiju procesa uzlabošanai, apspriesti jautājumi par studiju nodrošinājumu ar metodiskajiem un tehniskajiem līdzekļiem, kā arī jautājumi saistībā ar mācībspēku kvalifikācijas līmeni.

Par studiju procesa kvalitāti liecina studentu zināšanas ieskaitēs un eksāmenos, kā arī kursa, bakalaura un maģistra darba aizstāvēšanas vērtējumi. Bakalaura un maģistra darba aizstāvēšanas komisijas sastāvā ir augsti kvalificēti speciālisti gan no RTU Lietišķās valodniecības institūta, gan no RTU fakultātēm un institūtiem, gan arī no citām augstskolām. Šāda sistēma nodrošina objektīvu un kvalitatīvu studiju procesa vērtējumu.

Sakarā ar plānu darba kvalitātes uzlabošanai ir paplašināta sadarbība ar studentu prakses vietām, potenciālajiem darba devējiem un praktizējošiem tulkiem. Aizvien vairāk darba devēju ir gatavi piedāvāt studentiem prakses vietas savos uzņēmumos, piemēram, 2012./2013. studiju gadā jau esošajiem darba devējiem pievienojās arī SDI Media Latvija, SIA BS Valodu centrs, NBS Militārā policija Valsts prezidenta apsardze, Latvijas Nacionālais arhīvs, VAS Latvijas Gaisa satiksme, Baltijas-Vācijas Augstskolu birojs, SIA Home Expert, SIA Synergium, SIA Juridiskais audits un citi valsts un privātie uzņēmumi.

Uzlabojoties studentu svešvalodu zināšanām, arvien vairāk LVI studentu piedalās ERASMUS apmaiņas programmās. 2012./2013. akad. gadā 2 bakalaura studiju programmas „Tehniskā tulkošana” studentes pavadīja mācību semestrī ārzemju augstskolā.

Lai nodrošinātu svešvalodu un dzimtās valodas kompetences paaugstināšanu esošās programmas ietvaros, tiek izstrādāti jauni mācību materiāli un e-kursi. Grāmatu krājums tika papildināts ar 12 jaunām grāmatām. Pēc LVI pasūtījuma, Zinātniskā bibliotēka iegādājās 21 grāmatu semantikas, pragmatikas un tulkošanas teorijas jomā.

Tehniskās tulkošanas programmas mācībspēki savā zinātniskajā un metodiskajā darbā turpina pētīt tulkojumzinātnes problēmas, vairāk uzmanības pievēršot tehnisko jomu terminoloģijas attīstīšanai, standartizēšanai un unificēšanai.

Tika organizēti 4 zinātniski metodiskie semināri:

- „Contemporary Tendencies in the Development of Scientific Text” (L. Iljinska, RTU);
- „Contemporary Term Formation and Application: Contrastive Analysis” (M. Platonova, RTU);
- “Integration Skills Development at a Higher Education Institution in the Context of Latvia” (A. Roskoša, RTU);
- „Secinājumu un pētījumu rezultātu formulēšana bakalaura un maģistra darbu izstrādē” (T. Smirnova, RTU).

1.7. Studiju virzienam pieejamie resursi (t.sk. finanšu resursi) un materiāltehniskais nodrošinājums

RTU Lietišķās valodniecības institūta „Tehniskās tulkošanas” studiju programmas studentiem auditoriju nodarbības notiek Lietišķās valodniecības institūta telpās Meža ielā 1/1 un Āzenes ielā 16. Studentiem ir pieejamas 18 auditorijas, datoru zāle un metodiskais kabinets. 412. kabinets Meža ielā 1/1 ir aprīkots ar stacionāru audiovizuālo iekārtu (projektors, skaļruņi un ekrāns).

Programmas nodarbībās tiek izmantoti mobilie datu video projektori, portatīvie datori, televizori ar DVD-atskaņotājiem. Studiju programmas docētāji ir apgādāti ar pārnēsājamiem CD atskaņotājiem, kas tiek izmantoti valodu apmācības un tulkošanas nodarbībās. Institūtā ir arī nepieciešamā kopēšanas un iesiešanas tehnika.

Lietišķās valodniecības institūta datoru klasē ir 13 datori, kuros ir instalēta Open Office programmu pakete un mašīntulkošanas programma TRADOS, kuru studenti izmanto tulkošanas procesā, kā arī tekstu un terminu korpusa sastādīšanai. Studenti, strādājot ar šo programmu, to nepārtraukti papildina. Savukārt LVI metodiskā komisija veic mācību metodisko materiālu atjaunošanu. Tika iegādāts daudzfunkcionāls tintes printeris.

Lielākā daļa studiju procesā izmantoto materiālu ir pieejami e-studiju vidē ORTUS. Informācijas apmaiņas process ir datorizēts: studenti var elektroniski sazināties ar docētājiem, un docētāji informē studentus par pārbaudes darba rezultātiem. Ar labākajiem e-kursiem var iepazīties visi Lietišķās valodniecības institūta mācībspēki.

Lietišķās valodniecības institūtā turpinās darbs pie metodisko kabinetu grāmatu, rakstu krājumu un žurnālu angļu, vācu, spāņu, franču, latviešu, krievu un citās valodās papildināšanas. Pēdējo trīs gadu laikā par LVI līdzekļiem tika iegādātas 134 grāmatas un vārdnīcas. Grāmatu krājumi tika papildināti ar Valsts valodas aģentūras, kā arī ar ASV, Vācijas, Austrijas un Šveices vēstniecību palīdzību.

Studentiem tiek piedāvātas jaunākās grāmatas valodniecības un translatoģijas nozarē, vispārīgās un speciālās vārdnīcas dažādās zinātniskās un tehniskās jomās un ir arī pieejams internets un tiek piedāvāta iespēja lejupielādēt un izdrukāt nepieciešamos materiālus. Studenti aizvien vairāk izmanto arī RTU Zinātniskās bibliotēkas piedāvātos elektroniskos resursus (e-žurnālus un e-grāmatas). Plašs piedāvāto materiālu klāsts dod studentiem iespēju izvēlēties aktuālākus un nozarei atbilstošus avottekstus kursa darbu un bakalaura darbu izstrādāšanai.

RTU bibliotēkas galvenais mērķis ir nodrošināt studiju procesu un zinātniski pētniecisko darbību ar nepieciešamo literatūru, datu bāzēm un informāciju. Bibliotēkas informācijas avota fonds ietver apmēram 3 000 000 vienību dažādās valodās, t.sk.:

- a) grāmatas un grāmatu krājumi;
- b) periodiskie izdevumi;
- c) uzziņu literatūra;
- d) audiovizuālo materiālu kolekcija ;
- e) elektroniskās un CD-ROM datu bāzes.

Visi izdevumi bibliotēkā ir fiksēti elektroniskajā katalogā, lasītāju apkalpošana – automatizēta. RTU Zinātniskās bibliotēkas lasītavā ir 17-20 datorizētas studentiem pieejamas darba vietas. Visi universitātes datori ir saslēgti lokālajā datora tīklā un tajos ir pieejams Interneta pieslēgums. Šie resursi tiek racionāli izmantoti gan daudzu studiju priekšmetu nodarbībās, gan pieejami studentu patstāvīgajam darbam.

Novērtējot mācību tehnisko nodrošinājumu, var konstatēt, ka tas šobrīd atbilst studiju procesa prasībām. Lai veicinātu secīgas un sinhronas tulkošanas priekšmetu pasniegšanas kvalitāti, ir nepieciešams aprīkojums konferences tulkošanai, bet līdzekļu trūkuma dēļ nav iespējas to iegādāties.

1.8. Sadarbības iespējas Latvijā un ārzemēs attiecīgā studiju virziena ietvaros

Lietišķās valodniecības institūta „Tehniskās tulkošanas” programma tiek realizēta ciešā sadarbībā ar Latvijas Universitātes Humanitāro zinātņu fakultāti (bijušo Moderno valodu fakultāti). 2007. gada 25. aprīlī RTU Valodu institūts noslēdza sadarbības līgumu ar LU Moderno valodu fakultāti par sadarbību izglītības, studiju, zinātniskās darbības, inovāciju un starptautiskās sadarbības jomā (4.3.1. pielikums). Cieša sadarbība un kopīgi zinātniskie pasākumi vieno LVI „Tehniskās tulkošanas” programmas un LU Humanitāro zinātņu fakultātes Sastatāmās valodniecības un tulkošanas nodaļas un Anglistikas nodaļas mācībspēkus. 2007. gada 9. maijā RTU Valodu institūts noslēdza sadarbības līgumu ar Ventspils Augstskolas Tulkošanas studiju fakultāti par sadarbību izglītības, studiju, zinātniskās darbības, inovāciju un starptautiskās sadarbības jomā (4.3.2. pielikums).

Tehniskās tulkošanas programmas ietvaros ir lasījuši lekcijas un vadījuši seminārus sekojoši vieslektori: asoc. prof. Indra Karapetjana, LU Humanitāro zinātņu fakultāte un Dr.philol., prof. Trevors G. Fennells, Dienvidaustrālijas Flindersa Universitātes Valodu departaments, Dr. philol., prof. Anna Vulāne, Latvijas Universitāte.

Asoc.prof., Dr. paed. D. Rumpīte, doc., Dr.philol. I.Liokumoviča un lekt., Mag.philol. I.Ivaškins turpina darbu projektā Consumer Citizenship Network (CCN), kas tiek īstenots ar Eiropas kopienas atbalstu un Socrates programmas ietvaros.

2012./2013. gadā turpinājās sadarbība ar Astonas universitātes Tulkošanas fakultāti Lielbritānijā (personīgi ar Dr. philol., prof. C. Šafneru), ar Dienvidaustrālijas Flindersa Universitātes Filoloģijas fakultāti (personīgi ar Dr.philol., prof. C. Mrova-Hopkinsu), ar Lodzas Universitāti (personīgi ar asoc. prof. Ivonnu Vitzak-Plisiecku), ar Lēvenes Katolisko universitāti (personīgi ar prof. Reine Meilarti un prof. Ž. Lamberu), ar Viļņas Universitāti (personīgi ar asoc. prof. Nijoli Juhņevičieni), ar Patentu tulkošanas biroju ASV (personīgi ar Mag.philol. S. Viteku) un ar Valsts valodas centru (bijušo Tulkošanas un terminoloģijas centru), ar kuru 2007. gadā tika noslēgts sadarbības līgums. Minētie zinātnieki recenzē Lietišķās valodniecības institūta zinātniskos un metodiskos krājumus un citas publikācijas. Sadarbība ar ārzemju augstskolām un iestādēm veicina studiju procesu un nodrošina efektīvu jaunākās informācijas apmaiņu valodniecības un tulkošanas teorijas jomā.

1.9. Studiju programmas

1.1.Tabula

Akreditācijas lapa Nr. 131

Nr. p.k.	Studiju programmas					
	Nosaukums	Kods	Apjoms kredītpunktos	Īstenošanas veids un forma	Īstenošanas vieta	Pašķiramais grāds/profesionālā klasifikācija
1.	Profesionālā bakalaura studiju programmas "Tehniskā tulkošana"	42222	160	Pilna un nepilna laika studijas; klātiene	Rīga	Profesionālā bakalaura grāds tehniskajā tulkošanā / tehniskais tulks referents
2.	Profesionālā maģistra studiju programmas "Tehniskā tulkošana"	47222	60	Pilna laika studijas; klātiene	Rīga	Profesionālā maģistra grāds tehniskajā tulkošanā
			86			Profesionālā maģistra grāds tehniskajā tulkošanā / tehniskais tulks referents

Studiju virziena „Tulkošana” attīstības stratēģijā ir saskaņota ar RTU attīstības stratēģiju, kas par savu galveno mērķi izvirza Latvijas Nacionāla attīstības plānā definēto mērķi – nodrošināt izglītību un zināšanas tautsaimniecības izaugsmei un tehnoloģiskai izcilībai.

Studiju virziena ietvaros sniegtā izglītība nodrošina, ka absolvents spēs kvalitatīvi un radoši pildīt savus profesionālus pienākumus, spēs patstāvīgi tupināt pilnveidot savas zināšanās un prasmes un lietderīgi pielietot tos savā darbā un pētniecībā mūžizglītības pieejas ietvaros. Studiju virziena mērķis ir veicināt izglītojamā pilnveidošanos par garīgi un fiziski attīstītu, radošu un atbildīgu personību.

Īstenojot studiju virzienā „Tulkošana” iekļautās studiju programmas „Tehniskā tulkošana” Lietišķās valodniecības institūts veicina RTU atpazīstamību pasaulē un nostiprina valsts vadošās universitātes statusu. Ārzemju studentu skaits, kuri mācās studiju virzienā iekļautajās programmās, arvien pieaug.

1.10. Studiju virzienā iesaistītais akadēmiskais personāls

RTU Lietišķās valodniecības institūtā akadēmiskais personāls ir izveidots atbilstoši LR Augstskolu likumam un RTU Satversmei. Studiju virziena ietvaros nodarbības vada ne vien RTU LVI mācībspēki, bet arī praktizējošie tulkotāji, nozares speciālisti un vieslektori.

Akadēmiskā personāla skaits un sadalījums:

RTU pamatdarbā (1.2. tabula):

- akadēmiskā personāla kopskaits – 26 cilvēki;

- akadēmiskais personāls ar zinātņu doktora grādu (5 profesori, 4 asociētie profesori, 3 docenti, 1 vadošais pētnieks) – 13 cilvēki (50%);
- akadēmiskais personāls ar maģistra grādu (4 docenti, 9 lektori) – 13 cilvēki (50%).

Pieaicinātie speciālisti (1.3. tabula):

- speciālistu kopskaits – 9 cilvēki;
- speciālisti/eksperti ar zinātņu doktora grādu (2 profesori, 1 eksperts) – 3 cilvēki (33%);
- speciālisti/eksperti ar maģistra grādu (1 docents, 5 lektori) – 6 cilvēki (67%).

1.2. tabula

Studiju virzienā iekļauto studiju programmu īstenošanā iesaistītā RTU personāla saraksts

NPK	Uzvārds, vārds	Amats	Grāds	Pasniedzamie studiju kursi
1.	Iļjinska Larisa	RTU Lietišķās valodniecības institūta direktore; RTU profesore	Dr. philol.	<i>Bakalaura darbs; Rakstveida runas pamati; Zinātniskā rakstu valoda</i>
2.	Saulītis Juris	RTU profesors	Dr. oec.	<i>Sabiedrības ekonomika; Tautsaimniecības pamati</i>
3.	Merkurjevs Juris	RTU profesors	Dr. habil. sc. ing.	<i>Mašintulkošanas pamati</i>
4.	Žiravecka Anastasija	RTU vadošā pētniece	Dr. sc. ing. Mag. philol.	<i>Mašintulkošanas pamati Datoru mācība</i>
5.	Rumpīte Diāna	RTU asoc. profesore	Dr. paed.	<i>Akadēmiskā angļu rakstu valoda</i>
6.	Baldiņš Alvars	RTU asoc. profesors	Dr. phil	<i>Apvienotā Eiropa un Latvija; Pedagoģiskā psiholoģija</i>
7.	Platonova Marina	RTU asoc. profesore	Dr. philol.; Mag. oec.	<i>Biznesa un juridiskā terminoloģija; Prezentācijas prasme; Specializācijas tekstu tulkošana</i>
8.	Fjodorova Svetlana	RTU docente	Dr.oec.	<i>Būvniecības plānošana un organizēšana</i>
9.	Šteinberga Airisa	RTU asoc. profesore	Dr.psych. Mag.paed.	<i>Psiholoģija</i>
10.	Korjakins Aleksandrs	RTU profesors	Dr. habil.sc.ing	<i>Būvmateriāli (pamatkurss)</i>
11.	Liokumoviča Irina	RTU docente	Dr. philol.	<i>Angļu valodā runājošo valstu politiskās un ekonomiskās sistēmas studijas; Funkcionālā komunikācija; Runas un klausīšanas prasmju attīstīšana; Monologu, dialogu un profesionālu tekstu audiēšanas prasmju attīstīšana</i>
12.	Lanka Anita	RTU profesore	Dr. paed.	<i>Pedagoģija</i>
13.	Cers Valdis	RTU docents	Mag. phil.	<i>Ētika; Sociālās attīstības pamati</i>
14.	Sandra Gudzuka	RTU docente	Mag. psych.	<i>Saskarsmes psiholoģija</i>
15.	Smirnova Tatjana	RTU docente	Mag. philol.	<i>Profesionālās literatūras lasīšana un interpretēšana; Konsekvētīvās tulkošanas prakse Ievads valodniecībā; Ievads tulkošanas teorijā; Leksikoloģija un stilistika</i>

16.	Roskoša Antra	RTU docente	Dr.sc.admin. Mag. philol.	<i>Profesionālās literatūras lasīšana un interpretēšana</i>
17.	Ezera Ilona	RTU docente	Mag. oec.	<i>Lietvedības tehniskie līdzekļi; Lietišķā komunikācija</i>
18.	Garkakle Ilze	RTU lektore	Mag. oec.	<i>Tiesību pamati</i>
19.	Kuzņecova Jūlija	RTU lektore	Mag. soc.	<i>Specializācijas tekstu tulkošana; Jurisprudences tekstu tulkošana; Krievu valodas pamatkurss</i>
20.	Lauziniece Valentīna	RTU lektore	Mag. paed.	<i>Funkcionālā komunikācija; Vispārējais vācu valodas kurss; Valsts valodas mācība; Tulkošanas prakse: latviešu/ krievu valoda – krievu/ latviešu valoda</i>
21.	Griķe Krista	RTU lektore	Mag. oec.	<i>Starptautiskais protokols</i>
22.	Kučerova Jūlija	RTU lektore	Mag. philol.	<i>Konsekutīvās tulkošanas prakse</i>
23.	Samuilova Oksana	RTU lektore	Mag. philol.	<i>Rakstveida runas pamati; Konsekutīvās tulkošanas prakse; Akadēmiskā rakstu valoda</i>
24.	Seņko Zane	RTU lektore	Mag. philol.	<i>Funkcionālā komunikācija; Analītiskā lasīšana</i>
25.	Rūpniece Diāna	RTU lektore	Mag. philol.	<i>Analītiskā lasīšana; Runas un klausīšanās prasmju attīstīšana; Angļu valodā runājošo valstu mācība</i>
26.	Makarova Irina	RTU lektore	Mag. philol.	<i>Analītiskā lasīšana; Rakstveida runas pamati; Specializācijas tekstu tulkošana</i>
27.	Karitone Iveta	RTU lektore	Mag. philol.	<i>Analītiskā lasīšana; Praktiskās gramatikas pamatkurss; Konsekutīvās tulkošanas prakse</i>

1.3. tabula

Studiju virzienā iekļauto studiju programmu īstenošanā iesaistītā pieaicināto ekspertu saraksts

1.	Sīlis Jānis	Ventspils Augstskolas Tulkošanas fakultātes profesors, RTU viesprofesors	Dr.philol.	<i>Bakalaura darbs, Maģistra darbs</i>
2.	Vulāne Anna	LU Pedagoģijas, psiholoģijas un mākslas fakultātes profesore, RTU viesprofesore	Dr.philol.	<i>Leksikoloģija un stilistika</i>
3.	Bezrodniha Valentīna	SIA „EkoHELP” direktore	Dr.sc.ing.	<i>Bakalaura darbs, Maģistra darbs</i>
4.	Liberte Dace	Patentvaldes locekle, RTU viesdocente	Dipl. iur.	<i>Patentmācība un intelektuālā īpašuma aizsardzība</i>
5.	Romanova Irina	RTU vieslektore	Mag. paed.	<i>Ievads tulkošanas teorijā; Akadēmiskā vācu rakstu valoda; Specializācijas tekstu tulkošana</i>
6.	Karagodina Ņina	Tulkotāja, RTU vieslektore	Mag. philol.	<i>Angļu valodā runājošo valstu politiskās un ekonomiskās sistēmas studijas; Konsekutīvās tulkošanas prakse; Specializācijas tekstu tulkošana; Profesionālās literatūras mērķlasīšana un interpretēšana</i>

7.	Rungule Anna	Tulkotāja, RTU vieslektore	Mag. philol.	<i>Spāņu valodas praktiskās valodas kurss; Vispārējais spāņu valodas kurss</i>
8.	Otlāne Ingrīda	Tulkotāja, RTU vieslektore	Mag. philol.	<i>Franču valodas praktiskās valodas kurss; Vispārējais franču valodas kurss</i>
9.	Eiholca Anita	LU lektore, RTU vieslektore	Mag. philol.	<i>Rakstveida runas pamati; Runas un klausīšanās prasmi attīstīšana</i>

Mācībspēki ir publicējuši vairākus mācību līdzekļus, zinātniskus darbus, uzstājušies ar referātiem dažādās konferencēs un semināros, publicēti zinātniski un metodiski raksti. 2012./2013. akad. gadā RTU Lietišķās valodniecības institūta mācībspēki piedalījās informatīva bukleta veltīta RTU 150. jubilejai tulkošanā, kā arī piedalījās 150. gadadienai veltītos pasākumos, kā sinhronie tulki.

Mācībspēki regulāri paaugstina savu kvalifikāciju, piedaloties Britu padomes un Vācijas akadēmiskā apmaiņas dienesta, Gētes institūta organizētajos pasākumos unursos.

Tas sekmē arī institūta akadēmiskā personāla profesionālo izaugsmi, uzlabo pasniegšanas stratēģiju (integrējot tajā radošos aspektus) un motivē viņus izstrādāt promocijas pētījumus par tematiem, kas sasaucas ar valsts izvirzītajām prioritātēm tautsaimniecības, politikas un kultūras jomā (piemēram, Dr.philol., Mag.oec. M.Platonovas promocijas darbs par terminu darināšanu un lietošanu tematiskajā laukā „vide un ekoloģija” (latviešu un angļu valodā); Dr.sc.admin. A.Roskošas darbs par integrācijas problemātiku un tās ietekmi uz valodas apguvi bilingvālajā vidē; Mag.philol. T.Smironovas sastatāmais pētījums par skaņu simbolu izmantošanu reklāmas līdzekļu izveidē multikulturālā vidē).

2012./2013. akad. gadā lektore Antra Roskoša aizstāvēja doktora disertāciju un ieguva Dr. sc.admin. grādu.

Positīvi vērtējams fakts, ka Lietišķās valodniecības institūta mācībspēki aktīvi piedalās dažādu profesionālo apvienību un komisiju darbā kā dalībnieki, eksperti vai konsultanti:

- Prof. L. Iljinska – Det Norske Veritas reģistrā sertificētā auditore; LR Izglītības un zinātnes ministrijas Augstākās izglītības programmu akreditācijas komisijas locekle, projekta DG IV, Directorate of School, OUT-of-School and Higher Education, Council of Europe – Relating Language Examinations to the Common European Framework of reference for Languages dalībniece;
- Asoc. prof. D. Rumpīte – Pasaules valodu skolotāju asociāciju federācijas (FIPLV) biedre, Pasaules valodu skolotāju asociāciju federācijas (FIPLV) Ziemeļvalstu-Baltijas valstu reģiona valdes sekretāre; starptautiskās tālmācības studiju asociācijas EDEN biedre; Latvijas Valodu skolotāju asociācijas (LVASA) biedre; Latvijas angļu valodas skolotāju asociācijas (LATE) biedre.
- Asoc. prof. M. Platonova – Eiropas tulku un tulkotāju apvienības biedre; International Linguistics Community Online organizācijas biedre; Eiropas Komisijas Tulkošanas ģenerāldirektorāta (European Commission DGT) eksperte tulku/tulkotāju apmācības nozarē (DGT.R.4/VU/kmd – (2013)3140834.
- lekt. I. Romanova – Vācu valodas skolotāju asociācijas biedre.

1.11. Studiju virziena īstenošanā iesaistītā akadēmiskā personāla pētnieciskā darbība

LVI akadēmiskais personāls jau gadiem ilgi veic nozīmīgus pētījumus vairākos zinātniskajos virzienos. Institūtā īstenotie studiju kursi, kas ir veidoti uz vairāku zinātnisku pētījumu, rakstu un projektu bāzes, nodrošina RTU studentiem speciālā lietojuma valodas un nozares terminoloģijas apguvi. Ņemot vērā angļu valodas pieaugošo nozīmi visās sabiedrības

darbības sfērās, Lietišķās valodniecības institūta loma inženierzinātņu, sociālo zinātņu speciālistu un tulku/tulkotāju izglītošanā un sagatavošanā gūst jaunas perspektīvas un ir skatāma citā kontekstā.

Lietišķās valodniecības institūtā veicamajos pētījumos liela uzmanība ir pievērsta valsts valodas attīstības un lietošanas dažādu aspektu analīzei, kas pilnībā atbilst Valsts valodas politikas programmas izvirzītajām nostādnēm.

Saskaņā ar vienu no Valsts valodas politikas programmas nostādnēm īpaši aktuāla ir zinātniski praktiskās bāzes izveide latviešu valodas kā valsts valodas funkciju nodrošināšanai. Tas paredz latviešu valodas gramatikas, valodniecības enciklopēdiju, dažāda tipa vārdnīcu un rokasgrāmatu izstrādi latviešu valodas lietotājiem.

Viens no galvenajiem institūta zinātniskajiem virzieniem ir tehniskās tulkošanas un nozares terminoloģijas (ekonomikas, vadībzinības, arhitektūras, būvniecības, telesakaru, informācijas tehnoloģiju, enerģētikas, ķīmijas, loģistikas, mašīnzinību, vides inženierzinātņu, vides aizsardzības utt.) pētīšana. Nozīmīgu ieguldījumu terminoloģijas pētīšanā ir devusi Dr.philol., profesore L.Iļjinska, kura savos zinātniskajos rakstos, mācību grāmatās un monogrāfijās analizē termina nozīmi, tā darināšanas problemātiku, attīstību un realizāciju valodisko, starpvalodisko un ārpusvalodisko faktoru ietekmē, kā arī apskata modernās pieejas speciālās nozīmes atveidei un izpratnei. Pašreiz profesore L.Iļjinska turpina darbu pie grāmatas par zinātniskā diskursa īpatnībām un zinātnē lietojamās angļu valodas vispusīgo izpēti.

Dr.philol., Mag.oec. docentes M.Platonovas zinātniskajos rakstos un mācību grāmatā tiek aplūkoti jautājumi, kas ir saistīti ar terminu analīzi dažādos aspektos: terminu formālā struktūra, mūsdienu terminu veidošanā izmantotie semantiskie modeļi, semantisko pārvirzību/nobīžu analīze, konteksta loma terminu lietošanā, terminu simboliskās reprezentācijas veidi, u.c. Viņas darbos tiek pētīta termina darināšanas principu attīstība, kā arī dažādi terminu lietošanas aspekti vienvalodas un daudzvalodu komunikatīvajā vidē.

D. Nītiņas, L. Iļjinskas un M. Platonovas vairāku zinātnisku pētījumu rezultāti ir izmantoti kopdarbā „Nozīme valodā: lingvistiskie un ekstralingvistiskie aspekti”. Mācību grāmatā tiek dots pārskats par valodniecību un tās nozarēm, tajā tiek aplūkoti jautājumi, kas saistās ar stilistikas, semantikas, pragmatikas, terminoloģijas un sastatāmās valodniecības moderno attīstību. Šī grāmata ir izstrādāta studentiem, lai padziļinātu viņu izpratni par valodu un moderno valodniecību.

Sadarbībā ar attiecīgās zinātnes vai tehniskās nozares vadošajiem speciālistiem, tiks turpināts darbs pie terminoloģijas izstrādes, sistematizēšanas un harmonizēšanas. Terminoloģijas standartizācijas veicināšanai LVI aktīvi sadarbojas ar EK Tulkošanas Ģenerāldirektorātu un citām ES institūcijām, kuru uzdevums ir sekmēt starpvalstu saziņas kvalitātes paaugstināšanu profesionālajās jomās.

Arvien plašāk SLV un translatoloģijas studiju kursu saturā tiek plānots darbs ar specializētajām rakstiskās tulkošanas programmatūrām (*Trados, Wordfast, SDLX*), ar kuru palīdzību studenti mācītos tulkot (*Trados Translator's Workbench, Wordfast Translation Memory*), darboties ar terminoloģiju (*Trados Multiterm Workstation, Wordfast Glossaries*) un rediģēt (*Trados Tag Editor*) tekstus.

LVI akadēmiskais personāls regulāri veido un atjauno jau esošos e-studiju kursus. Elektroniskā formā Ortus vidē tika izveidoti Sagatavošanās kursi CE latviešu un angļu valodā, kuri ir paredzēti valodas prasmju izkopšanai, latviešu un angļu literārās valodas pareizrakstības un pareizrakstības iemaņu nostiprināšanai, gramatikas atkārtīšanai ar mērķi sagatavot vidusskolēnus Valsts centralizētajiem eksāmeniem.

Zinātnē lietojamās svešvalodas vispusīgā izpēte ļauj sagatavot mūsdienīgus, tirgus prasībām atbilstošus mācību materiālus, un iesaistīt sociālo zinātņu, inženierzinātņu un translatoloģijas studiju programmu studentus valodniecības teorijai un praksei veltītos pētījumos, veicinot viņu dalību starptautiskajos semināros un konferencēs. Īpaša uzmanība ir

veltīta interaktīvo svešvalodu e-kursu izstrādei, ko sadarbībā ar RTU Tālmācības centru veic Dr.paed., asociētā profesore D.Rumpīte.

Tas sekmē arī institūta akadēmiskā personāla profesionālo izaugsmi, uzlabo pasniegšanas stratēģiju (integrējot tajā radošos aspektus) un motivē viņus izstrādāt promocijas pētījumus par tematiem, kas sasaucas ar valsts izvirzītajām prioritātēm tautsaimniecības, politikas un kultūras jomā (piemēram, Dr.philol., Mag.oec. M.Platonovas promocijas darbs par terminu darināšanu un lietošanu tematiskajā laukā „vide un ekoloģija” (latviešu un angļu valodā); Dr.sc.admin. A.Roskošas darbs par integrācijas problemātiku un tās ietekmi uz valodas apguvi bilingvālajā vidē; Mag.philol. T.Smironovas sastatāmais pētījums par skaņu simbolu izmantošanu reklāmas līdzekļu izveidē multikulturālā vidē).

Turpinot jau iesākto tradīciju organizēt starptautiskās zinātniskās konferences par aktuālajiem pētījumiem translatoloģijas jomā, LVI 2012. gadā tika organizēta starptautiska zinātniska konference „Meaning in Translation: Illusion of Precision”, kurā ar referātiem uzstājas ne vien valodnieki, tulki un tulkotāji no ES institūcijām, bet arī zinātnieki, kas nodarbojas ar teksta elektronisko korpusu sastādīšanu un pētīšanu, terminologi, terminogrāfi un valsts institūciju pārstāvji.

Līdzdalība starptautiskos pētījumu projektos:

ES un starptautiskās programmas:

1. ES 6. IP NoE projekts „Concepts and methods for exploring the future of learning with digital technologies”, KALEIDOSCOPE. (piedalās asoc.prof. D.Rumpīte)
2. Projekts „Pilsoniskās patērētājizglītības sadarbības tīkls”, vadītāja prof. L.Iļjinska.
3. ISOC – ERASMUS projekts onsumer „Citizenship Network 2”, 2006-2010. (piedalās prof. L. Iļjinska)
4. Starptautiskais ERASMUS projekts PERL (“Partnership for Education of Responsible Living”) (Projekta koordinators: Hedmark University College. 2009-) (piedalās asoc.prof. D.Rumpīte, eksperte)

LZP fundamentālo un lietišķo pētījumu projekti:

1. Nr. 01.0326 „Kreativitāte kā process un personības īpašība”. (piedalās asoc.prof. D.Rumpīte)

Zinātnisko žurnālu rediģēšana:

- **Baltic Journal of English Language, Literature and Culture** (izdots LU) – prof. L. Iļjinska;
- **The Journal of Technical Translation** (Rīgas Tehniskā universitāte) – prof. L. Iļjinska, asoc. prof. M.Platonova, doc. T. Smirnova.

Starptautisko zinātnisko žurnālu rakstu rediģēšana:

- **Collegium Antropologicum** (Croatian Anthropological Society) – asoc. prof. M. Platonova.

Dalība starptautisko zinātnisko konferenču zinātniskajās komitejās:

- **Applied Linguistics for Specialised Discourse** – prof. L. Iļjinska;
- **Meaning in Translation: Illusion of Precision** – prof. L. Iļjinska, asoc. prof. M. Platonova, doc. T. Smirnova

Akadēmiskais personāls pētnieciskā darba un kvalifikācijas celšanas laikā iegūtās atziņas iestrādā mācību procesā.

1.12. Studiju virziena īstenošanā iesaistītā personāla publikācijas

Mācībspēku 2012./2013.g. publicētie un publikācijai sagatavotie zinātniskie un metodiskie darbi ir apkopoti 1.4. tabulā.

1.4. tabula

Struktūrvienība	Publicēti				Sagatavoti publicēšanai			
	Lekc.k.	Uzd. kr.	Met. nor.	Raksti	Lekc.k.	Uzd. kr.	Met. nor.	Raksti
Lietišķās valodniecības institūts	1	-	1	12	2	2	2	14

Mācību grāmatas:

- Roskoša A.: Integrācijas prasmju veidošanās augstskolā latvijas kontekstā // The Development of Integration Skills in Higher Educational Establishments in Latvia – promocijas darba kopsavilkums; Rīga: LU Izdevniecība, 79. lpp., 2012.

Monogrāfijas, kas tiek gatavotas publicēšanai:

- Monogrāfija “**Contemporary tendencies in the development of scientific text**” – profesore L. Iljinska;
- Monogrāfija “**Creative Approach to LSP learning (e-environment)**” – asoc. profesore D. Rumpīte;
- Monogrāfija “**Contemporary Science of Terminology: Functional Approach**” – asoc. profesore M. Platonova;
- Zinātnisko rakstu krājuma **Proceedings** from the MTIP conference sagatavošana – līdzredaktors: profesore L. Iljinska un asoc. profesore M. Platonova.

Nozīmīgākie raksti 2012./2013. studiju gadā:

Raksti recenzētos izdevumos (LZP apstiprinātie izdevumi):

1. Iljinska, L., Smirnova, T.: ‘Metaphoric Terms in Architecture and Civil Engineering: Taxonomy of the Concept Body’// Starptautiskā zinātniskā konference: „Vārds un tā pētīšanas aspekti”, Rakstu krājuma 16(2). daļa, Latvija, Liepāja, 2012. – 119.-129. lpp.

2. Liokumoviča, I. The Verb in the Structure of English Sentence: Semantic-Syntactic Aspect// *Vārds un tā pētīšanas aspekti*: Rakstu krājums 16. – Liepāja: LiePA, 2012. ISSN 1407–4737.
3. Platonova M.: - ‘Contemporary Technical Texts: Context-Dependent Terms’// Starptautiskā zinātniskā konference: „Vārds un tā pētīšanas aspekti”, Rakstu krājuma 16(2). daļa, Latvija, Liepāja, 2012. – 230. – 241. lpp.
4. Roskoša, A., Pedagoģa loma mazākumtautību studentu motivācijas mācīties veidošanās sekmēšana, veicinot viņu integrāciju sabiedrībā // Daugavpils Universitātes 53. Starptautiskās zinātniskās konferences rakstu krājums, 2012, 1. – 8. lpp.
5. Rumpīte D., Creative Aspects in Technical Translation. “Vārds un tā pētīšanas aspekti”: rakstu krājums, 16 (2). (Starptautiska redakcija). Liepāja: LiePA, 2012, 241-251.
6. Rumpīte D., Dāce E. Unleashing Creative Potential of Students in Integrating Research into ESP Course in the Field of Environmental Engineering. Liepājas Universitātes Zinātnisko rakstu krājums “Valodu apguve: problēmas un perspektīva”. Liepāja, Liepājas Universitāte, 2013, 268-279.

Publicēšanai pieņemtie raksti recenzētajos zinātniskajos izdevumos:

1. Iljinska L., Platonova M., Smirnova T., ‘Faunal Metaphors in Technical Discourse: Historical Perspective’, Starptautiskā zinātniskā konference „XXIII Zinātniskie lasījumi”, (23.01.- 25.01.13.), Daugavpilī, Latvijā, izdošanas gads – 2013.
2. Iljinska, L., Smirnova, T., Samuilova, O., ‘Compression of Information in Lexicalised Allusions in Technical Texts’, Starptautiskā zinātniskā konference: Vārds un tā pētīšanas aspekti 17, Liepāja, raksts pieņemts publicēšanai – izdošanas gads 2013
3. Platonova M. ‘Contemporary Principles of Terminology Research’ Starptautiskā zinātniskā konference: Vārds un tā pētīšanas aspekti 17, Liepāja, raksts pieņemts publicēšanai – izdošanas gads 2013
4. Rumpīte D., Vārtukapteinis. Manipulation in Technical Translation [starptautiski rediģēts]. Starptautiskā zinātniskā konference: Vārds un tā pētīšanas aspekti 17, Liepāja, raksts pieņemts publicēšanai – izdošanas gads 2013

Publikācijas starptautiski citējamās izdevumos:

1. Dāce E., Rumpīte D. Sustainable Packaging as Part of Sustainable Consumption: a Consumer’s Perspective // Book of Abstracts of the 2nd PERL International Conference "Beyond Consumption: Pathways to Responsible Living", Vācija, Berlīne, 19.-20. marts, 2012. - 36.-36. lpp.
2. Liokumoviča I. The Role of IT and Social Media in the Process of Transition to Responsible and Sustainable Living // Beyond Consumption: Pathways to Responsible Living” 2nd PERL International Conference, 2012.g. 19.–20. martā Berlīnes tehniskajā universitātē/Technische Universität Berlin, Vācija, Conference Proceedings. Vera Fricke, Ulf Scradar, Victoria W. Thoresen (eds.) pp. 98–107. Available at <http://www.perlprojects.org/Project-sites/PERL/PERL-International-Conferences>. ISBN – Number 978–82–7671–867–6, CD-ROM.

Publikācijas zinātniskajos rakstu krājumos:

1. Rumpīte, D., Dāce, E. Sustainability and Creativity in the ESP Curriculum in Engineering Education. No: *Zinātnisko rakstu krājums "Radoša personība". 10.sēj. = Creative*

Personality: Collection of Scientific Papers. Vol.10. Rīgas Pedagoģijas un izglītības vadības akadēmija. Kreativitātes pētījumu centrs : Apgāds JUMI, 2012, 176.-185.lpp.

2. Smirnova T., 'How to Translate a Dream: Pragmatic Aspects of Promotional Text Translation', Rakstu krājums „Vertimo Studijos”, 5, Vilnius: Universito Leidykla, 2012, 90.-100. lpp.

Zinātniskajās konferencēs nolasītie un publicēšanai pieņemtie raksti:

1. Iljinska L., Platonova M., 'Complicated Mechanisms of Colour-Based Term Creation in Contemporary Scientific Texts', Starptautiskā zinātniskā konference: Colour Language and Colour Categorization, (04.06. – 07.06.2013.) Tallin, Estonia – estimated publishing year – 2014.
2. Iljinska L., Platonova M., 'Pragmatic Aspects of Special Vocabulary in Scientific-Technical Texts' Starptautiskā zinātniskā konference *6th Lodz Symposium New Developments in Linguistic Pragmatics*, (26. – 28.05.2012.) Lodzā, Polijā. - estimated publishing year – 2014.
3. Iljinska L., Platonova M., Smirnova T., 'Coinage and Application of Metaphoric Terms in Scientific and Technical Discourse: a Contrastive Approach', the 7th EST congress, Panel 21 „Translation and Comprehensibility”, (29.08. – 01.09.2013.), Gernersheim, Germany - estimated publishing year – 2014.
4. Iljinska L., Platonova M., Smirnova T., 'Conflicting Tendencies in the Development of Technical Vocabulary', Starptautiskā zinātniskā konference: „Terminology and Ontology: Theory and Applications”, Rakstu krājums „TOTH 2012”. Annecy: Institut Porphyre, Savoir at Connaissance. - estimated publishing year – 2014.
5. Iljinska L., Platonova M., Smirnova T., 'Metaphoric Terms: Elusive Magic of Meaning Transformation', the 19th European Symposium on Languages for Special Purposes „Languages for Special Purposes in a Multilingual, Transcultural World” (08.07. – 10.07.2013.), Wien, Austria - estimated publishing year – 2014.
6. Iljinska L., Smirnova T., 'Intertextuality in Technical Text: the Web of Facts and Allusions', Starptautiskā zinātniskā konference „Meaning in Translation: Illusion of Precision”, (12. – 15.09.2012.) Rīgā, Latvijā. - estimated publishing year – 2014.
7. Liokumoviča, I., On the Phenomenon of Coherence in Scientific and Technical Discourse Starptautiskā zinātniskā konference *Meaning in Translation: Illusion of Precision*, (12. – 15.09.2012.) Rīgā, Latvijā. - estimated publishing year – 2014.
8. Platonova M., 'Praying for Precision: Biblical Allusions in Terminology', Starptautiskā zinātniskā konference *Meaning in Translation: Illusion of Precision*, (12. – 15.09.2012.) Rīgā, Latvijā. - estimated publishing year – 2014.

1.13. Studiju virziena īstenošanā iesaistītās struktūrvienības

Programmas realizāciju pamatā koordinē un vada Lietišķās valodniecības institūts, kas darbojas saskaņā ar 2011. gada 2. maija RTU Senāta sēdē apstiprināto Lietišķās valodniecības institūta nolikumu, savukārt saturu un kvalitāti nodrošina katedras:

- Speciālā lietojuma valodu katedra;
- Tehniskās tulkošanas katedra;

un arī citas RTU struktūrvienības, t.sk.:

- Ārzemju studentu departaments – ņemot vērā to, ka studiju programmas apgūst arī apmēram 60 ārzemju studenti, studiju procesa koordinēšana notiek sadarbībā ar

ĀSD. ĀSD projektu vadītāji un speciālisti palīdz kārtot studiju programmas lietvedību, nodrošina dažus studiju kursus ārzemju studentiem;

- Humanitārais institūts – institūta speciālisti nodrošina humanitārā bloka studiju kursu (t.sk., psiholoģija, pedagoģija, ētika, sociālās zināšanas, utt.) pasniegšanu tulkošanas virzienā iekļauto studiju programmu studentiem;
- Būvmateriālu un būvizstrādājumu profesora grupa – tā kā viena no studiju programmu specializācijām ir būvniecība, studentiem ir nepieciešams veidot stabilu terminoloģisko bāzi izvēlētajā jomā, līdz ar to studiju programmas īstenošanā aktīvi iesaistās būvniecības nozares speciālisti;
- Būvuzņēmējdarbības ekonomikas profesora grupa – studiju programmas īstenošanā aktīvi iesaistās būvniecības nozares speciālisti vadot lekcijas tulkošanas studiju programmu studentiem;
- Modelēšanas un imitācijas katedra – arvien lielāku nozīmi iegūst mašīntulkošana un tulkošana ar datora palīdzību. Mūsdienu tehniskais tulks/tulkotājs aktīvi izmanto daudzus elektroniskos resursus, līdz ar to studiju programmas saturā ir iekļauti studiju priekšmeti, kas stiprina viņu datorprasmes, kuru īstenošanai tiek aicināti attiecīgās katedras speciālisti;
- Programmu izstrādes tehnoloģijas profesora grupa – studiju programmas īstenošanā aktīvi iesaistās datormācību speciālisti lasot lekcijas tulkošanas studiju programmu studentiem;
- Telekomunikāciju tīklu profesora grupa – viena no studiju programmu specializācijām ir telesakari, studentiem ir nepieciešams veidot stabilu terminoloģisko bāzi izvēlētajā jomā, līdz ar to studiju programmas īstenošanā piedalās telekomunikāciju nozares speciālisti;
- Uzņēmējdarbības vadīšanas profesora grupa – pasniedzēji vada ekonomikas zinātņu specializācijas mācību priekšmetus – Vadības lēmumu pieņemšana, Vadīšanas ekonomika, Ievads ekonomikā;
- Tautsaimniecības un reģionālās ekonomikas institūts – institūta pasniedzēji aktīvi piedalās studiju programmu „Tehniskā tulkošana” īstenošanā lasot studentiem lekciju kursus par tautsaimniecības pamatiem, makroekonomikas attīstību, utt.;
- Ražošanas un uzņēmējdarbības ekonomikas profesora grupa – studiju programmas īstenošanā aktīvi iesaistās uzņēmējdarbības ekonomikas speciālisti lasot lekcijas tulkošanas studiju programmu studentiem;
- Starptautisko ekonomisko sakaru un muitas institūts – Starptautisko ekonomisko sakaru vadīšana un Loģistika ir studiju kursi, kurus LVI studiju programmu studenti labprāt izvēlas apgūt.

1.14. Studiju virziena īstenošanā iesaistītais mācību palīgpersonāls

Biroja administratora galvenie pienākumi:

- Biroja darba uzraudzība;
- Apmeklētāju, studentu, mācībspēku un citu darbinieku apkalpošana;
- Telefona zvanu koordinēšana (kontakthinformācijas precizēšana, informēšana par pasniedzēju konsultāciju laikiem, u.c.);
- Lietišķās sarakstes, korespondences plūsmu organizēšana (ienākošā korespondence tiek novirzīta konkrētajam adresātam);

- Struktūrvienības vadītāja uzdevumā nepieciešamās informācijas paziņošana, tikšanos organizēšana (pasniedzēju darba grafika izmaiņas, Padomes locekļu un katedras darbinieku informēšana par sēdēm);
- Informācijas apkopošana struktūrvienības vadītāja uzdevumā;
- Struktūrvienības pasākumu organizēšana;
- Sūdzību un iesniegumu novirzīšana attiecīgajai struktūrvienībai izskatīšanai;
- Nepieciešamo speciālistu piesaistīšana (elektriķa, santehniķa u.c. speciālistu izsaukšana);
- Konsultāciju un informācijas nodrošināšana.

Datortīkla administratora galvenie pienākumi:

- Datortehnikas un biroja iekārtu uzturēšana tehniskā kārtībā;
- Administratīvā un studiju darbam nepieciešamo datorsistēmu instalēšana un konfigurēšana;
- Jaunāko datorsistēmu, programmu savlaicīga instalēšana;
- Konsultēšana jaunas datortehnikas, programmatūras un biroja iekārtu iepirkšanas procesā;
- Sistēmas diagnostikas testu veikšana un radušos problēmu risināšana;
- Nepieciešamos uzlabojumu veikšana un iespējamo risinājumu novērtēšana.

Lietvedes galvenie pienākumi:

- Dokumentu aprites nodrošināšana;
- Dokumentu sagatavošana, noformēšana, reģistrēšana, uzskaitīšana, sadalīšana un nosūtīšana;
- Lietu veidošana saskaņā ar lietu nomenklatūru;
- Dokumentu atvasinājumu sagatavošana;
- Dokumentu arhivēšana atbilstoši normatīvo aktu prasībām;
- Iestādes struktūras pārzināšana;
- Sazināšanās ar darbiniekiem, mācībspēkiem un studentiem savas kompetences ietvaros;
- Struktūrvienības vadības parakstīšanai iesniedzamo dokumentu kvalitatīva sagatavošana, sastādīšana, saskaņošana, apstiprināšanas pareizības kontrolēšana;
- Vadības dokumentu un uzdevumu izpildes kontrolēšana, operatīvu pasākumu veikšana uzdevumu savlaicīgai un kvalitatīvai izpildei.

1.15. Ārējie sakari

1.15.1. Sadarbība ar darba devējiem, profesionālajām organizācijām

Absolventu skaitam pieaugot, ir arvien sarežģītāk uzturēt kontaktus ar visiem absolventiem un darba devējiem, tomēr iespēju robežās viņi tiek aptaujāti un tiek ņemti vērā nozīmīgākie priekšlikumi studiju procesa pilnveidošanā. Absolventi pārsvarā strādā uzņēmējdarbības jomā, kā arī valsts iestādēs un ir veiksmīgi integrējušies darba tirgū gan Latvijā, gan ārzemēs. Starp iestādēm un komercuzņēmumiem, kuros strādā LVI „Tehniskās tulkošanas” studiju programmas absolventi, var minēt starptautisko tulkošanas biroju EUROSCRIPT, valsts iestādes, kā RTU Ārzemju studentu departaments, Finanšu ministrija, ziņu aģentūra LETA, starptautiskus uzņēmumus, kā SIEMENS, a/s Valmieras stiklšķiedras rūpnīca, a/s „Liepājas metalurģs”, kā arī privātas firmas, t.sk. izdevniecībā „Krauklītis” un

SIA BMJ Tehno. Septiņi studiju programmas „Tehniskā tulkošana” absolventi ir kļuvuši par RTU LVI docētājiem.

Augstākās profesionālās izglītības studiju programmas „Tehniskā tulkošana” 2.kursa studenti iziet obligāto praksi mācību programmas ietvaros. 2007. gadā tika noslēgti līgumi par studiju programmas „Tehniskā tulkošana” studentu prakses vietu nodrošināšanu ar Tulkošanas un Terminoloģijas centru (tagad Valsts valodas centru), SIA Tulkojumu birojs Skrivanek Latvia, SIA Euroskript, SIA Tenax, SIA EKOHELP, utt.

Vairums darba devēju studentu sniegumu vērtē pozitīvi. Darba devēju un prakses vietu sarakstu skatīt 4.8.2. pielikumā.

1.15.2. Sadarbība ar Latvijas un ārvalstu augstskolām

Lietišķās valodniecības institūta „Tehniskās tulkošanas” programma tiek realizēta ciešā sadarbībā ar Latvijas Universitātes Humanitāro zinātņu fakultāti (bijušo Moderno valodu fakultāti). 2007. gada 25. aprīlī RTU Valodu institūts noslēdza sadarbības līgumu ar LU Moderno valodu fakultāti par sadarbību izglītības, studiju, zinātniskās darbības, inovāciju un starptautiskās sadarbības jomā (4.3.1. pielikums). Cieša sadarbība un kopīgi zinātniskie pasākumi vieno LVI „Tehniskās tulkošanas” programmas un LU Humanitāro zinātņu fakultātes Sastatāmās valodniecības un tulkošanas nodaļas un Anglistikas nodaļas mācībspēkus. 2007. gada 9. maijā RTU Valodu institūts noslēdza sadarbības līgumu ar Ventspils Augstskolas Tulkošanas studiju fakultāti par sadarbību izglītības, studiju, zinātniskās darbības, inovāciju un starptautiskās sadarbības jomā (4.3.2. pielikums).

Tehniskās tulkošanas programmas ietvaros ir lasījuši lekcijas un vadījuši seminārus sekojoši vieslektori: asoc. prof. Indra Karapetjana, LU Humanitāro zinātņu fakultāte un Dr.philol., prof. Trevors G. Fennells, Dienvidaustrālijas Flindersa Universitātes Valodu departaments, Dr. philol., prof. Anna Vulāne, Latvijas Universitāte.

Asoc.prof., Dr. paed. D. Rumpīte, doc., Dr.philol. I.Liokumoviča un lekt., Mag.philol. I.Ivaškins turpina darbu projektā Consumer Citizenship Network (CCN), kas tiek īstenots ar Eiropas kopienas atbalstu un Socrates programmas ietvaros.

2010./2011. gadā turpinājās sadarbība ar Astonas universitātes Tulkošanas fakultāti Lielbritānijā (personīgi ar Dr. philol., prof. C. Šafneru), ar Dienvidaustrālijas Flindersa Universitātes Filoloģijas fakultāti (personīgi ar Dr.philol., prof. C. Mrova-Hopkinsu), ar Lodzas Universitāti (personīgi ar asoc. prof. Ivonnu Vitzak-Plisiecku), ar Lēvenes Katolisko universitāti (personīgi ar prof. Reine Meilarti un prof. Ž. Lamberu), ar Viļņas Universitāti (personīgi ar asoc. prof. Nijoli Juhņevičieni), ar Patentu tulkošanas biroju ASV (personīgi ar Mag.philol. S. Viteku) un ar Valsts valodas centru (bijušo Tulkošanas un terminoloģijas centru), ar kuru 2007. gadā tika noslēgts sadarbības līgums. Minētie zinātnieki recenzē Lietišķās valodniecības institūta zinātniskos un metodiskos krājumus un citas publikācijas. Sadarbība ar ārzemju augstskolām un iestādēm veicina studiju procesu un nodrošina efektīvu jaunākās informācijas apmaiņu valodniecības un tulkošanas teorijas jomā.

1.15.3. Studijas ārvalstīs apmaiņas programmu ietvaros

Kopš 2008. gada Profesionālā bakalaura studiju programmas studenti labprāt izmanto vienreizējo iespēju piedalīties ERASMUS Studentu mobilitātes programmā un gūt jaunu pieredzi un zināšanas. Pavisam kopā 11 studenti pavadījuši akadēmisko semestri šādās universitātēs: Alikantes Universitātē (Spānijā), Dālarnas Augstskolā (Zviedrijā) un Pikardijas Žila Verna Universitātē (Francijā) un Flensburgas Lietišķo zinātņu augstskolā (Vācijā).

Ar katru gadu studentu skaits, kuri vēlas pieteikties pavadīt semestri studējot citās augstskolās ERASMUS Studentu mobilitātes programmās, palielinās. Galvenie iemesli studentu vēlmei mācīties ārpus Latvijas ir iespēja pielietot teorētiskās zināšanas praksē un pilnveidot svešvalodu zināšanas ārpus sev ierastās vides.

1.15.4. Ārvalstnieku studijas studiju virziena programmās

Kopš 2011. gada bakalaura un maģistra profesionālo studiju programmās tiek uzņemti arī ārzemju studenti no Kazahstānas, Uzbekistānas, Ēģiptes un citām valstīm. Ar katru gadu ārzemju studentu skaits pieaug. Šo tendenci var pamatot ar to, ka studenti pozitīvi vērtē studiju programmas aktualitāti, atbilstību tirgus prasībām un mūsdienu līmenim, kā arī atzīst augstu programmas kvalitāti, satura nozīmīgumu, mācību spēku kvalifikāciju.

Studentus piesaista arī tas, ka viņiem tiek dota iespēja izmantot jauniegūtās zināšanas praksē, piemēram, 2. kursā ir paredzēta 1 mēneša ilga sekretāra tulka prakse dažādos privātā sektora uzņēmumos un kopuzņēmumos, kā arī valsts un pašvaldību iestādēs.

2013./2014. mācību gadā Lietišķās valodniecības institūtā studē 52 ārzemju studenti (t.sk. 42 bakalauri un 10 maģistri).

Ir vērts pieminēt arī to, ka pēdējo gadu laikā ir pieaudzis ERASMUS studentu skaits (no Vācijas, Francijas, Turcijas, Nīderlandes, Polijas, Kazahstānas un citām valstīm), kuri labprāt izvēlas apgūt Profesionālā bakalaura un Profesionālā maģistra studiju programmu „Tehniskā tulkošana” priekšmetus. ERASMUS studentu skaits ir apmēram 60 cilvēki katrā studiju semestrī.

2. STUDIJU PROGRAMMU RAKSTUROJUMS

2.1. Bakalaura profesionālo studiju programma „Tehniskā tulkošana”

2.1.1. Studiju programmas apraksts

RTU ir galvenais inženierzinātņu studiju un pētniecības centrs Latvijā, turklāt RTU Lietišķās valodniecības institūtam ir atbilstoša bāze un pieredzes bagāti mācībspēki, kas var sagatavot tehniskos tulkotājus ar referenta un zinātniski pētnieciskā darba iemaņām. Gadu gaitā RTU Lietišķās valodniecības institūta mācībspēki ir uzkrājuši lielu pieredzi zinātniski tehniskās valodas un nozaru terminoloģijas mācīšanā, tehnisko tekstu tulkošanas metodikas izstrādē un pilnveidošanā.

Bakalaura profesionālo studiju programmas “Tehniskā tulkošana” ietvaros tiek apmācīti tehniskie tulkotāji mašīnzinību, loģistikas, enerģētikas, materiālzinātņu, informācijas tehnoloģiju, telekomunikāciju, būvniecības, arhitektūras un pilsētplānošanas, inženierekonomikas un citās nozarēs.

Studiju programma atšķiras no humanitārā novirziena tulkošanas programmām ar papildu ievirzi lietišķajā lingvistikā, kas nosaka metodikas specifiku. Tās realizēšanā piedalās ne vien filologi, bet arī atbilstošo tehnisko nozaru speciālisti, patentzinību speciālisti un juristi.

Bakalaura profesionālo studiju programmas „Tehniskā tulkošana” **mērķi:**

- sagatavot mūsdienu prasībām atbilstošus tulkošanas speciālistus, kas spēj strādāt Latvijas valsts un pašvaldību iestādēs, Eiropas Savienības institūcijās (pēc papildus kvalifikācijas iegūšanas), privātās tautsaimnieciskās struktūrās Latvijā un citās valstīs;
- uzturēt tādu studiju līmeni, kas atbilstu starptautiskajām prasībām un standartiem tehnisko tulku un referentu sagatavošanā un nodrošinātu programmas absolventu konkurētspēju un labas izredzes darba tirgū;
- realizēt atvērtu un elastīgu studiju procesu, kas nodrošinātu jaunāko informāciju tehnoloģiju integrēšanās un izvēlētajās zinātniski tehniskās nozares teorētiskās bāzes apgūšanu;
- sniegt tādu profesionālo izglītību, kas dotu iespēju turpināt akadēmisko vai profesionālo izglītību kā Latvijā, tā arī ārvalstīs, attīstītu studējošo patstāvību un iniciatīvu, prasmi elastīgi iekļauties pastāvīgi mainīgā vidē.

Bakalaura profesionālo studiju programmas „Tehniskā tulkošana” galvenie **uzdevumi:**

- sniegt studentiem nepieciešamās teorētiskās zināšanas, kā arī praktisko iemaņu un prasmju kopumu, profesionāli augsta līmeņa mutiskai un rakstiskai tulkošanai;
- pilnveidot studentu svešvalodu prasmi un apgūt noteiktas tehniskās nozares terminoloģiju angļu / vācu – latviešu/ krievu vai pēc izvēles citās valodās, kā arī tekstu tulkošanas un anotāciju / tēžu / rezumē sagatavošanas tehniku, izkopt dažādās situācijās nepieciešamās mutvārdu un rakstītu tekstu tulkošanas un anotēšanas prasmes un iemaņas;
- piedāvāt studentiem iespēju pilnveidot un padziļināt zināšanas par jaunākajām tendencēm tulkošanas jomā apmeklējot pieaicināto vieslektoru lekcijas un seminārus;

- veidot studentu prasmi veikt loģiski kognitīvās darbības, attīstīt viņu radošas spējas, sekmējot studenta personības izaugsmi;
- izkopt mācīšanās stratēģiju un patstāvīgā darba iemaņas;
- dot iespēju profesionāli apgūt Latvijas un Eiropas Savienības likumdošanas pamatus, biznesa terminoloģiju un lietvedību, pasākumu (prezentāciju) un sarunu vadīšanas prasmes un iemaņas.
- savlaicīgi atjaunot programmas saturu un pasniegšanas metodes, reaģējot uz izmaiņām tulkošanas darba tirgū un ārpus tās.

Bakalaura profesionālo studiju programmas „Tehniskā tulkošana” **plānotie rezultāti:**

Programmas absolventi

- Spēj pamatot darba teorētiskā pētījuma aktualitāti;
- Spēj atlasīt un apstrādāt attiecīgo teorētisko informāciju;
- Spēj izmantot analizētās teorētiskās nostādnes bakalaura darba praktiskajā daļā;
- Spēj analītiski lasīt un kompetenti iztulkot dažādas grūtības pakāpes informatīvus, vēstījošus, aprakstošus, vērtējošus u.c. specializācijas tekstus no angļu valodas latviešu/krievu valodā un otrādi dažādām mērķa grupām;
- Spēj iztulkot avottekstu profesijas standartam PS 1030 atbilstošajā līmenī;
- Spēj publiski aizstāvēt sava darba rezultātus svešvalodā;
- Spēj pilnveidot lietvedības pamatu zināšanas un demonstrēt administrēšanas prasmes un lietišķās saskarsmes normas;
- Spēj pierādīt teicamas latviešu valodas, krievu valodas un angļu valodas zināšanas mutiski un rakstiski;
- Spēj strādāt ar datoru un modernajām programmatūrām MS Word, MS Excel, Internet Explorer, Acrobat Reader utt.;
- Spēj identificēt tulkojamo tekstu tulkošanas problēmas un atrisināt tās, pamatojoties uz iepriekš apgūto teorētisko zināšanu bāzi, t.i., izstrādāto stratēģiju un izvēlēto metodi;
- Spēj mērķtiecīgi lietot dažādu nozaru specializācijas tekstu terminoloģiju;
- Spēj plūstoši un raiti secīgi iztulkot vidēji grūtas vai grūtas pakāpes dažādu sfēru satura informāciju no angļu valodas latviešu/krievu valodā un otrādi;
- Spēj izšķirt tulkojamā mutiskā teksta atslēgas vārdus un lietot pierakstu tehnikas pamatelementus;
- Spēj ar izpratni atlasīt un attiecīgi izmantot uzziņu literatūru un dažāda veida un stila nepieciešamos tulkošanas palīgīdzekļus un materiālus (vārdnīcas, internets u.c.);
- Spēj atpazīt stilistiskās, semantiskās, gramatiskās un tekstuālās īpatnības un praktiski realizēt dažādas tulkošanas teorijas metodes, tulkojot vidēji grūtas un grūtas pakāpes tekstus;
- Spēj mērķtiecīgi atšķirt un izvēlēties zinātniskā un populārzinātniskā stila izklāsta iezīmes, formas un strukturēšanas veidus;
- Spēj noformulēt zinātniskā darba mērķus un uzdevumus, veidojot loģiskās uzbūves pamatus un izšķirties par noteiktiem ārējā noformējuma pamatprincipiem;
- Spēj sistemātiski atbilstoši analizēt tulkojamo avota valodas tekstu, izpētīt tulkošanas gaitas stratēģiju un taktiku un mērķvalodas tekstu kā sasniegto rezultātu.

2.1.2. Studiju programmas saturs

Bakalaura programmas pilna laika studijas

– 160 KP – 4 gadi;

Bakalaura programmas nepilna laika studijas (klātiene) – **160 KP – 4,5 gadi.**

Nepilna laika studijas RTU tiek organizētas saskaņā ar RTU Senāta lēmumu “Par vakara (nepilna laika) studiju organizēšanu RTU” (Senāta sēdes protokola Nr.451 no 26.06.2000.).

Akadēmiskais gads ir sadalīts divos semestros, kuru kopējais ilgums ir 40 nedēļas. Auditorijas nodarbību ilgums katrā semestrī ir 16 nedēļas, sesijas ilgums – 4 nedēļas.

Bakalaura profesionālās studiju programmas „Tehniskā tulkošana” **daļu apjomi un to laika sadalījums:**

1	obligātie studiju priekšmeti	- 102 KP (64 %)
	- vispārizglītojošie studiju kursi	- 10 KP
	- nozares teorētiskie pamatkursi un informācijas tehnoloģijas kursi	- 36 KP
	- nozares profesionālās specializācijas kursi	- 56 KP
2	ierobežotās izvēles priekšmeti, tai skaitā:	- 14 KP (9 %)
	- nozares profesionālās specializācijas kursi	- 4 KP
	- humanitārie/sociālie un vadības priekšmeti	- 4 KP
	- valodas	- 6 KP
1	brīvās izvēles priekšmeti	- 6 KP (4 %)
2	prakse/praktiskais darbs	- 26 KP (16 %)
3	valsts pārbaudījumi	- 12 KP (7 %)
	- bakalaura darbs	- 12 KP

Kopā : 160 KP (100%)

Bakalaura profesionālā studiju programma „Tehniskā tulkošana” paredz **dažādu bloku studiju priekšmetu apgūšanu:**

- **vispārīgā teorētiskā līmeņa priekšmetus** izvēlētajos novirzienos atbilstošajās svešvalodās (angļu vai vācu valodā) - tādus kā praktiskās gramatikas pamatkurss, rakstveida runas pamati, monologu, dialogu un profesionālo tekstu audiēšanas prasmju attīstīšana, leksikoloģija un stilistika, runas un klausīšanās prasmju attīstīšana, profesionālās literatūras mērķklasīšana un interpretēšana;
- **profesionālus, ar tulkošanu tieši saistītus priekšmetus** - specializācijas tekstu tulkošana un jurisprudences tekstu tulkošana. Programmā ir iekļauts priekšmets - secīgās (konsekutīvās) tulkošanas prakse. Lai varētu sekmīgi veikt atbilstošo tekstu rakstisko un mutisko tulkošanu, ir paredzēts mācību darbs ar biznesa un juridisko terminoloģiju ("key notions"), kas padziļina studentu jēdzieniskās un terminoloģiskās prasmes un iemaņas attiecīgā teksta tulkošanā;
- **priekšmetus**, kas saistīti ar referenta pienākumu veikšanu, **komunikatīvajām un tehniskajām prasmēm** - funkcionālā komunikācija, lietišķā komunikācija, lietvedības tehniskie līdzekļi, datoru mācība, prezentācijas prasme;
- kā **brīvās vai ierobežotās izvēles priekšmetus** studentiem ir iespēja izvēlēties:
a) ekonomikas zinātņu specializācijas mācību priekšmetus - vadības lēmumu pieņemšana, vadīšanas ekonomika, ievads ekonomikā;
b) inženierzinātņu specializācijas mācību priekšmetus - ēku tipoloģija, arhitektūras kompozīcija, individuālā būvniecība, telekomunikācijas, loģistika. Šie priekšmeti nepieciešami studentiem tādā pakāpē, lai viņi precīzi un ar izpratni varētu veikt atbilstošu tekstu un tēmu tulkojumus;
- studentiem ir iespēja izvēlēties latviešu valodas kā valsts valodas mācību, krievu valodas pamatkursu, otrās svešvalodas praktiskās valodas kursus: angļu, spāņu vai franču valodu un tām atbilstošo valstu mācību, kā arī tulkošanas prakses: latviešu

valoda - krievu valoda, vispārīgo otrās svešvalodas kursu spāņu, franču, vācu vai angļu valodā;

- studentiem tiek dota iespēja izvēlēties arī citus mācību priekšmetus no RTU mācību priekšmetu reģistra.

Programmas HCT0 studiju priekšmeti

2.1. tabula

Nr.	Kods	Nosaukums	Kreditpunkti
A		Programmas obligātie studiju priekšmeti	102.0
1	IET109	Tautsaimniecības pamati	2.0
2	IUV101	Tiesību pamati	2.0
3	VIA186	Patentmācība un intelektuālā īpašuma aizsardzība	2.0
4	HVD118	Angļu valodā runājošo valstu mācība	4.0
5	VIL167	Ievads valodniecībā	2.0
6	VIA151	Ievads tulkošanas teorijā	2.0
7	VIA185	Leksikoloģija un stilistika	2.0
8	HSP380	Apvienotā Eiropa un Latvija	2.0
9	VIA166	Angļu valodā runājošo valstu politiskās un ekonomiskās sistēmas studijas	3.0
10	VIA203	Mašīntulkošanas pamati	2.0
11	DIP168	Datoru mācība	5.0
12	IUV106	Lietišķā komunikācija	2.0
13	IUV216	Lietvedības tehniskie līdzekļi	2.0
14	VIA171	Prezentācijas prasme	2.0
15	HVD123	Funkcionālā komunikācija	4.0
16	HVD156	Rakstveida runas pamati	4.0
17	VIA311	Akadēmiskā angļu rakstu valoda	4.0
18	VIA161	Analītiskā lasīšana	4.0
19	VIA156	Profesionālās literatūras mērķlasīšana un interpretēšana	8.0
20	VIA164	Specializācijas tekstu tulkošana (pirmā daļa)	4.0
21	VIA264	Specializācijas tekstu tulkošana (otrā daļa)	6.0
22	VIA165	Konsekutīvās tulkošanas prakse	8.0
23	VIA180	Jurisprudences tekstu tulkošana	2.0
24	VIA170	Biznesa un juridiskā terminoloģija	3.0
25	VIA150	Monologu, dialogu un profesionālu tekstu audiēšanas prasmju attīstīšana	4.0

26	VIA310	Runas un klausīšanās prasmju attīstīšana	6.0
27	HVD144	Praktiskās gramatikas pamatkurss	5.0
		<i>Otrā svešvaloda</i>	6.0
1	VIA308	Vispārējais spāņu valodas kurss	6.0
2	VIA306	Vispārējais franču valodas kurss	6.0
3	VIV306	Vispārējais vācu valodas kurss	6.0
B		Obligātās izvēles studiju priekšmeti	14.0
B1		Specializējošie studiju priekšmeti	4.0
1	HVD141	Valsts valodas mācība	4.0
2	VIV151	Krievu valodas pamatkurss	4.0
3	HVD142	Tulkošanas prakse valsts valoda-krievu valoda un krievu valoda-valsts valoda	4.0
4	VIA149	Tulkošanas prakse : krievu valoda - angļu valoda	4.0
B2		Humanitārie un sociālie studiju priekšmeti	4.0
1	HSP485	Saskarsmes psiholoģija	2.0
2	HFL336	Ētikas pamati	2.0
3	HFL118	Sociālās attīstības modeļi	2.0
4	IET112	Sabiedrības ekonomika	2.0
5	HPS120	Saskarsmes pamati	2.0
6	HFL330	Lietišķā etiķete	2.0
7	HSP488	Biznesa socioloģija	2.0
B6		Valodas	6.0
		<i>Otrā svešvaloda</i>	6.0
1	VIA145	Praktiskās angļu valodas kurss (otrā svešvaloda)	6.0
2	VIV202	Praktiskās vācu valodas kurss (otrā svešvaloda)	6.0
3	VIV143	Praktiskās spāņu valodas kurss (otrā svešvaloda)	6.0
4	VIA201	Praktiskās Franču valodas kurss (otrā svešvaloda)	6.0
C		Brīvās izvēles studiju priekšmeti	6.0
D		Prakse	26.0
1	VIA176	Vispārējā tulkošanas prakse	8.0
2	VIA177	Profesionālā tulkošanas prakse	10.0
3	VIA111	Sekretāra tulka prakse	4.0
4	VIA179	Specializācijas tekstu tulkojums	4.0

E		Gala / valsts pārbaudījums	12.0
1	VIA001	Bakalaura darbs	12.0

Lai nodrošinātu programmai izvirzīto mērķu un uzdevumu sasniegšanu, pirmajā un otrajā studiju gadā tiek apgūti obligātie studiju priekšmeti – vispārizglītojošie mācību kursi un kopējie nozares mācību kursi, kas veido bāzi speciālo zināšanu un praktisko iemaņu apguvei turpmāko studiju laikā. Bakalaura profesionālo studiju programmas “Tehniskā tulkošana” īstenošana atbilst iesaistīto struktūrvienību mērķiem un uzdevumiem.

2.1.3. Studiju programmas īstenošanas plānojums

1. pusgads

Nr.	Šifrs	Priekšmeta nosaukums		Apjoms		Stundu sadal.			Stud. pārb.			Kat.vai inst.šifrs
				KP	St.sk.	L.	Pr.	Lab.	D	E	I	
1.		A.Obligātie studiju priekšmeti		13	208						6	
1.1	VIA161.1	Analītiskā lasīšana	VO	2	32		2				I	01302
1.2	VIV161.1	Analītiskā lasīšana	VO	2	32		2				I	01303
1.3	HVD123.1	Funkcionālā komunikācija	VO	2	32		2				I	01302
1.4	HVD136.1	Funkcionālā komunikācija	VO	2	32		2				I	01303
1.5	HVD144.1	Praktiskās gramatikas pamatkurss	VO	3	48		4				I	01302
1.6	HVD134.1	Praktiskās gramatikas pamatkurss	VO	3	48		4				I	01303
1.7	HVD118.1	Angļu valodā runājošo valstu mācība	VO	2	32		2				I	01302
1.8	HVD138.1	Vācu valodā runājošo valstu mācība	VO	2	32		2				I	01303
1.9	DIP168.1	Datoru mācība	VO	2	32	1	1				I	12314
1.10	VIL167.0	Ievads valodniecībā	VO	2	32	1,5	1,5				I	01301
2.		B.Obligātās izvēles priekšmeti		2	32						1	
2.1	HVD141.1	Valsts valodas mācība	VI	2	32		2				I	01303
2.2	HVD142.1	Tulkošanas prakse valsts valoda-krievu val. un krievu val.-valsts val.	VI	2	32		2				I	01303
2.3	VIV151.1	Krievu valodas pamatkurss	UO	2	32		2				I	01303
		D.Prakse/Praktiskais darbs		4	64						1	
1	VIA176.1	Vispārējā tulkošanas prakse	VO	4	64		4				E	01302
2	VIV176.1	Vispārējā tulkošanas prakse	VO	4	64		4				E	01303
		Kopā:		19	304						1	7

2. pusgads

Nr.	Šifrs	Priekšmeta nosaukums		Apjoms		Stundu sadal.			Stud. pārb.			Kat.vai inst.šifrs
				KP	St.sk.	L.	Pr.	Lab.	D	E	I	
1.		A.Obligātie studiju priekšmeti		15	240						5	2
1.1	VIA161.2	Analītiskā lasīšana	VO	2	32		2				E	01303
1.2	VIV161.2	Analītiskā lasīšana	VO	2	32		2				E	01303
1.3	VIA150.1	Monologu, dialogu un profesionālu tekstu audiēšanas prasmju attīstīšana	VO	2	32		2				I	01302
1.4	VIV154.1	Monologu, dialogu un profesionālu tekstu audiēšanas prasmju attīstīšana	VO	2	32		2				I	01303
1.5	HVD123.2	Funkcionālā komunikācija	VO	2	32		2				E	01302
1.6	HVD136.2	Funkcionālā komunikācija	VO	2	32		2				E	01303
1.7	HVD144.2	Praktiskās gramatikas pamatkurss	VO	2	32		4				E	01302
1.8	HVD134.2	Praktiskās gramatikas pamatkurss	VO	2	32		4				E	01303
1.9	HVD118.2	Angļu valodā runājošo valstu mācība	VO	2	32		2				E	01302

		mācība										
1.10	HVD138.2	Vācu valodā runājošo valstu mācība	VO	2	32		2			E		01303
1.11	DIP168.2	Datoru mācība	VO	3	48	1		2		E		12314
1.12	HVD156.1	Rakstveida runas pamati	VO	2	32		3				I	01302
1.13	HVD135.1	Rakstveida runas pamati	VO	2	32		3				I	01303
2.		B.Obligātās izvēles priekšmeti		2	32					1		
2.1	HVD141.2	Valsts valodas mācība	VI	2	32		2			E		01303
2.2	HVD142.2	Tulkošanas prakse valsts valoda-krievu val. un krievu val.-valsts val.	VI	2	32		2			E		01303
2.3	VIV151.2	Krievu valodas pamatkurss	UO	2	32		2			E		01303
		D.Prakse/Praktiskais darbs		4	64						2	
1	VIA176.2	Vispārējā tulkošanas prakse	VO	2	32		2				I	01302
2	VIV176.2	Vispārējā tulkošanas prakse	VO	2	32		2				I	01303
3	VIA177.1	Profesionālā tulkošanas prakse	VO	2	32		2				I	01302
4	VIV177.1	Profesionālā tulkošanas prakse	VO	2	32		2				I	01303
		Kopā:		21	336					6	4	

3. pusgads

Nr.	Šifrs	Priekšmeta nosaukums		Apjoms		Stundu sadal.			Stud. pārbr.			Kat.vai inst.šifrs
				KP	St.sk.	L.	Pr.	Lab.	D	E	I	
1.		A.Obligātie studiju priekšmeti		12	192					4	2	
1.1	VIA150.2	Monologu, dialogu un profesionālu tekstu audiēšanas prasmju attīstīšana	VO	2	32		2			E		01302
1.2	VIV154.2	Monologu, dialogu un profesionālu tekstu audiēšanas prasmju attīstīšana	VO	2	32		2			E		01303
1.3	HVD156.2	Rakstveida runas pamati	VO	2	32		3			E		01302
1.4	HVD135.2	Rakstveida runas pamati	VO	2	32		3			E		01303
1.5	VIA151.0	Ievads tulkošanas teorijā	VO	2	32		2				I	01302
1.6	VIV155.0	Ievads tulkošanas teorijā	VO	2	32		2				I	01303
1.7	VIA203.0	Mašīntulkošanas pamati	VO	2	32		4				I	01302
1.8	VIV203.0	Mašīntulkošanas pamati	VI	2	32		4				I	01303
1.9	IUV106.0	Lietišķā komunikācija	GO	2	32	1	1			E		18101
1.10	IUV216.0	Lietvedības tehniskie līdzekļi	GO	2	32	1	1			E		18101
		B.Obligātās izvēles priekšmeti										
2.		Valodas		3	48						1	
2.1	VIA145.1	Praktiskās angļu valodas kurss (otrā svešvaloda)	UO	3	48		4				I	01302
2.2	VIV202.1	Praktiskās vācu valodas kurss (otrā svešvaloda)	VI	3	48		4				I	01303
2.3	VIV143.1	Praktiskās spāņu valodas kurss (otrā svešvaloda)	UO	3	48		4				I	01303
		D.Prakse/Praktiskais darbs		6	96					2		
1	VIA176.3	Vispārējā tulkošanas prakse	VO	2	32		2			E		01302
2	VIV176.3	Vispārējā tulkošanas prakse	VO	2	32		2			E		01303
3	VIA177.2	Profesionālā tulkošanas prakse	VO	4	64		4			E		01302
4	VIV177.2	Profesionālā tulkošanas prakse	VO	4	64		4			E		01303
		Kopā:		21	336					6	3	

4. pusgads

Nr.	Šifrs	Priekšmeta nosaukums		Apjoms		Stundu sadal.			Stud. pārbr.			Kat.vai inst.šifrs
				KP	St.sk.	L.	Pr.	Lab.	D	E	I	
1.		A.Obligātie studiju priekšmeti		8	128					1	3	
1.1	VIA185.0	Leksikoloģija un stilistika	VO	2	32		2			E		01302

2.4	VIV306.1	Vispārējais vācu valodas kurss	VI	3	48		3			I	01303
Kopā:				21	336				4	5	

6. pusgads

Nr.	Šifrs	Priekšmeta nosaukums		Apjoms		Stundu sadal.			Stud. pārbr.			Kat.vai inst.šifrs
				KP	St.sk.	L.	Pr.	Lab.	D	E	I	
1.		A.Obligātie studiju priekšmeti		14	224					3	2	
1.1	VIA310.2	Runas un klausīšanās prasmju attīstīšana	VO	4	64		4			E		01302
1.3	VIA156.1	Profesionālās literatūras mērķklasīšana un interpretēšana	VO	4	64		4				I	01302
1.4	VIV157.1	Profesionālās literatūras mērķklasīšana un interpretēšana	VO	4	64		4				I	01303
1.5	VIA165.2	Konsekutīvās tulkošanas prakse	VO	2	32		2				I	01302
1.6	VIV168.2	Konsekutīvās tulkošanas prakse	VO	2	32		2				I	01303
1.7	VIA164.2	Specializācijas tekstu tulkošana (pirmā daļa)	VO	2	32		2			E		01302
1.8	VIV167.2	Specializācijas tekstu tulkošana (pirmā daļa)	VO	2	32		2			E		01303
1.9	VIA180.0	Jurisprudences tekstu tulkošana	VO	2	32		2			E		01302
1.10	VIV181.0	Jurisprudences tekstu tulkošana	VO	2	32		2			E		01303
		B.Obligātās izvēles priekšmeti										
2.		Humanitārie / sociālie		2	32						1	
2.1	HFL118.0	Sociālās attīstības modeļi	UO	2	32	1	1				I	01103
2.2	IET112.0	Sabiedrības ekonomika	VO	2	32	1		1			I	18421
2.3	HSP485.0	Saskarsmes psiholoģija	UI	2	32	1	1				I	01124
2.4	HFL336.0	Ētikas pamati	BI	2	32	1	1				I	01103
3.		Valodas		3	48					1		
3.1	VIA308.2	Vispārējais spāņu valodas kurss	VI	3	48		3			E		01302
3.2	VIA306.2	Vispārējais franču valodas kurss	VI	3	48		3			E		01302
3.3	VIA305.2	Vispārējais angļu valodas kurss	VI	3	48		3			E		01302
3.4	VIV306.2	Vispārējais vācu valodas kurss	VI	3	48		3			E		01303
		C.Brīvās izvēles priekšmeti		2	32							
Kopā:				21	336					4	3	

7. pusgads

Nr.	Šifrs	Priekšmeta nosaukums		Apjoms		Stundu sadal.			Stud. pārbr.			Kat.vai inst.šifrs
				KP	St.sk.	L.	Pr.	Lab.	D	E	I	
1.		A.Obligātie studiju priekšmeti		10	160					1	2	
1.1	VIA165.3	Konsekutīvās tulkošanas prakse	VO	4	64		4			E		01302
1.2	VIV168.3	Konsekutīvās tulkošanas prakse	VO	4	64		4			E		01303
1.3	VIA156.2	Profesionālās literatūras mērķklasīšana un interpretēšana	VO	4	64		4				I	01302
1.4	VIV157.2	Profesionālās literatūras mērķklasīšana un interpretēšana	VO	4	64		4				I	01303
1.5	VIA264.1	Specializācijas tekstu tulkošana (otrā daļa)	VO	2	32		2				I	01302
1.6	VIV267.1	Specializācijas tekstu tulkošana (otrā daļa)	VO	2	32		2				I	01303
		C.Brīvās izvēles priekšmeti		4	64							
		D.Prakse/Praktiskais darbs		4	64					1		
	VIA178.0	Specializācijas tekstu tulkojums	VO	4	64		4			E		01302
	VIV182.0	Specializācijas tekstu tulkojums	VO	4	64		4			E		01303
Kopā:				18	288					2	2	

8. pusgads

Nr.	Šifrs	Priekšmeta nosaukums		Apjoms	Stundu sadal.	Stud. pārbr.	Kat.vai
-----	-------	----------------------	--	--------	---------------	--------------	---------

				KP	St.sk.	L.	Pr.	Lab.	D	E	I	inst.šifrs
1.		A.Obligātie studiju priekšmeti		6	96					1	1	
1.1	VIA171.0	Prezentācijas prasme	VO	2	32		2				I	01302
1.2	VIA264.2	Specializācijas tekstu tulkošana (otrā daļa)	VO	4	64		4			E		01302
1.3	VIV267.2	Specializācijas tekstu tulkošana (otrā daļa)	VO	4	64		4			E		01303
		E.Gala/Valsts pārbaudījumi		12	192							
1	VIA001.0	Bakalaura darbs	UO	12	192				D			01302
2	VIV001.0	Bakalaura darbs	UO	12	192				D			01303
		Kopā:		18	288				1	1	1	

2.1.4. Studiju kursu un moduļu apraksti

Studiju kursu apraksti ir atrodami Studiju programmu reģistrā <https://stud.rtu.lv/rtu/vaaApp/sprpub>

2.1.5. Studiju programmas organizācija

Bakalaura profesionālo studiju programma "Tehniskā tulkošana" ir izveidota Rīgas Tehniskās universitātes Valodu institūtā, pamatojoties uz 12 gadus realizēto otrā līmeņa augstākās profesionālās izglītības programmu "Tehniskā tulkošana". Saskaņā ar 2011.gada 27. jūnija RTU Senāta sēdes lēmumu (**protokols Nr.551**) Valodu institūtam tika nomainīts nosaukums – Lietišķas valodniecības institūts.

Programma tika akreditēta 2008.gada 19. novembrī. Saskaņā ar LR Izglītības un zinātnes ministrijas izsniegto studiju programmas akreditācijas lapu Nr. 023-1584 RTU Valodu institūtam ir tiesības īstenot akreditēto profesionālo bakalaura studiju programmu „Tehniskā tulkošana” (42222) un piešķirt tehniskā tulka referenta kvalifikāciju. Augstākās profesionālā bakalaura studiju programma „Tehniskā tulkošana” akreditēta uz sešiem gadiem līdz 2014. gada 31. decembrim.

Programma ir izstrādāta RTU Valodu institūta ietvaros pretendentiem ar vispārējo vidējo izglītību un apstiprināta RTU Valodu institūta Padomes sēdē 2007.gada 11.janvārī (Protokols Nr. 32) un RTU Senāta sēdē 2007.gadā 29. janvārī (protokols Nr. 510).

Bakalaura profesionālo studiju programma „Tehniskā tulkošana” tiek realizēta RTU Lietišķās valodniecības institūtā Rīgā un absolventiem tiek piešķirts profesionālā bakalaura grāds tehniskajā tulkošanā (4.2. pielikums) un tulkotāja kvalifikācija (profesiju klasifikators 2643 10).

Programma ir izstrādāta RTU Lietišķās valodniecības institūta ietvaros pretendentiem ar vispārējo vidējo izglītību un apstiprināta RTU Valodu institūta Padomes sēdē 2007.gadā 11.janvārī (Protokols Nr. 32) un RTU Senāta sēdē 2007.gadā 29. janvārī (protokols Nr. 510).

Programma ir izveidota saskaņā ar LR MK noteikumiem Nr.481 „Noteikumi par otrā līmeņa profesionālās augstākās izglītības valsts standartu” un LR MK noteikumiem Nr. 990 „Noteikumi par Latvijas izglītības kvalifikāciju”. Akreditēto bakalaura un maģistra studiju programmas pievienotas 4.8.2. un 4.8.3. pielikumā.

Studiju virziens „Tulkošana” 2013. gada 12. jūnijā tika akreditēts uz pilnu akreditācijas termiņu – 6 gadiem. Tika saņemta studiju virziena akreditācijas lapa Nr. 131 (Studiju akreditācijas komisijas sēdes 2013. gada 12. jūnija lēmums Nr. 133) par tiesībām īstenot akreditēto studiju virzienu „Tulkošana”, kur viena no divām studiju programmām ir Bakalaura profesionālo studiju programma „Tehniskā tulkošana” (42222), un piešķirt tulkotāja kvalifikāciju. (4.8.1. pielikums).

Studiju sistēma LVI ir veidota atbilstoši Latvijas Republikas likumiem un normatīviem dokumentiem (t.sk. Izglītības likums, Augstskolu likums, utt.), lai maksimāli veicinātu studiju programmas izvirzīto mērķu sasniegšanu un pilnība izpildītu visus uzdevumus. Studiju sistēmu nosaka arī augstskolas iekšējie dokumenti, kas reglamentē studiju procesa norisi un organizāciju. LVI nolikums tika apstiprināts 2011. gada 2. maijā RTU Senāta sēdē (sēdes protokols Nr. 549).

Dokumenti, kas reglamentē studiju procesa organizāciju ir:

- RTU Satversme;
- RTU Senāta un Akadēmiskās sapulces rīkojumi;
- RTU Rektora, mācību prorektora un zinātņu prorektora rīkojumi;
- LVI nolikums;
- LVI direktores rīkojumi;
- Studiju programmas akreditācijas dokumenti.

Visi uzskaitītie dokumenti ir pieejami RTU Ortus e-vietnē un LVI.

Studiju norisi, kārtību un organizāciju vada, reglamentē un nosaka šādas pārvaldes struktūrvienības:

- Augstskolas vadība;
- RTU Senāts un Akadēmiskā sapulce;
- LVI Padome;
- Studiju programmas administrācija;
- Studentu pašpārvalde.

Lietišķās valodniecības institūta Padomi veido, ievērojot institūta sastāvā ietilpstošo struktūrvienību pārstāvniecību. Padomē ietilpst direktors, metodiskās komisijas vadītāja, ārējo sakaru koordinatore, profesori, docenti, plānotājs, studentu pašpārvaldes pārstāvis un viens vēlēts loceklis no katras asociētās struktūrvienības.

Padomes priekšsēdētājs ir Lietišķās valodniecības institūta direktore. Padome ir tiesīga pieņemt lēmumus, ja tajā piedalās 2/3 no tās locekļu skaita. Padomes sēdes tiek protokolētas. Padome pieņem lēmumus atklātā balsošanā ar vienkāršu balsu vairākumu. Vienāda balsu sadalījuma gadījumā noteicošā ir institūta direktora balss.

Padomes funkcijas:

- izstrādā Lietišķās valodniecības institūta attīstības pamatvirzienus;
- izstrādā priekšlikumus Lietišķās valodniecības institūta struktūras veidošanai un izmaiņai;
- izstrādā izmaiņas Lietišķās valodniecības institūta nolikumā un iesniedz RTU Senātam apstiprināšanai;
- izskata aktuālus zinātniskā un metodiskā darba jautājumus;
- ievēl docentus, lektoros un asistentus;
- veic studiju programmu un studiju plānu izskatīšanu, koordinē zinātniski pētniecisko darbību;
- koordinē studiju programmu izpildi;
- nosaka Lietišķās valodniecības institūta iekšējās kārtības noteikumus un izskata to pārkāpumus.

Studiju programma ir izveidota tā, lai dotu katram studentam teorētiskās un praktiskās zināšanas par dažādiem tulkotāja darba aspektiem gan iekšējā, gan starptautiskajā darba tirgū. Studiju programma dod studentiem iespēju izvēlēties specializācijas jomu (ekonomika un uzņēmējdarbība, telekomunikācijas un datori, būvniecība un arhitektūra). Studiju programma tiek papildināta un aktualizēta, pamatojoties uz darba tirgus pētījumiem un konsultācijām ar

darba devējiem un praktizējošiem tulkotājiem. Absolventu, studentu un augstskolas mācībspēku ieteikumiem un savstarpējai sadarbībai mācību procesā ir būtiska nozīme studiju procesa pilnveidošanā. Programmas pilnveidošanas mērķis ir nodrošināt konkurētspējīgu un mūsdienīgu izglītību demokrātiskā vidē un studiju programmas nepārtrauktu dinamisku attīstību.

Studiju procesā notiek regulāra un sistemātiska komunikācija ar studentiem gan izmantojot e-studiju vidi ORTUS, gan arī ar programmas biroja darbinieku palīdzību, tādējādi pilnībā nodrošinot individuālu pieeju un atgriezenisko saiti.

Studiju programmas pilnveidošana notiek atbilstoši ekspertu komisijas ieteikumiem, ņemot vērā attiecīgas studiju jomas attīstības tendences, kā arī studiju procesa reglamentējošo normatīvo aktu izmaiņas. Studiju programma tiek īstenota saskaņā ar saistošiem starptautiskiem standartiem un studiju procesa organizācijas principiem, tādējādi tiek nodrošināta konkurētspējīga izglītība.

2.1.6. Studiju programmas praktiskā īstenošana

Studiju programma tiek īstenota klātienēs formā, gan kā pilna laika dienas studiju programma, gan arī kā nepilna laika vakara studiju programma, līdz ar to galvenās metodes ir darbs docētāja vadībā un patstāvīgais darbs ārpus nodarbību laika. Studiju kursu ietvaros tiek piedāvātas trīs nodarbību formas: lekcijas, semināri un praktiskās nodarbības. Patstāvīgais darbs ir plānots gan kā informācijas meklēšana un apkopošana bibliotēkā un e-resursos, gan kā individuālais pētnieciski analītiskais darbs.

Lekcijās arvien vairāk tiek izmantotas interaktīvās darba formas, kad students kļūst par aktīvu lekcijas dalībnieku. Bieži lekcijas tiek organizētas dialoga formā, bez pasniedzēja vienpusējas informācijas pasniegšanas notiek pārrunas, diskusijas un debates.

Semināros studenti mācās diskutēt, izteikt un pamatot savu viedokli, kā arī respektēt citu viedokli, strādāt ar speciālo literatūru.

Praktiskās nodarbības ietver daudzveidīgus metodiskos paņēmienus: prezentācijas, pāru vai grupu darbs, lomu spēles, tulkojuma rediģēšana, konsekutīvā vai secīgā tulkošana, kursa projekti u.c. Studentu prezentācijas tiek uzņemtas video, lai pēc izstrādātiem kritērijiem novērtētu to kvalitāti un novērstu tipiskās kļūdas.

Saskaņā ar nodarbību sarakstu visu kursu studentiem ir paredzēta viena diena nedēļā kā bibliotēkas un informācijas ieguves diena, kad studenti var izmantot gan Lietišķās valodniecības institūta piedāvāto bibliotēku, gan RTU Zinātnisko bibliotēku, gan arī citas Rīgas publiskās bibliotēkas.

Lai veicinātu mācību procesa pilnveidi, mācībspēki regulāri papildina lekciju materiālus vai izdales materiālus un bibliogrāfiju katram studiju kursam. Lielākas efektivitātes nodrošināšanai atsevišķas rakstiskās tulkošanas nodarbības notiek datorklasēs, kur studentiem ir pieejamas visas modernās tulkošanas programmatūras un pieslēgums internetam.

Projektu un referātu tēmas tiek formulētas tā, lai maksimāli paaugstinātu studējošo teorētiskās sagatavotības līmeni, attīstītu analītiskās iemaņas un prasmes, kā arī veicinātu studentu radošumu. Īpaša uzmanība tiek pievērsta plaģiātisma novēršanai.

Lietišķās valodniecības institūta vadība pilnveido un dažādo studiju metodes un mācību priekšmetu pasniegšanas formas, lai optimizētu programmas realizāciju atbilstoši mūsdienu tirdzniecības prasībām un studējošo vajadzībām.

Mācību procesā tiek iesaistīti arī ārzemju vieslektori, kuri nodrošina lekcijas LVI studentiem. 2012./2013. akadēmiskajā gadā studiju kursu ietvaros lekcijas ir lasījuši divas vieslektores:

- 1) Teresa Maria Cabre Castelvi (Dr. philol., profesore) – Pompeo Fabra Universitāte (Spānija) – Terminoloģija un terminogrāfija, lekcijas nosaukums: Terminology and Translation: a Disloyal Relation
- 2) Reine Meylaerts (Dr. philol., profesore) – Lēvenes Katoliskā universitāte (Beļģija) – Teksta analīzes modernas metodes), lekcijas nosaukums: Translation, Bilingual Writing and Self-Translation: Towards a New Conceptualization of Agent Roles

Labā sadarbība lekciju vadīšanā ir izveidojusies ar Dienvidaustrālijas Flindersa Universitātes Filoloģijas fakultāti (Austrālija), Eiropas Komisijas Tulkošanas ģenerāldirektorāta Latviešu valodas departamentu (Luksemburga) un Eiropas Komisijas Tulkošanas ģenerāldirektorāta pārstāvniecību Latvijā. Nākotnē tiek plānots šādu sadarbību attīstīti vēl vairāk, iesaistot arī citas no RTU sadarbības partneraugstskolām un profesionālām tulkotāju asociācijām.

2.1.7. Vērtēšanas sistēma

Mācībspēki, uzsākot darbu ar studentiem, pirmajā nodarbībā iepazīstina studējošos ar zināšanu un prasmju vērtēšanu kursa ietvaros. Šie vērtēšanas nosacījumi ir pieejami arī RTU elektroniskajā studiju vidē ORTUS. Studējošie tiek informēti par to, kādi nosacījumi semestra laikā būs jāizpilda, kā tiks vērtētas zināšanas, kādā mērā darbs semestra laikā ietekmēs gala pārbaudījumu.

Katra konkrēta studiju priekšmeta ietvaros, mācībspēki pirmajā nodarbībā iepazīstina studējošos ar zināšanu un prasmju vērtēšanu kursa ietvaros. Šie vērtēšanas nosacījumi ir pieejami arī RTU elektroniskajā studiju vidē ORTUS. Studējošiem tiek paziņots, kādi nosacījumi semestra laikā būs jāizpilda, kā tiks vērtētas zināšanas un kādā mērā darbs semestra laikā ietekmēs gala pārbaudījumu.

Elektroniskajā vidē students var sekot līdzi saviem sekmības rādītājiem. Tehnoloģiju izmantošanas un informācijas apmaiņas ātruma paaugstināšanās nodrošina arī klātienē nodarbību efektivitāti un veicina studējošo patstāvīgo darbu.

Vērtēšanas pamatprincipi veidojas saskaņā ar MK noteikumiem (LR MK 2001.gada 20.novembra noteikumu Nr.481 punkti 29.–32.) un atbilstošiem RTU senāta lēmumiem.

Lietišķās valodniecības institūta metodiskā komisija regulāri nodarbojas ar studiju satura, formu un metožu pilnveidošanas jautājumiem, izstrādā zināšanu un prasmju vērtēšanas kritērijus.

Studiju rezultātus vērtē pēc diviem kritērijiem – kvalitatīvais kritērijs (**vērtējums 10 ballu skalā**) un kvantitatīvais kritērijs (**kreditpunkti**, iegūstot pozitīvu vērtējumu par studiju kursa satura apguvi).

LVI ievēro šādus izglītības vērtēšanas pamatprincipus, kas studiju programmā ir:

- pozitīvo sasniegumu summēšana;
- pārbažu regularitāte;
- vērtēšanas kritēriju atklātība un skaidrība;
- vērtēšanas formu dažādība;
- pārbaudes rezultātu pieejamība.

Studiju programmas mērķu un uzdevumu sasniegšanas vērtēšanas sistēma atspoguļota 2.2. tabulā.

Studiju programmas mērķu sasniegšanas vērtēšanas sistēma

	Mērķi	Vērtēšanas sistēma
1.	Profesionālo studiju beidzējam jābūt zināšanām tulkošanas teorijā, leksikoloģijā un stilistikā, mašīntulkošanas pamatos, funkcionālajā komunikācijā, mikroekonomikā, makroekonomikā, grāmatvedībā, tirgzinībās, informācijas tehnoloģijās, vadības zinībās, pētnieciskā darba metodoloģijā, otrajā svešvalodā, kas jālieto ikdienas darbā.	Studentu aptauja, eksāmenu un ieskaišu rezultāti.
2.	Profesionālo studiju beidzējam studiju procesā jāiegūst praktiskā darba iemaņas un prasmes: - iemaņas dažādu LR MK rīkojumu un noteikumu, dažādu ministriju un to struktūrvienību izdoto noteikumu un instrukciju, ES dokumentācijas un regulu izpratnē un tulkošanā; - prasmes izmantot studiju un prakses laikā iegūtās zināšanas, izstrādājot studiju darbus, kā arī bakalaura darbu; - prasmes izmantot atbilstošas datorprogrammas tulkošanas projektu īstenošanā.	Studiju darbu, prakses atskaites un bakalaura darba vērtējums.
3.	Profesionālo studiju beidzējam jābūt spējīgam: - izprast problēmas būtību, piedalīties problēmas risināšanā vai risināšanas projekta īstenošanā, veicot nepieciešamās darbības; - pielietot studiju laikā iegūtās zināšanas tālākajā profesionālajā darbā; - nepārtraukti pilnveidot savas profesionālās zināšanas.	Profesionālo studiju beidzēju, darba devēju aptaujas un atsauksmes.

Studentu zināšanu vērtēšanas pamatā ir otrā līmeņa profesionālās augstākās izglītības standarta prasības (LR MK 2001.gada 20.novembra noteikuma Nr.481 punkti 29 - 32).

Programmas apguves vērtēšanas pamatformas ir eksāmens un ieskaite, kas jākārtē katra studiju kursa noslēgumā. Pārbaudījuma forma ir noteikta studiju programmā. Eksāmenu, mācību priekšmeta ietvaros, pieņem studiju kursa mācībspēks vai cits attiecīgās struktūrvienības vadītāja norīkots mācībspēks. Eksāmenu vērtējums ir 10 ballu sistēmā, kur zemākais sekmīgais vērtējums ir 4 balles. Ieskaitē programmas apguve tiek vērtēta divdaļīgajā vērtējuma skalā – “ieskaitīts” vai “neieskaitīts”. Ieskaiti pieņem studiju kursa mācībspēks.

Studiju procesa laikā mācībspēki vēl izmanto šādas zināšanu novērtēšanas formas: kontroldarbus, testus, individuāli vai grupas darbā izstrādātus zinātniski pētnieciskos darbus un to aizstāvēšanu, studentu patstāvīgos darbus, mājas darbus, līdzdalību semināros un referātu sagatavošanā un aizstāvēšanā. u.c.

Saskaņā ar RTU noteikto kārtību – „Studiju rezultātu vērtēšanas nolikums” (skat.: <http://www.rtu.lv/content/view/5257/1874/lang.lv/>) – eksāmenus kārtē rakstiskā, mutiskā, datorizētā vai kombinētā formā. Tas ļauj mācībspēkiem variēt un kombinēt teorētisko un praktisko zināšanu novērtēšanu, izmantojot teorētiskus jautājumus, testus, uzdevumus u.c. pārbaudes veidus. Programmas ietvaros nepārtraukti notiek pārbaudes darbu novērtēšanas pilnveidošana.

Bez noslēguma pārbaudījuma katrā studiju kursā ir iespējami arī kārtējie pārbaudījumi – kontroldarbi, uzstāšanās semināros, studiju patstāvīgie darbi u.c. Šie kārtējie pārbaudījumi ir noteikti studiju kursu programmās.

Katra kursa realizācijas laikā studentiem regulāri ir iespēja konsultēties pie pasniedzējiem. Papildus mācībspēki pievērš uzmanību un novērtē arī studējošo prasmi strādāt ar mācību un zinātnisko literatūru, konspektēt, rakstīt studiju darbus, sistematizēt materiālus, analizēt, spriest, pieņemt lēmumus. Liela vērtība tiek veltīta studentu prasmei lasīt literatūru,

izklāstīt neadaptētu tekstu galvenās idejas, diskutēt ar studiju biedriem, izmantot mācību tehniskos līdzekļus, veikt zinātniski pētniecisko darbu. Šīs prasmes tiek stimulētas ar interaktīvās studiju vides izmantošanu mācību procesā, kur mācībspēki veido diskusijas un forumus mācību priekšmeta ietvaros.

Prakse tiek vērtēta divdaļīgajā vērtējuma skalā – “ieskaitīts” vai “neieskaitīts”. Prakses vērtējumu dod prakses vadītājs, uzklautot prakses atskaites prezentēšanu un izvērtējot prakses uzņēmuma atsauksmi.

Kredītpunktus ieskaita par katru apgūto studiju kursu un praksi, ja vērtējums nav bijis mazāks par 4 (gandrīz viduvēji) vai “ieskaitīts”.

Programmas apguvi noslēdz Valsts pārbaudījums, kurš tiek vērtēts desmit ballu skalā un kura sastāvdaļa ir bakalaura darba aizstāvēšana.

Bakalaura profesionālo augstāko izglītību saņem students, kurš ir apguvis programmu un nokārtojis valsts pārbaudījumu iegūstot tajā vērtējumu – ne mazāku par 4 (gandrīz viduvēji).

Bakalaura darba iespējamo tematu sarakstu piedāvā un apstiprina Lietišķās valodniecības institūta Padomes sēdē. Ja bakalaura darba tematu piedāvā students, to izvērtē katedras sēdēs un apstiprina Lietišķās valodniecības institūta direktors.

Bakalaura darbu students izstrādā patstāvīgi studiju pēdējā semestrī, konsultējoties ar darba vadītāju, kā arī ar speciālistu atbilstošajā profesionāli tehniskajā sfērā. Tā saturu, tematiku, apjomu, vadītāju, recenzēšanas un aizstāvēšanas kārtību nosaka „*Nolikums par bakalaura darba izstrādāšanu un aizstāvēšanu*”, kurš 2010./2011 akad. gadā tika atjaunots un papildināts.

Studējošo sekmība un rezultāti, arī bakalaura darbu aizstāvēšanas rezultāti tiek regulāri analizēti un apspriesti Lietišķās valodniecības institūta Padomes sēdēs.

2.1.8. Studiju programmas izmaksas

Bakalaura profesionālo studiju programmai valsts budžeta dotācijas finansējums nav piešķirts, līdz ar to studējošie, izmantojot studiju kredītus, sedz studiju maksu patstāvīgi. Studiju maksas apmērs:

- 1160 LVL – pilna laika studijām;
- 970 – nepilna laika studijām.

Studiju maksu var iemaksāt viena, divās, vai četrās daļās katra studiju semestrī. Katram studentam studiju maksas grafiks ir Studiju līguma neatņemamā sastāvdaļa.

Finanšu resursu sadalījumu nosaka attiecīgas RTU pārvaldes struktūrvienības (RTU Senāts, Kanclera dienests, utt.), bet izlietojumu kontrolē LVI direktore un Padome.

2.1.9. Studiju programmas atbilstība valsts normatīvajiem aktiem

Iegūtā profesionālā kvalifikācija pilnībā atbilst Izglītības un Zinātnes ministrijas 2002. gada 10. jūlija rīkojumā Nr. 405 noteiktajam profesijas tulka referenta standartam PS 0103 un profesijas klasifikācijas kodam 2643 14 (tulks referents).

RTU Lietišķās valodniecības institūtā realizētās bakalaura profesionālo studiju programmas salīdzinājums ar LR MK noteikumos Nr.481 „Noteikumi par otrā līmeņa profesionālās augstākās izglītības valsts standartu” minētajām prasībām dots 2.3. tabulā.

**Bakalaura profesionālo studiju programmas
„Tehniskā tulkošana” atbilstība valsts standartam**

Bakalaura profesionālo studiju programma “Tehniskā tulkošana”				
#	Kritērijs	MK noteikumu prasības	studiju programma “Tehniskā tulkošana”	Atbilstība
1	Programmas apjoms, kredītpunkti	160	160	atbilst
2	Bakalaura darba apjoms, kredītpunkti	≥12 KP	12	atbilst
3	Studiju ilgums pilna laika studijās, semestri	8	8	atbilst
4	Bakalauru studiju programmas obligātā (A) daļa, kredītpunkti	≥ 50 KP	102	atbilst
5	t.sk. vispārīzglītojošie kursi t.i. A1+B2+B3 daļas	≥ 20 KP	20	atbilst
6	t.sk. nozares teorētiskie un IT pamatkursi (t.i. A2 daļa)	≥ 36 KP	36	atbilst
7	t.sk. profesionālās specializācijas kursi (t.i. A3+B1 daļas)	≥ 60 KP t.sk. ≤40KP atļauts B daļā	56 +4 =60	atbilst
8	Brīvās izvēles (C) daļa, kredītpunkti	≥ 6 KP	6	atbilst
9	Prakse (D daļa)	≥ 26 KP	26	atbilst
10	Valsts pārbaudījumi (E) daļa	≥ 12 KP	12	atbilst
11	Valsts eksaminācijas komisijas sastāvs	5 spec.	5 spec.	Atbilst
12	Pēc bakalaura programmas apguves piešķiramā kvalifikācija	Pēc bakalaura programmas apguves piešķir piektā līmeņa profesionālo kvalifikāciju un profesionālo bakalaura grādu nozarē (profesionālās darbības jomā).	Kvalifikācija: tulks referents Iegūstamais grāds: profesionālais bakalaurs tehniskajā tulkošanā	Atbilst

Analizējot atbilstību standartam, var izdarīt secinājumu, ka studiju programmas apjoms un tā strukturālais sadalījums ir atbilstoši valsts izglītības standartā noteiktajam.

2.1.10. Salīdzinājums citām radniecīgām Latvijas un Eiropas Savienības augstskolu studiju programmām

Rīgas Tehniskās universitātes Lietišķās valodniecības institūta augstākās profesionālās izglītības bakalaura studiju programmas „Tehniskā tulkošana” salīdzinājums veikts, balstoties uz piecu Latvijas un ārvalstu augstskolu programmu izpēti, lai konstatētu kopīgo un atšķirīgo tajās. Līdzīgas studiju programmas tiek realizētas:

- Eirouniversitātē, Igaunijā (4.8.4. pielikums);
- Ventspils Augstskolā, Latvijā (4.8.5. pielikums);
- Svonsijas Universitātē, Apvienotajā Karalistē (4.8.6. pielikums);
- Kentas Valsts universitātē, ASV (4.8.7. pielikums);
- Bilkentas Universitātē, Turcijā (4.8.8. pielikums).

Salīdzinot studiju programmu ar attiecīgām studiju programmām Latvijā un ārvalstīs, var secināt, ka tām ir daudz kopīgu un līdzīgu iezīmju:

- studiju ilgums ir 3-4 gadi;
- studiju programmas ietvaros studenti pilnveido 1. svešvalodas zināšanas un apgūst papildus vienu vai divas svešvalodas;
- tulkošanas specializācijas priekšmetiem un praksei ir veltīta liela uzmanība;
- prakses kredītpunktu skaita procentuālā attiecība pret kopējo studiju apjomu ir ne mazāka par 30 procentiem;
- programmas kredītpunktu apjoms ir 120-160 KP;
- studiju programmās ietilpst līdzīgi studiju priekšmeti, piemēram, tulkošanas prakse, lietišķā komunikācija, gramatika, tulkošanas teorija, konsekutīvā (sinhronā) tulkošana, terminoloģija.

Taču tulkošanas bakalaura studiju programmām ir arī savas atšķirības: tās ir dažādi organizētas gan studiju programmas realizācijas, gan satura ziņā. Galvenokārt tas izriet no izglītības standartu atšķirībām Latvijā un ārzemēs.

Tomēr būtiski ir tas, ka neraugoties uz atšķirībām, var konstatēt zināmas līdzīgas un kopīgas tendences. Piemēram, strukturēšana pēc principa: vispārīglītojošie studiju kursi, nozares pamatkursi vai profesionālo nozaru studiju kursi. Visām programmām, izņemot Eirouniversitātē īstenoto studiju programmu, ir raksturīgs arī liels prakses kredītpunktu skaits.

Trīs no salīdzināmajām programmām (RTU, Svonsijas Universitāte un Kentas Valsts universitātē) tiek īstenotas studijas šaurākos tehniskās specializācijas virzienos, RTU Lietišķās valodniecības institūta studiju programmai ir 18 tehniskās specializācijas virzieni, Kentas Valsts universitātē studentiem ir pieejami 56 tehniskās specializācijas virzieni, Svonsijas Universitāte piedāvā kursus tulkošanā zinātnes un zinātnes un tehnoloģijas jomās attiecīgi Spāņu valodas specializācijas un Franču valodas specializācijas programmu ietvaros.

Rīgas Tehniskās universitātes Lietišķās valodniecības institūta izstrādātā bakalaura profesionālo studiju programma "Tehniskā tulkošana", Kentas Valsts universitātes Moderno un klasisko valodu studiju departamenta bakalaura studiju programma „Tulkošana” un Svonsijas Universitātes studiju programma „BA Tulkošana” salīdzinājumā ar citu augstskolās (Eirouniversitātē, Ventspils Augstskolā un Bilkentas Universitātē) realizētajām tulkošanas studiju programmām ir atšķirīgas dažādos aspektos. Šīs atšķirības nodrošina tehnisko zināšanu un prasmju bāzes integrācija ar lingvistiskajām un tulkošanas pamatzināšanām un prasmēm, kā arī RTU, Kentas Valsts universitātes un Svonsijas Universitātes programmu kopējā ievirze uz tulkošanas darbu zinātniskajā un tehniskajā vidē.

Savukārt Eirouniversitātes, Ventspils Augstskolas un Bilkentas Universitātes studiju programmās kaut arī pagaidām nav izteikta tehniskā tulka/tulkotāja specializēšanās bakalaura līmenī, tomēr pastāv studiju programmas ievirze sociāli ekonomiskajā jomā, piemēram, programmās ir iekļauti kursi tulkošanā uzņēmējdarbības un jurisprudences jomās, un studiju programmas saturā ir iekļauti zinātniski tehnisko tekstu izpētes un analīzes studiju kursi. Ventspils Augstskolā īpašu uzmanību pievērš tulkošanas prasmju attīstīšanai uzņēmējdarbības, Eiropas Savienības institūciju un jurisprudences nozarēs.

Eirouniversitātē realizētajā studiju programmā ir vislielākais lingvistisko un literatūras priekšmetu īpatsvars, kas norāda uz programmas ievirzi klasiskās filoloģijas jomā, to apstiprina arī piešķiramās kvalifikācijas nosaukums: tulks/tulkotājs, filologs.

Liela atšķirība ir arī gala pārbaudījumos pēc to satura un veida. Dažu studiju programmu ietvaros nav jāizstrādā bakalaura darbs.

RTU „Tehniskās tulkošanas” studiju programmas un Ventspils Augstskolas programmas „Tulkošana angļu-latviešu-krievu/vācu valodā tulka un tulkotāja profesionālās kvalifikācijas iegūšanai” absolventiem ir jāizstrādā bakalaura darbs, kas sastāv no divām savstarpēji integrētām daļām: praktiskās daļas un teorētiskās daļas. Šī pieeja vienlaikus parāda programmas absolventu tulkošanas prasmes, kā arī ilustrē viņu tehnisko, analītisko, prezentācijas un sociālo kompetenci, kas it īpaši ir vitāli svarīga tehniskā tulka referenta profesionālajā darbā.

Eirouniversitātē studējošiem tiek dota izvēle: vai nu veikt patstāvīgu pētījumu par kādu aktuālu tulkošanas tematu, vai arī tulkot tekstu 50 lpp. apjomā. Svonsijas Universitātē novērtējums notiek ņemot vērā katra studiju priekšmeta eksāmena rezultātus un studiju priekšmeta ietvaros izstrādāta darba (esejas vai referāta) vērtējumu. Kentas Valsts universitātē studenti izstrādā specializēto projektu visā studiju garumā, kas tiek pielīdzināts gala pārbaudei. Bilkentas Universitātē, ņemot vērā mutiskās tulkošanas specifiku, studentiem tiek dota iespēja iegūt bakalaura grādu, secīgi vai sinhroni komisijas klātbūtnē tulkojot referentu runas konferencēs.

Salīdzinot prakses organizācijas un kursa darbu izstrādes principus sešās izskatītās augstskolās, var atzīmēt šādas atšķirības:

- bakalaura profesionālo studiju programmas “Tehniskā tulkošana” un Ventspils Augstskolas programmas „Tulkošana angļu-latviešu-krievu/vācu valodā tulka un tulkotāja profesionālās kvalifikācijas iegūšanai” studenti pilnveido profesionālās tulkošanas prasmes valsts un privātās iestādēs, tulkojot mutiski un rakstiski. Prakses apjoms programmu ietvaros ir 26 KP / 39 ESTC;
- Svonsijas Universitātes programma paredz vienu gadu praksei, kas obligāti jāpavada divās partneraugstskolās ārzemēs. Prakses apjoms ir 40 KP / ESTC;
- Kentas Valsts universitātes programmas ietvaros studentiem rekomendē pavadīt vienu gadu ārzemēs specializējoties izvēlētajā jomā. Prakses apjoms ir 32 KP / 48 ESTC;
- Eirouniversitātē un Bilkentas Universitātē prakses apjoms ir mazāks, šīs programmas koncentrējas uz priekšmetiem literatūrā un valodniecībā un šo priekšmetu īpatsvars ir lielākais salīdzināmo augstskolu vidū.

Lietišķās valodniecības institūta bakalaura profesionālo studiju programmas „Tehniskā tulkošana” absolventi iegūs kvalifikāciju – tulks referents, tas arī izskaidro lielo ar modernajām tehnoloģijām saistīto priekšmetu īpatsvaru kopīgajā studiju programmas saturā. Studiju kursu apjoms mašintulkošanā un tulkošanā ar datora palīdzību ir vislielākais RTU un Ventspils Augstskolas studiju programmās.

Studiju programmu salīdzinājums dots 2.4. tabulā.

Iestājpārbaudījumu veids	Pēc centralizētā eksāmena rezultātiem svešvalodā un latviešu valodā (vēlamais līmenis – A, B, C)	Pēc centralizētā eksāmena rezultātiem svešvalodā (ne mazāk kā 65 punkti)	Pēc centralizētā eksāmena rezultātiem izvēlētajā svešvalodā (80%) un latviešu (20%) valodā	Pēc eksāmena rezultātiem izvēlētajā pirmajā svešvalodā un dzimtajā valodā	pēc eksāmena rezultātiem izvēlētajā svešvalodā un dzimtajā valodā	Pēc eksāmena rezultātiem izvēlētajā svešvalodā un dzimtajā valodā
Piešķiramā kvalifikācija	Tulks referents	Tulkotājs/tulks, filologs	Tulkotājs/tulks	-	-	-
Profesijas standarts	PS 0103	Kutsekoda 11.6	PS 0102	UK NOS in Translation	SOC 27-3091	http://Tisk.org.tr
A	1	2	3	4	5	6
Iegūstamais grāds (pēc attiecīgās valsts klasifikācijas)	Bakalaura profesionālais grāds tehniskajā tulkošanā	Humanitāro zinātņu bakalaura	Profesionālā bakalaura grāds, tulkotāja un tulka profesionālā kvalifikācija	Humanitāro zinātņu bakalaura tulkošanā	Bakalaura tulkošanas zinātnē	Bakalaura grāds tulkošanā
Iegūstamais grāds (starptautiskajā klasifikācijā)	Bachelor of Science in Technical Translation	Bachelor of Arts	Bachelor Degree in Translation/Interpreting	Bachelor of Arts in Translation	Bachelor of Science in Translation	Bachelor degree in Translation
Studiju programmas ievirze	Tehniskā tulkošana	Tulkošana/filoloģija	Rakstiskā un mutiskā tulkošana	Tulkošana	Tulkošana	Rakstiskā vai mutiskā tulkošana
Tālākās specializācijas izvēles princips	Pēc tehniskās/profesionālās nozares	Nav izteiktas specializācijas	Pēc profesionālās nozares	Pēc profesionālās nozares un darba valodām	Pēc tehniskās/profesionālās nozares	Pēc tulkošanas veida
Tālākās specializācijas iespējamie virzieni	Ekonomika, būvniecība, telekomunikācijas, enerģētika, arhitektūra, loģistika, tirgzinības, mehānika, informācijas tehnoloģijas, utt.	Akcenti uz filoloģijas teorētiskajiem studiju kursiem	Ekonomika, Eiropas Savienības iestādes (transporta, vides aizsardzība, uzņēmējdarbība), juridiskie teksti.	Uzņēmējdarbība, jurisprudences, zinātne un tehnoloģijas, uzņēmējdarbība un jurisprudences, sabiedrība un kultūra, zinātne (atkarībā no 1. svešvalodas)	Apmērām 56 iespējamie tehniskās specializācijas virzieni	Rakstiskās tulkošanas vai mutiskās tulkošanas studiju virziena izvēle
Lingvistikas un	37 KP/ 55,5 ECTS	50 KP/ 75 ECTS	22 KP / 33 ECTS	10 KP / 15 ECTS	22 KP/ 33 ECTS	40 KP/ 60 ECTS

literatūras studiju kursi						
Tulkošanas un lietišķās valodas specializācijas studiju kursi	42 KP/ 63 ECTS	23 KP/ 34,5 ECTS	44 KP / 66 ECTS	Ne mazāk par 30 KP / 45 ECTS katrā svešvalodā	30 KP/ 45 ECTS	60 KP / 90 ECTS
Prakse un kursa projekti	26 KP/ 39 ECTS	12 KP/ 18 ECTS	26 KP / 39 ECTS	Viens studiju gads studiju kursu apgūšanai ārzemēs divās partneriestādēs, šis studiju gads 40 KP/ 60 ECTS apjomā tiek pielīdzināts praksei.	Viena studiju gada programma ir rekomendēta specializēto studiju kursu apgūšanai ārzemēs, šis studiju gads 32 KP/ 48 ECTS apjomā tiek pielīdzināts praksei.	20 KP/ 30 ECTS
A	1	2	3	4	3	4
Studiju programmas ietvaros apgūstāmo svešvalodu skaits	2 valodas	2 valodas	2 valodas	2 valodas	2/ 3 valodas	2 valodas
Gala pārbaudījuma veids	Bakalaura darbs, kas sastāv no praktiskās daļas (tehniska teksta tulkojums – apjoms 60 lpp.) un teorētiskās daļas (aktuālās tulkošanas problēmas analīze – 30 lpp.)	Bakalaura darbs, kas ir vai nu neatkarīgs pētījums par aktuālo tulkošanas problēmu, vai arī teksta tulkojums no svešvalodas dzimtajā valodā – 50 lpp.	Bakalaura darbs, kas sastāv no praktiskās daļas un teorētiskās daļas	Pārbaude notiek vērtējot darbus, kurus students iesniedz katra studiju priekšmeta ietvaros (piem. eseja vai referāts) un ņemot vērā gala eksāmena rezultātus.	Specializēts projekts, kas tiek īstenots visu studiju laika garumā	Specializēts tulkošanas projekts (rakstiskā teksta tulkošana, vai mutiskā konferencēs referējošo secīgā vai sinhronā tulkošana)
Gala pārbaudījuma kredītpunktu apjoms	12 KP/ 18 ECTS	15 KP/ 22,5 ECTS	12 KP/ 18 ECTS	Nav definēts (kā specializēto studiju kursu sastāvdaļa)	Nav definēts (kā specializēto studiju kursu sastāvdaļa)	8 KP /12 ECTS
Moderno informācijas	Studiju kursi 9 KP / 13,5	nav	IT kompetences	Obligātie studiju	5 KP / 7,5 ECTS	Ir iespējams izvēlēties

tehnoloģiju integrēšana studiju programmas saturā	ECTS apjomā ir obligātie studiju priekšmeti, kas ir tieši saistīti ar datortehnoloģijām, turklāt, IT kompetence tiek attīstīta arī citu studiju kursu ietvaros		attīstīšana ir integrēta translatoģijas studiju priekšmetu saturā	priekšmeti mašīntulkošanā un tulkošanā ar datora palīdzību 6,5 KP / 10 ECTS apjomā		vienu no brīvās izvēles studiju kursiem 4 KP / 6 ECTS apjomā.
Informācija par studiju programmu internetā	www.rtu.lv/vi	http://www.eurouniv.ee	http://www.venta.lv	http://www.swan.ac.uk	http://appling.kent.edu	http://bilkent.edu.tr

Visu savstarpēji salīdzināmo studiju programmu galvenā kopīgā iezīme ir to realizācija tulkošanas jomā, tomēr programmām ir dažāda tālākā profesionālā ievirze.

Izstrādājot bakalaura profesionālo studiju programmu „Tehniskā tulkošana”, tika ņemts vērā tas, ka salīdzinājumā ar augstāk minētajām augstskolām, RTU Lietišķās valodniecības institūtam ir ievērojami plašākas iespējas integrēt tulkošanas izglītībā ne tikai tulka referenta Profesijas standartā prasītās *lingvistiskās* zināšanas (darba un dzimtās valodas zināšanas, tulkošanas teorijas un metodikas zināšanas), bet arī *tehniskās* zināšanas (mūsdienu tehnoloģijas profesionālajā tulkošanā, korpusa lingvistikas un datorlingvistikas zināšanas) un *sociālās* zināšanas un kompetences (profesionālās ētikas un saskarsmes psiholoģijas pamatus, starpkultūru komunikācijas zināšanas). Tas paver iespējas tulkošanas apakšnozarei arī zinātniski tehniskajā virzienā, tādējādi veicinot tulka referenta darba profesijas attīstību, kas pilnībā atbilst šīs profesijas attīstības kopējai stratēģijai valstī (pieprasījums pēc tehniskajiem tulkiem un tulkotājiem pieaug, jo īpaši pēc Latvijas iestāšanās Eiropas Savienībā).

Veiktais salīdzinājums liecina, ka Rīgas Tehniskās universitātes Lietišķās valodniecības institūtā īstenotā bakalaura profesionālo studiju programma „Tehniskā tulkošana” balstās uz līdzīgu izpratni par tulkošanas speciālistu apmācību.

2.1.11. Studējošo skaits

Kopā profesionālā bakalaura studiju programmā „Tehniskā tulkošana” 2012./2013. studiju gadā studēja 110 studenti, no tiem 26 ĀSD studenti. Studentu sadalījums pa kursiem var apskatīt 2.5. tabulā.

2.5.tabula

Studējošo skaits 2012./2013. studiju gadā

	Studentu skaits	Pilna laika	Nepilna laika	Kopā:
1. kurss	Klātiene	15	-	15
	ĀSD	20	-	20
	Akad. at.	-	-	-
2. kurss	Klātiene	19	4	23
	ĀSD	6	-	6
	Akad. at.	1	-	1
3. kurss	Klātiene	15	4	19
	ĀSD	-	-	-
	Akad. at.	-	-	-
3. kurss	Klātiene	15	5	20
	ĀSD	-	-	-
	Akad. at.	1	-	1
4. kurss	Klātiene	-	5	5
	ĀSD	-	-	-
	Akad. at.	-	-	-
Kopā:	Klātiene	64	18	82
	ĀSD	26	-	26
	Akad. at.	2	-	2
Studentu kopskaits				110

2.1.12. Pirmajā studiju gadā imatrikulēto studējošo skaits

2012./2013. studiju gadā tika imatrikulēti 35 studenti, no tiem 20 ĀSD studenti.

2.1.13. Absolventu skaits

Studiju programmu „Tehniskā tulkošana” absolventu skaits par pēdējiem 5 gadiem:

2008. gadā – 48

2009. gadā – 63

2010. gadā – 60

2011. gadā – 46

2012. gadā – 39

2.1.14. Studējošo aptaujas un to analīze

Īpaša nozīme ir studējošo aptaujām, kuras tiek organizētas četras reizes studiju gadā un objektīvi parāda studentu viedokli gan par konkrētu studiju kursu, gan par studiju procesa organizāciju. Katra semestra noslēgumā tiek veikta RTU studentu anketēšana ORTUS studiju vidē, kā arī katra semestra vidū tiek veikta LVI organizētā studentu anketēšana. LVI aptaujas anketas rosina studentus aktīvi piedalīties studiju procesa pilnveidē un uzlabošanā.

Aptaujā tiek noskaidrots visu studiju priekšmetu un mācībspēku vērtējums. Studentiem ir iespēja izteikties par šādiem jautājumiem: kas, viņuprāt, būtu jāuzlabo priekšmetu pasniegšanā, kādu studiju priekšmetu saturu nepieciešams papildināt, kādus jaunus mācību priekšmetus vajadzētu iekļaut studiju programmā, kas, viņuprāt, būtu jāuzlabo studiju procesa īstenošanā u.c. Aptaujā ir iekļauti jautājumi par mācību literatūras pieejamību, pasniedzēju darba kvalitāti un priekšmeta satura atbilstību studentu vajadzībām.

2012./2013. g. studentu aptaujā par mācību procesu un akadēmisko personālu tika iekļautas visas (12) dienas un vakara nodaļas studentu grupas. Apkopojot aptaujas rezultātus, var secināt:

Visu kursu studenti atzinīgi novērtē speciālos mācību priekšmetus (vispārējā un profesionālā tulkošana, biznesa un juridiskā terminoloģija, konsekutīvā tulkošana, ievads tulkošanas teorijā, speciālās literatūras lasīšana un interpretēšana);

Ieteicams vēl plašāk iesaistīt ārzemju vieslektoros un praktizējošus tulkus mācību procesā, jo līdz šim studiju laikā organizētās vieslektoru lekcijas un Eiropas Komisijas Ģenerāldirektorāta pārstāvju sniegtās lekcijas bija ļoti noderīgas, un studenti tās aktīvi apmeklēja;

Studenti augsti vērtē e-studiju vidē pieejamos LVI docētāju izstrādātos mācību materiālus, it īpaši jaunākos audio un video materiālus. Tomēr, studenti atzīmē, ka dažu priekšmetu e-studiju vietnes jāpapildina (spāņu valoda, profesionālo tekstu tulkošana). Metodiskās komisijas sēdē pasniedzējiem, kas docē šos kursus, ir ieteikts atjaunināt priekšmeta saturu un materiālus;

Studiju augsti vērtē iespējas izmantot interaktīvās mācību metodes, uzstājoties ar prezentācijām, piedaloties lomu spēlēs, pārrunās un diskusijās.

Kopumā viss mācību process un mācībspēki tiek vērtēti 61% gadījumu ar augstāko atzīmi „5” un 32% gadījumu – ar atzīmi „4”.

Anketēšanas rezultāti par konkrētiem studiju priekšmetiem tiek apkopoti, apspriesti LVI Padomes un Metodiskās komisijas sēdēs, un izmantoti studiju programmas kvalitātes uzlabošanā.

2.1.15. Absolventu aptaujas un to analīze

Absolventu skaitam pieaugot, ir arvien sarežģītāk uzturēt kontaktus ar visiem absolventiem un darba devējiem, tomēr iespēju robežās viņi tiek aptaujāti un tiek ņemti vērā nozīmīgākie

priekšlikumi studiju procesa pilnveidošanā. Absolventi pārsvarā strādā uzņēmējdarbības jomā, kā arī valsts iestādēs un ir veiksmīgi integrējušies darba tirgū gan Latvijā, gan ārzemēs. Starp iestādēm un komercuzņēmumiem, kuros strādā LVI „Tehniskās tulkošanas” studiju programmas absolventi, var minēt starptautisko tulkošanas biroju Skrivanek, SDL Media Latvia, valsts iestādes, kā RTU Ārzemju studentu departaments, Finanšu ministrija, ziņu aģentūra LETA, starptautiskus uzņēmumus, kā SIEMENS, a/s Valmieras stiklšķiedras rūpnīca, a/s „Liepājas metalurģis”, kā arī privātas firmas, t.sk. izdevniecībā „Krauklītis” un SIA BMJ Tehno.

RTU Lietišķās valodniecības institūts pastāvīgi kontaktējas un veiksmīgi sadarbojas ar studiju programmas „Tehniskā tulkošana” absolventiem. Lai uzturētu vēl ciešākus kontaktus, absolventi tiek regulāri aicināti aizpildīt aptaujas un izteikt savu viedokli par absolvēto studiju programmu, darba gaitām un iegūtās izglītības ietekmi uz karjeru. Studiju programmas beidzēju sniegtā informācija vienmēr ir bijusi ļoti lietderīga.

Ir svarīgi atzīmēt, ka lielākā daļa absolventu apgūto studiju programmu kopumā vērtē kā pozitīvu. Uz jautājumu, kā Jūs vērtējat studiju laikā iegūtās zināšanas, pilnīgi visi aptaujātie absolventi atbildēja, ka šīs zināšanas ir vērtīgas un turpmākajā dzīvē un darbā tiek izmantotas ikdienā. Viņi uzsver studiju programmas labo organizāciju, mācību spēku augsto sagatavotības līmeni un studiju kursu satura nozīmīgumu un izmantoto metožu daudzveidību un lietderību.

Liela daļa aptaujāto studiju laikā iegūtās praktiskās iemaņas uzskata par noderīgām un darbā ļoti nepieciešamām un svarīgām. Daudzi ir izteikuši vēlmi tās paplašināt turpinot studijas izvēlētajā jomā gan Latvijas, gan arī ārvalstu augstskolās.

Absolventi augsti vērtēja iespēju apgūt iemaņas, kuras ir svarīgas strādājot patstāvīgi un komandā. Kā dažas no studiju programmas pozitīvām īpašībām viņi minēja gan intensīvo grupas darbu nodarbībās, gan patstāvīgo individuālo darbu mājās, kas ļāva viņiem ne tikai ieraudzīt un izlabot savas kļūdas, bet arī iemācīties kritiski vērtēt gan savu, gan arī citu cilvēku sniegumu.

Īpaši ir jāatzīmē, ka par negatīvo aptaujātie daudz nevēlējās runāt, bet tikai izteica dažus ieteikumus, kas viņuprāt varētu uzlabot studiju programmas un iegūstamās izglītības kvalitāti. Aptaujātie norādīja, ka viņi vēlētos palielināt studiju kursu īpatsvaru dzimtās valodas padziļinātai apguvei, kā arī lietišķās sarakstes un zinātniski pētniecisko darbu rakstīšanas iemaņu pilnveidošanai. Tādējādi aptaujātie absolventi ieteica studiju programmā palielināt īpatsvaru tādiem priekšmetiem kā dzimtās valodas stilistika, padziļinātais tulkošanas teorijas un analīzes kurss, kā arī mutiskās, sinhronās tulkošanas prakse.

Visi aptaujātie norādīja, ka tehniskā tulka – referenta kvalifikācija ir ne tikai mūsdienu sabiedrībā aktuāla, bet arī nākotnē nepieciešamība pēc augsta sagatavotības līmeņa speciālistiem nemazināsies.

Vairums darba devēju studentu sniegumu vērtē pozitīvi. Darba devēju un prakses vietu sarakstu skatīt 4.8.13. pielikumā.

2.1.16. Studējošo līdzdalība studiju procesa pilnveidošanā

Studējošie savu līdzdalību studiju procesa pilnveidošanā var realizēt tieši – izsakot savas vēlmes tiešajam mācību priekšmeta pasniedzējam, katedru vadītājiem, programmas direktoram vai, izmantojot savas tiesības, ar studentu pašpārvaldes palīdzību.

Īpaša nozīme ir studējošo aptaujām, kuras regulāri tiek organizētas un objektīvi parāda studentu viedokli gan par konkrētu studiju kursu, gan par studiju procesa organizāciju.

Kopš profesionālās augstākās izglītības studiju programmas „Tehniskā tulkošana” izveides laikiem institūtā aktīvi darbojas studentu pašpārvalde. Tā ir draudzīga un tradīcijām bagāta studentu organizācija, kuras dalībnieki ir aktīvi iesaistīti šādās darbības sfērās:

- studentu interešu pārstāvniecība Lietišķās valodniecības institūta Padomē;
- studentu konsultēšana neskaidros jautājumos, studiju kvalitātes pārraudzība;
- sociālo lietu un interešu konfliktu jautājumu risināšana;
- institūta studentu pašpārvalžu vēlēšanu rīkošana;
- studiju pasākumu organizēšana (dažādu lekciju un semināru organizēšana par aktuālākajiem jautājumiem translatoloģijas jomā);
- zinātnes pasākumu organizēšana (diskusiju kluba darbības administrēšana);
- kultūras pasākumu organizēšana (tematisko pasākumu (spāņu kultūras tradīcijas, britu lietišķā etiķete u.c.) organizēšana);
- sadarbība ar citām studentu organizācijām.

Vairāki Lietišķās valodniecības institūta absolventi, turpinot savu darbu Rīgas Tehniskajā universitātē, aktīvi piedalās pašpārvaldes darbībā, lai palīdzētu jaunāko kursu studējošajiem ātrāk un efektīvāk atrisināt visas problēmas un neskaidrības.

2.2. Maģistra akadēmisko studiju programma „Tehniskā tulkošana”

2.2.1. Studiju programmas apraksts

Maģistra profesionālo studiju programmas “Tehniskā tulkošana” ietvaros tiek apmācīti tehniskie tulkotāji mašīnzinību, loģistikas, enerģētikas, materiālzinātņu, informācijas tehnoloģiju, telekomunikāciju, būvniecības, arhitektūras un pilsētplānošanas, inženierekonomikas un citās nozarēs. Maģistra profesionālo studiju programma padziļina un paplašina bakalaura studiju programmā iegūto pieredzi, zināšanas un prasmes speciālo nozaru tehnisko tekstu tulkošanā.

Studiju programmas koncepcija atšķiras no humanitārā virziena tulkošanas programmu koncepcijām ar papildu ievirzi lietišķajā lingvistikā, kas nosaka metodikas specifiku. Studiju programmas absolventiem jāapgūst prasmes strādāt ar arvien pieaugošo terminu skaitu, ka arī jāattīsta zināšanas attiecīgajā jomā. Tās realizēšanā piedalās ne vien filologi, bet arī atbilstoši tehnisko nozaru un tiesību zinātņu speciālisti.

Maģistra profesionālo studiju programmas „Tehniskā tulkošana” **mērķi:**

- sagatavot mūsdienu prasībām atbilstošus augsti kvalificētus tulkošanas speciālistus, kas var strādāt Latvijas valsts un pašvaldību iestādēs, Eiropas Savienības institūcijās (pēc papildus kvalifikācijas iegūšanas), privātās tautsaimnieciskās struktūrās Latvijā un citās valstīs;
- realizēt atvērtu un elastīgu studiju procesu, kas nodrošinātu jaunāko informācijas tehnoloģiju integrēšanu un izvēlētās zinātniski tehniskās nozares teorētiskās bāzes padziļinātu apgūšanu;
- padziļināt un attīstīt studējošo zinātniski pētnieciskās iemaņas patstāvīgajam darbam translatoģijas jomā;
- nodrošināt tādu sagatavotības līmeni, kas dotu studiju programmas absolventiem iespēju turpināt studijas doktorantūrā;
- attīstīt studējošo patstāvību un iniciatīvu, prasmi elastīgi iekļauties pastāvīgi mainīgā vidē.

Maģistra profesionālo studiju programmas „Tehniskā tulkošana” **uzdevumi:**

- sniegt studentiem nepieciešamās teorētiskās zināšanas, kā arī praktisko iemaņu un prasmju kopumu profesionāli augsta līmeņa mutiskai un rakstiskai tulkošanai;
- sniegt studentiem vispusīgas zināšanas translatoģijā, veidot speciālista prasmes un attīstīt kompetences atbilstoši darba tirgus formulētajām prasībām;
- veidot studenta prasmi veikt loģiski kognitīvās darbības, attīstīt viņu radošās spējas, sekmējot studenta personības izaugsmi;
- attīstīt studējošo kritiskās un analītiskās domāšanas iemaņas;
- attīstīt un pilnveidot rakstiskās un mutiskās izteiksmes precizitāti speciālā lietojumā svešvalodā;
- attīstīt studējošo komunikācijas prasmes multikulturālā vidē;
- izkopt mācīšanās stratēģiju un patstāvīgā darba iemaņas;
- savlaicīgi atjaunot programmas saturu, materiālo un tehnisko bāzi, kā arī pasniegšanas metodes;
- veicināt akadēmiskā personāla un studentu savstarpējo mijiedarbību zinātniski pētnieciskā darba veikšanā un iegūto rezultātu praktiskā izmantošanā atbilstoši starptautiskajiem standartiem un tendencēm tehniskās tulkošanas jomā.

Maģistra profesionālo studiju programmas „Tehniskā tulkošana” **plānotie rezultāti:**

Programmas absolventi

- Spēj parādīt padziļinātas zināšanas un izpratni translatoģijas jomā;
- Spēj patstāvīgi izmantot teoriju, metodes un problēmu risināšanas prasmes, lai veiktu pētniecisku darbību translatoģijas jomā, un augsti kvalificētas profesionālas funkcijas tehniskās tulkošanas jomā;
- Spēj patstāvīgi formulēt un kritiski analizēt sarežģītas zinātniskas un profesionālas problēmas, pamatot lēmumus, un, ja nepieciešams, veikt papildu analīzi;
- Spēj darboties dažādu jomu saskarē (tehniskā tulkošana, attiecīgā tehniskā nozare, kultūras pētījumi u.c.);
- Spēj izmantot zināšanas tulkošanas teorijā un praksē;
- Spēj nodrošināt rakstiskā un mutiskā tulkojuma precizitāti, stilistisko atbilstību oriģinālam, adekvātu terminoloģijas lietojumu;
- Spēj izziņāt lingvistisko un ārpus lingvistisko zināšanu sakarības valodas lietošanā saistībā ar tulkošanu un tās galvenajām pētīšanas metodēm, principiem un pieejām;
- Spēj apgūt tulkojuma analīzes prasmes, sakņojot tās ar semantikas un pragmatikas teorētisko būtību un tulkošanas metodēm;
- Spēj veikt zinātniski-pētniecisko darbu un noformēt zinātnisku pētījumu pārskatus;
- Spēj analizēt, vērtēt un izmantot translatoģijas nozares pētījumus;
- Spēj izmantot jaunās tehnoloģijas;
- Spēj strādāt ar dokumentiem, pārzināt lietvedību;
- Spēj patstāvīgi pieņemt lēmumus savas kompetences ietvaros;
- Spēj novērtēt savu profesionālo iemaņu un prasmju atbilstību profesijas standartam un starptautiskā darba tirgus prasībām;
- Spēj rīkoties saskaņā ar profesionālās ētikas principiem.

2.2.2. Studiju programmas saturs

Maģistra profesionālo studiju programmas saturs:

<u>Maģistra programmas pilna laika studijas</u>	– 60 KP – 1,5 gadi;
<u>Maģistra programmas nepilna laika studijas (klātie)</u>	– 60 KP – 2 gadi.

Nepilna laika klāties studijas RTU tiek organizētas saskaņā ar RTU Senāta lēmumu “Par vakara (nepilna laika) studiju organizēšanu RTU” (Senāta sēdes protokola Nr.451 no 26.06.2000.).

Akadēmiskais gads ir sadalīts divos semestros, kuru kopējais ilgums ir 40 nedēļas. Auditorijas nodarbību ilgums katrā semestrī ir 16 nedēļas. Maģistra profesionālo studiju programmas semestru plāni studijām ir parādīti sadaļā 2.2.16.

Maģistra profesionālo studiju programmas „Tehniskā tulkošana” **daļu apjomi un to laika sadalījums:**

obligātie studiju priekšmeti	- 24 KP (40 %)
obligātās izvēles priekšmeti, tai skaitā:	- 10 KP (17 %)
- specializējošie priekšmeti	- 8 KP
- pedagoģijas un psiholoģijas priekšmeti	- 2 KP
prakse/praktiskais darbs	- 6 KP (10 %)

valsts pārbaudījumi
- maģistra darbs

- 20 KP (33 %)
- 20 KP

Kopā : 60 KP (100%)

Maģistra profesionālo studiju programma „Tehniskā tulkošana” paredz **dažādu bloku studiju priekšmetu apgūšanu:**

- **vispārīgā teorētiskā līmeņa priekšmetus** izvēlētajos novirzienos atbilstošajā svešvalodā (angļu valodā) – tādus kā translatoģijas teorētiskās koncepcijas, teorētiskā valodniecība, teksta analīzes modernās metodes, tulkošanas teorijas vēsture, valodas starpkulturālie aspekti;
- **profesionālus, ar tulkošanu tieši saistītus priekšmetus** - specializācijas tekstu tulkošana un Eirotekstu tulkošana, modernās tehnoloģijas tulkošanā, zinātniskā rakstu valoda, tulkošanas semantiskie un pragmatiskie aspekti. Programmā ir iekļauts priekšmets - secīgās (konsekutīvās) tulkošanas prakse. Lai varētu sekmīgi veikt atbilstošo tekstu rakstisko un mutisko tulkošanu, ir paredzēts mācību darbs ar biznesa un juridisko terminoloģiju, kas padziļina studentu jēdzieniskās un terminoloģiskās prasmes un iemaņas attiecīgā teksta tulkošanā;
- **priekšmetus**, kas saistīti ar tulka referenta pienākumu veikšanu, **komunikatīvajām un tehniskajām prasmēm** – tulka/tulkotāja prasmes;
- **otrās svešvalodas pastiprinātais kurss:** vācu, spāņu vai franču valoda;
- **pedagoģijas un psiholoģijas priekšmeti:** psiholoģija, pedagoģija.

Lai nodrošinātu programmai izvirzīto mērķu un uzdevumu sasniegšanu, tiek apgūti zemāk minētie studiju priekšmeti. Sakarā ar piemēroto mācību priekšmetu sadalījumu mācību programmas īstenošana pilnīgi atbilst tās mērķim – sagatavot augsti kvalificētus tehniskos tulkus/tulkotājus.

Programmas HGT0 studiju priekšmeti

2.6. tabula

Nr.	Kods	Nosaukums	K.p. [1]	K.p. [2]
A		Programmas obligātie studiju priekšmeti	24.0	24.0
1	VIA602	Translatoģijas teorētiskās koncepcijas	3.0	3.0
2	VIA603	Teorētiskā valodniecība	2.0	2.0
3	VIA605	Teksta analīzes modernās metodes	2.0	2.0
4	VIA612	Modernās tehnoloģijas tulkošanā	3.0	3.0
5	VIA604	Zinātniskā rakstu valoda	2.0	2.0
6	VIA613	Terminoloģija un terminogrāfija	2.0	2.0
7	VIA607	Specializācijas tekstu tulkošana (ekonomika)	6.0	6.0
8	VIA618	Otrās svešvalodas pastiprinātais kurss (vācu valoda)	4.0	4.0
B		Obligātās izvēles studiju priekšmeti	10.0	10.0
B1		Specializējošie studiju priekšmeti	8.0	8.0

1	VIA608	Tulkošanas teorijas vēsture	2.0	2.0
2	VIA614	Eirotekstu tulkošana	2.0	2.0
3	VIA610	Tulka/tulkotāja prasmes	2.0	2.0
4	VIA615	Konsekutīvās tulkošanas prakse	2.0	2.0
5	VIA611	Tulkošanas semantiskie un pragmatiskie aspekti	2.0	2.0
6	VIA609	Valodas kroskulturālie aspekti	2.0	2.0
B5		Pedagoģijas un psiholoģijas studiju priekšmeti	2.0	2.0
1	HSP484	Psiholoģija	2.0	2.0
2	HSP446	Pedagoģija	2.0	2.0
D		Prakse	6.0	32.0
1	VIA010	Prakse (Tulkošanas metodes un prakse)	6.0	6.0
E		Gala / valsts pārbaudījums	20.0	
1	VIA002	Maģistra darbs	20.0	
<i>K.p.[*] kredītpunkti studiju programmas variantā</i>				

2.2.3. Studiju programmas īstenošanas plānojums

1. pusgads

Nr.	Šifrs	Priekšmeta nosaukums		Apjoms		Stundu sadal.			Stud. pārē.			Kat.vai inst.šifrs
				KP	St.sk.	L.	Pr.	Lab.	D	E	I	
1.		A.Obligātie studiju priekšmeti		14	224				4	2		
1.1	VIA602.0	Translatoloģijas teorētiskās koncepcijas	VO	3	48		4		E		01302	
1.2	VIA603.0	Teorētiskā valodniecība	VO	2	32		2		E		01302	
1.3	VIA604.0	Zinātniskā rakstu valoda	VO	2	32		2		E		01302	
1.4	VIA605.0	Teksta analīzes modernās metodes	VO	2	32		2		E		01302	
1.5	VIA617.1 VIA618.1	Otrās svešvalodas pastiprinātais kurss	VO	2	32		2			I	01302	
1.6	VIA607.1	Specializācijas tekstu tulkošana	VO	3	48		4			I	01302	
2.		B.Obligātās izvēles priekšmeti		6	96					3		
2.1.		Specializējošie priekšmeti										
2.1.1	VIA608.0	Tulkošanas teorijas vēsture	VI	2	32		2			I	01302	
2.1.2	VIA609.0	Valodas kroskulturālie aspekti	VI	2	32		2			I	01302	
2.1.3	VIA610.0	Tulka/tulkotāja prasmes	VI	2	32		2			I	01302	
2.1.4	VIA611.0	Tulkošanas semantiskie un pragmatiskie aspekti	VI	2	32		2			I	01302	
		Kopā:		20	320				4	5		

2. pusgads

Nr.	Šifrs	Priekšmeta nosaukums		Apjoms		Stundu sadal.			Stud. pārb.			Kat.vai inst.šifrs
				KP	St.sk.	L.	Pr.	Lab.	D	E	I	
1.		A.Obligātie studiju priekšmeti		10	160					4		
1.1	VIA612.0	Modernās tehnoloģijas tulkošanā	VO	3	48		4			E		01302
1.2	VIA613.0	Terminoloģija un terminogrāfija	VO	2	32		2			E		01302
1.3	VIA617.2 VIA618.2	Otrās svešvalodas pastiprinātais kurss	VO	2	32		2			E		01302
1.4	VIA607.2	Specializācijas tekstu tulkošana	VO	3	48		4			E		01302
2.		B.Obligātās izvēles priekšmeti		4	64						2	
2.1.		Specializējošie priekšmeti		2	32						1	
2.1.1	VIA614	Eirotekstu tulkošana	VI	2	32		2				I	01302
2.1.2	VIA615	Konektīvās tulkošanas prakse	VI	2	32		2				I	01302
2.2.		Pedagoģijas un psiholoģijas priekšmeti		2	32						1	
2.2.1	HSP446.0	Psiholoģija	MI	2	32		2				I	01103
2.2.2	HSP484.0	Pedagoģija	MI	2	32		2				I	01103
		D.Prakse/Praktiskais darbs		6	96				1			01302
		Kopā:		20	320				1	4	2	

3. pusgads

Nr.	Šifrs	Priekšmeta nosaukums		Apjoms		Stundu sadal.			Stud. pārb.			Kat.vai inst.šifrs
				KP	St.sk.	L.	Pr.	Lab.	D	E	I	
		E.Gala/Valsts pārbaudījumi		20	320							
1.1		Maģistra darbs	UO	20	320				1			01302
		Kopā:		20	320				1			

2.2.4. Studiju kursu un moduļu apraksti

Studiju kursu apraksti ir atrodami Studiju programmu reģistrā <https://stud.rtu.lv/rtu/vaaApp/sprpub>

2.2.5. Studiju programmas organizācija

Akreditētā maģistra profesionālo studiju programma „Tehniskā tulkošana” tiek realizēta RTU Lietišķās valodniecības institūtā (iepriekš Valodu institūts) Rīgā. Absolventiem tiek piešķirts profesionālā maģistra grāds tehniskajā tulkošanā. Saskaņā ar 2011.gada 27. jūnija RTU Senāta sēdes lēmumu (protokols Nr.551) Valodu institūtam tika nomainīts nosaukums – Lietišķās valodniecības institūts.

Programma ir apstiprināta RTU Valodu institūta Padomes sēdē 2007. gada 11. janvārī (Protokols Nr. 32) un RTU Senāta sēdē 2007. gada 29. janvārī (protokols Nr. 510). Maģistra profesionālo studiju programmā tika veiktas un RTU Senāta sēdē 2007. gada 25. jūnijā (protokols Nr. 515) apstiprinātas izmaiņas. 2008. gada 19. novembrī Izglītības un zinātnes ministrijas Augstākās izglītības programmu akreditācijas komisija (lēmums Nr. 3282) akreditēja Maģistra profesionālo studiju programmu „Tehniskā tulkošana” uz sešiem gadiem.

Programma ir izveidota saskaņā ar LR MK noteikumiem Nr.481 „Noteikumi par otrā līmeņa profesionālās augstākās izglītības valsts standartu” un LR MK noteikumiem Nr. 990 „Noteikumi par Latvijas izglītības kvalifikāciju”.

Studiju virziens „Tulkošana” 2013. gada 12. jūnijā tika akreditēts uz pilnu akreditācijas termiņu – 6 gadiem. Tika saņemta studiju virziena akreditācijas lapa Nr. 131

(Studiju akreditācijas komisijas sēdes 2013. gada 12. jūnija lēmums Nr. 133) par tiesībām īstenot akreditēto studiju virzienu „Tulkošana”, kur viena no divām studiju programmām ir maģistra profesionālo studiju programma „Tehniskā tulkošana” (42222), un piešķirt tulkotāja kvalifikāciju.

Dokumenti, kas reglamentē studiju procesa organizāciju ir:

- RTU Satversme;
- RTU Senāta un Akadēmiskās sapulces rīkojumi;
- RTU Rektora, mācību prorektora un zinātņu prorektora rīkojumi;
- LVI nolikums;
- LVI direktores rīkojumi;
- Studiju programmas akreditācijas dokumenti.

Visi uzskaitītie dokumenti ir pieejami RTU Ortus e-vietnē un LVI.

Studiju norisi, kartību un organizāciju vada, reglamentē un nosaka šādas pārvaldes struktūrvienības:

- Augstskolas vadība;
- RTU Senāts un Akadēmiskā sapulce;
- LVI Padome;
- Studiju programmas administrācija;
- Studentu pašpārvalde.

Studiju programma ir izveidota tā, lai dotu katram studentam teorētiskās un praktiskās zināšanas par dažādiem tulkotāja darba aspektiem gan iekšējā, gan starptautiskajā darba tirgū. Studiju programma dod studentiem iespēju izvēlēties specializācijas jomu (ekonomika un uzņēmējdarbība, telekomunikācijas un datori, būvniecība un arhitektūra). Studiju programma tiek papildināta un aktualizēta, pamatojoties uz darba tirgus pētījumiem un konsultācijām ar darba devējiem un praktizējošiem tulkotājiem. Absolventu, studentu un augstskolas mācībspēku ieteikumiem un savstarpējai sadarbībai mācību procesā ir būtiska nozīme studiju procesa pilnveidošanā. Programmas pilnveidošanas mērķis ir nodrošināt konkurētspējīgu un mūsdienīgu izglītību demokrātiskā vidē un studiju programmas nepārtrauktu dinamisku attīstību.

Studiju procesā notiek regulāra un sistemātiska komunikācija ar studentiem gan izmantojot e-studiju vidi ORTUS, gan arī ar programmas biroja darbinieku palīdzību, tādējādi pilnībā nodrošinot individuālu pieeju un atgriezenisko saiti.

Studiju programmas pilnveidošana notiek atbilstoši ekspertu komisijas ieteikumiem, ņemot vērā attiecīgas studiju jomas attīstības tendences, kā arī studiju procesa reglamentējošo normatīvo aktu izmaiņas. Studiju programma tiek īstenota saskaņā ar saistošiem starptautiskiem standartiem un studiju procesa organizācijas principiem, tādējādi tiek nodrošināta konkurētspējīgā izglītība.

2.2.6. Studiju programmas praktiskā īstenošana

Studiju programma tiek īstenota klātienēs formā, galvenās metodes ir darbs docētāja vadībā un patstāvīgais darbs ārpus nodarbību laika. Studiju kursu ietvaros tiek piedāvātas trīs nodarbību formas: lekcijas, semināri un praktiskās nodarbības. Patstāvīgais darbs ir plānots gan kā informācijas meklēšana un apkopošana bibliotēkā un e-resursos, gan kā individuālais pētnieciski analītiskais darbs.

Lekcijās arvien vairāk tiek izmantotas interaktīvās darba formas, kad students kļūst par aktīvu lekcijas dalībnieku. Bieži lekcijas tiek organizētas dialoga formā, bez pasniedzēja vienpusējas informācijas pasniegšanas notiek pārrunas, diskusijas un debates.

Semināros studenti mācās diskutēt, izteikt un pamatot savu viedokli, kā arī respektēt citu viedokli, strādāt ar speciālo literatūru.

Praktiskās nodarbības ietver daudzveidīgus metodiskos paņēmienus: prezentācijas, pāru vai grupu darbs, lomu spēles, tulkojuma rediģēšana, konsekutīvā vai secīgā tulkošana, kursa projekti u.c. Studentu prezentācijas tiek uzņemtas video, lai pēc izstrādātiem kritērijiem novērtētu to kvalitāti un novērstu tipiskās kļūdas.

Saskaņā ar nodarbību sarakstu visu kursu studentiem ir paredzēta viena diena nedēļā kā bibliotēkas un informācijas ieguves diena, kad studenti var izmantot gan Lietišķās valodniecības institūta piedāvāto bibliotēku, gan RTU Zinātnisko bibliotēku, gan arī citas Rīgas publiskās bibliotēkas.

Lai veicinātu mācību procesa pilnveidi, mācībspēki regulāri papildina lekciju materiālus vai izdales materiālus un bibliogrāfiju katram studiju kursam. Lielākas efektivitātes nodrošināšanai atsevišķas rakstiskās tulkošanas nodarbības notiek datorklasēs, kur studentiem ir pieejamas visas modernās tulkošanas programmatūras un pieslēgums internetam.

Projektu un referātu tēmas tiek formulētas tā, lai maksimāli paaugstinātu studējošo teorētiskās sagatavotības līmeni, attīstītu analītiskās iemaņas un prasmes, kā arī veicinātu studentu radošumu. Īpaša uzmanība tiek pievērsta plaģiātisma novēršanai.

Lietišķās valodniecības institūta vadība pilnveido un dažādo studiju metodes un mācību priekšmetu pasniegšanas formas, lai optimizētu programmas realizāciju atbilstoši mūsdienu tirgus prasībām un studējošo vajadzībām.

Mācību procesā tiek iesaistīti arī ārzemju vieslektori, kuri nodrošina lekcijas LVI studentiem. 2012./2013. akadēmiskajā gadā studiju kursu ietvaros lekcijas ir lasījuši divas vieslektores:

- 1) Teresa Maria Cabre Castelvī (Dr. philol., profesore) – Pompeo Fabra Universitāte (Spānija) – Terminoloģija un terminogrāfija, lekcijas nosaukums: Terminology and Translation: a Disloyal Relation
- 2) Reine Meylaerts (Dr. philol., profesore) – Lēvenes Katoliskā universitāte (Beļģija) – Teksta analīzes modernas metodes), lekcijas nosaukums: Translation, Bilingual Writing and Self-Translation: Towards a New Conceptualization of Agent Roles

Labā sadarbība lekciju vadīšanā ir izveidojusies ar Dienvidaustrālijas Flindersa Universitātes Filoloģijas fakultāti (Austrālija), Eiropas Komisijas Tulkošanas ģenerāldirektorāta Latviešu valodas departamentu (Luksemburga) un Eiropas Komisijas Tulkošanas ģenerāldirektorāta pārstāvniecību Latvijā. Nākotnē tiek plānots šādu sadarbību attīstīti vēl vairāk, iesaistot arī citas no RTU sadarbības partneraugstskolām un profesionālām tulkotāju asociācijām.

2.2.7. Vērtēšanas sistēma

Mācībspēki, uzsākot darbu ar studentiem, pirmajā nodarbībā iepazīstina studējošos ar zināšanu un prasmju vērtēšanu kursa ietvaros. Šie vērtēšanas nosacījumi ir pieejami arī RTU elektroniskajā studiju vidē ORTUS. Studējošie tiek informēti par to, kādi nosacījumi semestra laikā būs jāizpilda, kā tiks vērtētas zināšanas, kādā mērā darbs semestra laikā ietekmēs gala pārbaudījumu.

Katra konkrēta studiju priekšmeta ietvaros, mācībspēki pirmajā nodarbībā iepazīstina studējošos ar zināšanu un prasmju vērtēšanu kursa ietvaros. Šie vērtēšanas nosacījumi ir pieejami arī RTU elektroniskajā studiju vidē ORTUS. Studējošiem tiek paziņots, kādi nosacījumi semestra laikā būs jāizpilda, kā tiks vērtētas zināšanas un kādā mērā darbs semestra laikā ietekmēs gala pārbaudījumu.

Elektroniskajā vidē students var sekot līdzi saviem sekmības rādītājiem. Tehnoloģiju izmantošanas un informācijas apmaiņas ātruma paaugstināšanās nodrošina arī klātienē nodarbību efektivitāti un veicina studējošo patstāvīgo darbu.

Vērtēšanas pamatprincipi veidojas saskaņā ar MK noteikumiem (LR MK 2001.gada 20.novembra noteikumu Nr.481 punkti 29.–32.) un atbilstošiem RTU senāta lēmumiem.

Lietišķās valodniecības institūta metodiskā komisija regulāri nodarbojas ar studiju satura, formu un metožu pilnveidošanas jautājumiem, izstrādā zināšanu un prasmju vērtēšanas kritērijus.

Studiju rezultātus vērtē pēc diviem kritērijiem – kvalitatīvais kritērijs (**vērtējums 10 ballu skalā**) un kvantitatīvais kritērijs (**kredītpunkti**, iegūstot pozitīvu vērtējumu par studiju kursa satura apguvi).

LVI ievēro šādus izglītības vērtēšanas pamatprincipus, kas studiju programmā ir:

- pozitīvo sasniegumu summēšana;
- pārbaužu regularitāte;
- vērtēšanas kritēriju atklātība un skaidrība;
- vērtēšanas formu dažādība;
- pārbaudes rezultātu pieejamība.

Studiju programmas mērķu un uzdevumu sasniegšanas vērtēšanas sistēma atspoguļota 2.7. tabulā.

2.7. tabula

Studiju programmas mērķu sasniegšanas vērtēšanas sistēma

	Mērķi	Vērtēšanas sistēma
1.	Profesionālo studiju beidzējam jābūt zināšanām tulkošanas teorijā, teorētiskajā valodniecībā, teksta analīzes modernajās metodēs, terminoloģijā un terminogrāfijā, informācijas tehnoloģijās, vadības zinībās, pētnieciskā darba metodoloģijā, otrajā svešvalodā, kas jālieto ikdienas darbā.	Studentu aptauja, eksāmenu un ieskaišu rezultāti.
2.	Profesionālo studiju beidzējam studiju procesā jāiegūst praktiskā darba iemaņas un prasmes: - iemaņas dažādu LR MK rīkojumu un noteikumu, dažādu ministriju un to struktūrvienību izdoto noteikumu un instrukciju, ES dokumentācijas un regulu izpratnē un tulkošanā; - prasmes izmantot studiju un prakses laikā iegūtās zināšanas, izstrādājot studiju darbus, kā arī maģistra darbu; - prasmes izmantot atbilstošas datorprogrammas tulkošanas projektu īstenošanā.	Studiju darbu, prakses atskaites un maģistra darba vērtējums.
3.	Profesionālo studiju beidzējam jābūt spējīgam: - izprast problēmas būtību, piedalīties problēmas risināšanā vai risināšanas projekta īstenošanā, veicot nepieciešamās darbības; - pielietot studiju laikā iegūtās zināšanas tālākajā profesionālajā darbā; - nepārtraukti pilnveidot savas profesionālās zināšanas.	Profesionālo studiju beidzēju, darba devēju aptaujas un atsauksmes.

Studentu zināšanu vērtēšanas pamatā ir otrā līmeņa profesionālās augstākās izglītības standarta prasības (LR MK 2001.gada 20.novembra noteikuma Nr.481 punkti 29 - 32).

Programmas apguves vērtēšanas pamatformas ir eksāmens un ieskaite, kas jākārto katra studiju kursa noslēgumā. Pārbaudījuma forma ir noteikta studiju programmā. Eksāmenu, mācību priekšmeta ietvaros, pieņem studiju kursa mācībspēks vai cits attiecīgās struktūrvienības vadītāja norīkots mācībspēks. Eksāmenu vērtējums ir 10 ballu sistēmā, kur zemākais sekmīgais vērtējums ir 4 balles. Ieskaitē programmas apguve tiek vērtēta divdaļīgajā vērtējuma skalā – “ieskaitīts” vai “neieskaitīts”. Ieskaiti pieņem studiju kursa mācībspēks. Kredītpunktus ieskaita par katru apgūto studiju kursu un praksi, ja vērtējums nav bijis mazāks par 4 (gandrīz viduvēji) vai “ieskaitīts”.

Studiju procesa laikā mācībspēki vēl izmanto šādas zināšanu novērtēšanas formas: kontroldarbus, testus, individuāli vai grupas darbā izstrādātus zinātniski pētnieciskos darbus un to aizstāvēšanu, studentu patstāvīgos darbus, mājas darbus, līdzdalību semināros un referātu sagatavošanā un aizstāvēšanā. u.c.

Katra kursa realizācijas laikā studentiem regulāri ir iespēja konsultēties pie pasniedzējiem. Mācībspēki pievērš uzmanību un novērtē arī studējošo prasmi patstāvīgi strādāt ar mācību un zinātnisko literatūru, konspektēt, izstrādāt studiju darbus, sistematizēt materiālus, analizēt, spriest un pieņemt lēmumus. Liela vērtība tiek veltīta studentu prasmei atlasīt pētījumiem nepieciešamo literatūru, diskutēt ar studiju biedriem, aizstāvēt savu viedokli un pierādīt izvirzīto hipotēzi, izmantot mācību tehniskos līdzekļus, veikt zinātniski pētniecisko darbu. Šīs prasmes tiek stimulētas ar interaktīvās studiju vides izmantošanu mācību procesā, kur mācībspēki veido diskusijas un forumus mācību priekšmeta ietvaros.

Saskaņā ar RTU noteikto kārtību – „Studiju rezultātu vērtēšanas nolikums” (skat.: <http://www.rtu.lv/content/view/5257/1874/lang.lv/>) – eksāmenus kārto rakstiskā, mutiskā, datorizētā vai kombinētā formā. Tas ļauj mācībspēkiem variēt un kombinēt teorētisko un praktisko zināšanu novērtēšanu, izmantojot teorētiskus jautājumus, testus, uzdevumus u.c. pārbaudes veidus. Programmas ietvaros nepārtraukti notiek pārbaudes darbu novērtēšanas pilnveidošana.

Bez noslēguma pārbaudījuma katrā studiju kursā ir iespējami arī kārtējie pārbaudījumi – kontroldarbi, uzstāšanās semināros, studiju patstāvīgie darbi u.c. Šie kārtējie pārbaudījumi ir noteikti studiju kursu programmās.

Programmas apguvi noslēdz Valsts pārbaudījums, kurā studentu zināšanas tiek vērtētas desmit ballu sistēmā un kura sastāvdaļa ir maģistra darba aizstāvēšana. Maģistra darba iespējamo tematu sarakstu piedāvā un apstiprina Lietišķās valodniecības institūta Padomes sēdē. Ja maģistra darba tematu piedāvā students, to izvērtē katedras sēdēs un apstiprina Lietišķās valodniecības institūta direktors.

Aizstāvēt maģistra darbu, vērtēšanas kritēriji ir:

- teorētisko zināšanu un pieredzes sistematizācija, nostiprināšana un paplašināšana;
- aktuālas tulkošanas problēmas analīze;
- praktisku risinājumu izstrādāšana;
- uzdevumu teorētiskās nostādnes un pētāmās problēmas risināšanas prasme, kas ietver atsevišķus un kompleksus kopsavilkumus un novitātes elementus;
- patstāvīga literatūras un citu informatīvo avotu apguve.

Diplomu par maģistra profesionālo augstāko izglītību saņem students, kurš ir apguvis programmu un nokārtojis Valsts pārbaudījumu, iegūstot tajā vērtējumu ne mazāku par 4 (gandrīz viduvēji).

Šāda vērtēšanas sistēma RTU darbojas no 2001./2002. akadēmiskā gada, un tā ir sevi attaisnojusi, nodrošinot studējošo sekmju labāku pārskatāmību un vērtējumu atbilstību prasmēm un zināšanām.

Studējošo sekmes un rezultāti, arī maģistra darba aizstāvēšanas rezultāti tiek regulāri analizēti un apspriesti Lietišķās valodniecības institūta Padomes sēdēs.

2.2.8. Studiju programmas izmaksas

Maģistra profesionālo studiju programmai valsts budžeta dotācijas finansējums nav piešķirts, līdz ar to studējošie, izmantojot studiju kredītus, sedz studiju maksu patstāvīgi. Studiju maksas apmērs:

- 1480 LVL pilna laika studijām;

Studiju maksu var iemaksāt viena, divās, vai četrās daļās katra studiju semestrī. Katram studentam studiju maksas grafiks ir Studiju līguma neatņemamā sastāvdaļa.

Finanšu resursu sadalījumu nosaka attiecīgas RTU pārvaldes struktūrvienības (RTU Senāts, Kanclera dienests, utt.), bet izlietojumu kontrolē LVI direktore un Padome.

2.2.9. Studiju programmas atbilstība valsts normatīvajiem aktiem

Iegūtā profesionālā kvalifikācija pilnībā atbilst tulkotāja profesijas aprakstam, saskaņā ar 2010. gada 18. maija Ministru kabineta noteikumiem Nr.461 "Noteikumi par Profesiju klasifikatoru, profesijai atbilstošiem pamatuzdevumiem un kvalifikācijas pamatprasībām un Profesiju klasifikatora lietošanas un aktualizēšanas kārtību".

RTU Lietišķās valodniecības institūtā realizētās maģistra profesionālo studiju programmas salīdzinājums ar LR MK noteikumos Nr.481 „Noteikumi par otrā līmeņa profesionālās augstākās izglītības valsts standartu” minētajām prasībām dots 2.8. tabulā.

2.8. tabula

Maģistra profesionālo studiju programmas „Tehniskā tulkošana ” atbilstība valsts standartam

Maģistra profesionālo studiju programma “Tehniskā tulkošana”				
#	Kritēriji	MK noteikumu prasības	Studiju programma “Tehniskā tulkošana”	Atbilstība
1	Programmas apjoms, kredītpunkti	≥ 40	60	Atbilst
2	Kopējais studiju ilgums maģistra grāda ieguvei	vismaz pieci gadi	Pēc 4 gadu (pilna laika) bakalaura profesionālajām vai akadēmiskajām studijām, vai otrā līmeņa augstākās profesionālās izglītības 4,5 gadu (pilna laika) studijām 1,5 gadi – pilna laika studijas	Atbilst
3	Studiju kursi, kas nodrošina jaunāko sasniegumu apguvi nozares teorijā un praksē	≥ 7 KP	17	Atbilst
4	Pētnieciskā darba, jaunrades darba, projektēšanas darba un vadībzinību studiju kursi	≥ 5 KP	13	Atbilst

5	Pedagoģijas un psiholoģijas studiju kursi	≥ 2 KP	2	Atbilst
6	Prakse	≥ 6 KP	6	Atbilst
7	Valsts pārbaudījumi (E) daļa	≥ 20 KP	20	Atbilst
8	Maģistra darba apjoms, kredītpunkti	≥20 KP	20	Atbilst
9	Maģistra programmā izglītojamie ar iepriekš iegūtu akadēmisko bakalaura grādu	iegūst piektā līmeņa profesionālo kvalifikāciju	Nominālais studiju apjoms pēc 4 gadus ilgām (pilna laika) bakalaura akadēmiskām studijām ir 1,5 gadi (60 KP). Bakalauri angļu valodas filoloģijā, vienlaikus ar maģistra grādu iegūst arī tulka referenta kvalifikāciju.	Atbilst
10	Pēc maģistra programmas apguves piešķir profesionālo maģistra grādu nozarē, starpnozārē, kopnozārē vai profesijā	piešķir piektā līmeņa profesionālo kvalifikāciju un profesionālo maģistra grādu nozarē	Kvalifikācija: tulks referents Iegūstamais grāds: profesionālais maģistra tehnikajā tulkošanā	Atbilst

Analizējot atbilstību standartam, var secināt, ka licencējamās programmas apjoms un tā strukturālais sadalījums atbilst valsts izglītības standartā noteiktajam.

2.2.10. Salīdzinājums citām radniecīgām Latvijas un Eiropas Savienības augstskolu studiju programmām

Rīgas Tehniskās universitātes Lietišķās valodniecības institūta maģistra profesionālo studiju programmas „Tehniskā tulkošana” salīdzinājums veikts, balstoties uz triju ārvalstu augstskolu programmu izpēti, lai konstatētu kopīgo un atšķirīgo. Līdzīgas studiju programmas tiek realizētas:

- Kentas Valsts Universitātē, ASV (4.8.9. pielikums);
- Eirouniversitātē, Igaunijā (4.8.10. pielikums);
- Porto Universitātē, Portugāle (4.8.11. pielikums);
- Ventspils Augstskolā, Latvijā (4.8.12. pielikums).

Salīdzinot studiju programmu ar attiecīgām studiju programmām ārvalstīs, var secināt, ka tām ir daudz kopīgu un līdzīgu iezīmju:

- studiju ilgums ir 1,5- 2 gadi;
- studiju programmas ietvaros studenti apgūst 2 svešvalodas;
- tulkošanas specializācijas priekšmetiem un praksei ir veltīta liela uzmanība;
- kredītpunktu apjoms ir 60 - 80 KP;
- studiju programmās ietilpst līdzīgi studiju priekšmeti, piemēram, tulkošanas prakse, tulkošanas teorija, konsekutīvā /sinhronā tulkošana, terminoloģija.

Taču tulkošanas maģistra profesionālo studiju programmām ir arī atšķirības: tās ir dažādi organizētas gan studiju programmas realizācijas, gan satura ziņā. Galvenokārt tas izriet no

izglītības standartu atšķirībām Latvijā un ārzemēs. Tomēr būtiski ir arī tas, ka, neskatoties uz atšķirībām, iespējams konstatēt zināmas līdzīgas un kopīgas tendences. Piemēram, strukturēšana pēc principa: vispārizglītojošie studiju kursi, nozares pamatkursi vai profesionālo nozaru studiju kursi.

Trijās no salīdzināmajām programmām (RTU, Porto Universitāte un Kentas Valsts Universitātē) tiek īstenotas studijas šaurākos tehniskās specializācijas virzienos, RTU Lietišķās valodniecības institūta studiju programmai ir 18 tehniskās specializācijas virzieni, Porto Universitātē ir apmēram 20 specializācijas virzieni, bet Kentas Valsts Universitātē – 56 tehniskās specializācijas virzieni. Savukārt Ventspils Augstskolā realizētajā studiju programmā, studējošajiem tiek piedāvāts specializēties tikai jurisprudences tekstu tulkošanā. Izteiktā specializācijas virziena nav, tomēr students, apgūstot materiālu par dažādām jurisprudences nozarēm, pats var izvēlēties iespējamo tālākas specializācijas virzienu.

Rīgas Tehniskās universitātes Lietišķās valodniecības institūta izstrādātā maģistra profesionālo studiju programma “Tehniskā tulkošana”, Porto Universitātes maģistra studiju programma „Terminoloģija un tulkošana” un Kentas Valsts Universitātes maģistra studiju programma „Tulkošana” salīdzinājumā ar Ventspils Augstskolas studiju programmu „Juridisko tekstu tulkošana” un citu ārvalstu augstskolās (Eirouniversitātē) realizētajām tulkošanas studiju programmām ir konceptuāli atšķirīgas. Šīs atšķirības nodrošina tehnisko zināšanu un prasmju bāzes integrācija ar lingvistiskajām un tulkošanas pamatzināšanām un prasmēm, kā arī programmas kopējā ievirze uz tulkošanas darbu zinātniskajā un tehniskajā vidē.

Eirouniversitātē realizētajā studiju programmā ir vislielākais lingvistisko un literatūras priekšmetu īpatsvars, kas norāda uz programmas ievirzi klasiskās filoloģijas jomā, to apstiprina arī piešķiramās kvalifikācijas nosaukums: tulks/tulkotājs, filologs.

Savukārt Eirouniversitātes studiju programmā, kaut arī pagaidām nav izteikta tehniskā tulka/tulkotāja specializēšanās maģistra līmenī, tomēr pastāv studiju programmas ievirze sociāli ekonomiskajā jomā un studiju programmas saturā ir iekļauti zinātniski tehnisko tekstu izpētes un analīzes studiju kursi.

Arī Valsts pārbaudījumi stipri atšķiras pēc to satura un veida. Ārzemju studiju programmu ietvaros nav jāizstrādā maģistra darbs.

Porto Universitātē, ņemot vērā mutiskās tulkošanas specifiku, studentiem tiek dota iespēja iegūt maģistra grādu, konsekutīvi vai sinhroni komisijas klātbūtnē tulkojot referentu runas konferencēs, taču šajās programmās studējošajiem ir arī iespēja aizstāvēt maģistra darbu tradicionālā rakstveida formā.

Eirouniversitātē studējošajiem tiek dota izvēle: vai nu veikt patstāvīgu pētījumu par kādu aktuālu tulkošanas tematu, vai arī tulkot tekstu 100 lpp. apjomā.

Ventspils Augstskolas absolventiem ir jāizstrādā uz jāaizstāv maģistra darbs.

RTU „Tehniskās tulkošanas” studiju programmas absolventiem ir jāizstrādā maģistra darbs, kas sastāv no trim savstarpēji integrētām daļām: praktiskās daļas (tehniskās nozares oriģinālteksta tulkojums dzimtajā valodā – 70 lpp.), analītiskās daļas (teksta tulkojuma analīze – 20 lpp.) un teorētiskās daļas (aktuālās tulkošanas problēmas analīze – 20 lpp.). Šī pieeja vienlaikus parāda programmas absolventu tulkošanas prasmes, kā arī ilustrē viņu tehnisko, analītisko, prezentācijas un sociālo kompetenci, kas ir īpaši svarīga tehniskā tulka referenta profesionālajā darbā.

Studiju programmu salīdzinājums dots 2.9. tabulā.

**Studiju programmas salīdzinājums ar
Ventspils Augstskolas maģistra studiju programmu „Juridisko tekstu tulkošana”, Eirouniversitātes maģistra studiju programmu „*Tulks, tulkotājs, filologs*”, Kentas Valsts universitātes maģistra studiju programmu „*Tulkošana*” un Porto Universitātes maģistra studiju programmu „*Terminoloģija un tulkošana*”.**

Studiju programmas nosaukums	Rīgas Tehniskās universitātes Lietišķās valodniecības institūta maģistra profesionālo studiju programma „Tehniskā tulkošana”, Latvija	Eirouniversitātes Rakstiskās un mutiskās tulkošanas fakultātes maģistra studiju programma „Tulks, tulkotājs, filologs”, Igaunija	Kentas Valsts universitātes Moderno un klasisko valodu studiju departamenta maģistra studiju programma „Tulkošana”, ASV	Porto Universitātes (University of Porto) maģistra studiju programma „Terminoloģija un tulkošana”, Portugāle	Ventspils Augstskolas otrā līmeņa profesionālās augstākās izglītības maģistra studiju programma „Tulkošana un terminoloģijas”, Latvija
Salīdzināšanas kritēriji	1	2	3	4	5
Nominālais studiju ilgums dienas nodaļai (gados)	1,5 gads	2 gadi	2 gadi	2 gadi	1,5 gads
Kredītpunktu apjoms	60 KP / 90 ECTS	80 KP / 120 ECTS	60-70 KP / 90-105 ECTS	80 KP / 120 ECTS	50-60 KP / 75-90 ECTS
Vidējais kredītpunktu apjoms studiju gadā	40 KP	40 KP	30-35 KP	40 KP	30-40
Iepriekšējā izglītība	Bakalaura profesionālais grāds tehniskajā tulkošanā, vai tam pielīdzināts bakalaura grāds tulkošanā vai angļu filoloģijā, vai arī otrā līmeņa augstākā profesionālā izglītība tulkošanā	Bakalaura grāds	Bakalaura grāds	Bakalaura grāds	Bakalaura grāds vai profesionālā augstākā izglītība (studiju ilgums vismaz 4 gadi)
Iestājpārbaudījumu veids	Bakalaura diplomu konkurss/ Pēc vidējās svērtas atzīmes	Bakalaura diplomu konkurss/ iestājek sāmeni tulkošanā	Bakalaura diplomu konkurss/ bakalaura projekta rezultātu izvērtēšana	Bakalaura diplomu tulkošanā/ valodniecībā vai arī tehniskajā nozarē konkurss	Tests latviešu valodā un teksta tulkojums no angļu valodas latviešu valodā
Piešķiramā kvalifikācija	Tulks referents	Tulkotājs/tulks, filologs	-	-	Tulkotājs

Profesijas standarts	PS 0103	Kutsekoda 11.6	SOC 27-3091	DIN 2345	PS 0102
A	1	2	3	4	5
Iegūstāmais grāds (pēc attiecīgās valsts klasifikācijas)	Maģistra profesionālais grāds tehniskajā tulkošanā	Humanitāro zinātņu maģistrs	Maģistrs tulkošanas zinātnē	Maģistra grāds terminoloģijā un tulkošanā	Profesionālais maģistra grāds juridisko tekstu tulkošanā
Iegūstāmais grāds (starptautiskajā klasifikācijā)	Master of Science in Technical Translation	Master of Arts	Master of Science in Translation	Master degree in Terminology and Translation	Professional Master Degree in Translation
Studiju programmas ievirze	Tehniskā tulkošana	Tulkošana/filoloģija	Tulkošana	Tulkošana	Juridisko tekstu tulkošana
Tālākās specializācijas izvēles princips	Pēc tehniskās/ profesionālās nozares	Nav izteiktās specializācijas	Pēc tehniskās/ profesionālās nozares	Pēc tehniskās/ profesionālās nozares	Izteiktās specializācijas nav
Tālākās specializācijas iespējamie virzieni	Ekonomika, būvniecība, telekomunikācijas, enerģētikā, arhitektūrā, loģistika, tirgzinības, mehānika, IT tehnoloģijas, utt.	Akcenti uz filoloģijas teorētiskajiem studiju kursiem	Apmērām 56 iespējamie tehniskās specializācijas virzieni	Vairākās tehniskās specializācijas	Pēc jurisprudences nozares: civiltiesības, privāttiesības, publiskās tiesības, u.c.
Tālākās specializācijas izvēles studiju semestris	Pēc iestāšanās	-	Pēc iestāšanās	Pēc iestāšanās	-
Obligātie un izvēles teorētiskie studiju kursi (tulkošanas/lingvistikas)	16 KP/ 24 ECTS	28 KP/ 42 ECTS	20KP/ 36 ECTS	23 KP/ 34,5 ECTS	22 KP/ 33 ECTS
Tulkošanas specializējošie studiju kursi	13 KP/ 19,5 ECTS	15 KP/ 22,5 KP	24 KP/ 33 ECTS	20 KP / 30 ECTS	10 KP/ 15 ECTS

A	1	2	3	4	5
Prakse un kursa projekti	6 KP/ 9 ECTS	7 KP/ 10,5 ECTS	-	-	6 KP/ 9 ECTS
Studiju programmas ietvaros apgūstāmo svešvalodu skaits	2 valodas	2 valodas	2/ 3 valodas	2 valodas	2 valodas
Gala pārbaudījuma veids	Maģistra darbs, kas sastāv no teorētiskās daļas (pārskats par noteikto translatoģijas jomas aspektu – 20 lpp), analītiskās daļas (aktuālās tulkošanas problēmas analīze – 20 lpp.) un no praktiskās daļas (tehniskā teksta tulkošana – apjoms 70 lpp.) un	Maģistra darbs, kas ir neatkarīgs pētījums par aktuālo tulkošanas problēmu – 100 lpp.	Specializēts projekts, kas tiek īstenots visu studiju laika garumā	Specializēts tulkošanas projekts (rakstiskā teksta tulkošana vai mutiskā konferencēs referējošo secīgā vai sinhronā tulkošana)	Maģistra darbs, kas sastāv no teorētiskās daļas un juridiskā teksta tulkojuma no angļu valodas latviešu valodā
Gala pārbaudījuma kredītpunktu apjoms	20 KP/ 30 ECTS	30 KP/ 45 ECTS	Nav definēts (kā specializēto studiju kursu sastāvdaļa)	40 KP /60ECTS	20 KP/ 30 ECTS
Moderno informācijas tehnoloģiju integrēšana studiju programmas saturā	Studiju kursi 5 KP / 7,5 ECTS apjomā ir obligātie studiju priekšmeti, kas ir tieši saistīti ar IT kompetences pilnveidošanu	nav	5 KP / 7,5 ECTS	-	2 KP / 3 ECTS
Informācija par studiju programmu internetā	www.rtu.lv/vi	http://www.eurouniv.e	http://appling.kent.edu	http://sigarra.up.pt/flup_uk	http://venta.lv

Visu savstarpēji salīdzināmo studiju programmu galvenā kopīgā iezīme ir to realizācija tulkošanas jomā, tomēr programmām ir dažāda tālākā profesionālā ievirze.

Izstrādājot maģistra profesionālo studiju programmu „Tehniskā tulkošana”, tika ņemts vērā tas, ka salīdzinājumā ar augstāk minētajām augstskolām, RTU Lietišķās valodniecības institūtam ir ievērojami plašākas iespējas integrēt tulkošanas izglītībā ne tikai tulka referenta Profesijas standartā prasītās *lingvistiskās* zināšanas (darba un dzimtās valodas zināšanas, tulkošanas teorijas un metodikas zināšanas), bet arī *tehniskās* zināšanas (mūsdienu tehnoloģijas profesionālajā tulkošanā, korpusa lingvistikas un datorlingvistikas zināšanas) un *sociālās* zināšanas un kompetences (profesionālās ētikas un saskarsmes psiholoģijas pamatus, starpkultūru komunikācijas zināšanas). Tas paver iespējas tulkošanas apakšnozarei arī zinātniski tehniskajā virzienā, tādējādi veicinot tulka referenta profesijas attīstību, kas pilnībā atbilst šīs profesijas attīstības kopējai stratēģijai valstī (pieprasījums pēc tehniskajiem tulkiem un tulkotājiem pieaug, jo īpaši pēc Latvijas iestāšanās Eiropas Savienībā).

Veiktais salīdzinājums liecina, ka Rīgas Tehniskās universitātes Lietišķās valodniecības institūtā maģistra profesionālo studiju programma „Tehniskā tulkošana” balstās uz līdzīgu izpratni par tulkošanas speciālistu apmācību.

2.2.11. Studējošo skaits

Kopā profesionālā maģistra studiju programmā „Tehniskā tulkošana” 2012./2013. studiju gadā studēja 16 studenti, no tiem 2 ĀSD studenti. Studentu sadalījums pa kursiem var apskatīt 2.10. tabulā.

2.10.tabula

Studējošo skaits 2012./2013. studiju gadā

	Studentu skaits	Pilna laika	Nepilna laika	Kopā:
1. kurss	Klātiene	11	0	11
	ĀSD	1	0	1
	Akad. at.	0	0	0
2. kurss	Klātiene	3	0	3
	ĀSD	1	0	1
	Akad. at.	0	0	0
Kopā:	Klātiene	14	0	14
	ĀSD	2	0	2
	Akad. at.	0	0	0
Studentu kopskaits		16	0	16

2.2.12. Pirmajā studiju gadā imatrikulēto studējošo skaits

2012./2013. studiju gadā maģistra profesionālā programmā tika imatrikulēti 11 studenti, no tiem 2 ĀSD studenti.

2.2.13. Absolventu skaits

Maģistra profesionālā studiju programma „Tehniskā tulkošana” tika uzsākta 2007. gadā. Absolventu skaits kopš programmas uzsākšanas:

2008. gadā – 0

2009. gadā – 4

2010. gadā – 3

2011. gadā – 4

2012. gadā – 4

2012./2013. studiju gadā maģistra profesionālo programmu absolvēja 2 studenti.

2.2.14. Studējošo aptaujas un to analīze

Studenti pozitīvi vērtē maģistra profesionālo studiju programmas izveidošanu un īstenošanu (studentu aptaujas anketa – 4.4.1. pielikums).

2012./2013. akad. gada beigās studenti tika aptaujāti. Aptaujā ir pozitīvi vērtēta studiju programmas aktualitāte, atbilstība tirgus prasībām un mūsdienu līmenim, programmas kvalitāte, satura nozīmīgums, mācību spēku kvalifikācija, izmantoto metožu daudzveidība un lietderība. Studenti uzskata, ka programma dod viņiem iespēju paaugstināt savu kvalifikāciju, kā arī iesaistīties pētnieciskajā darbā translatoģijas jomā un iesaka plašāk iesaistīt ārzemju vieslektoros un praktizējošus tulkus mācību procesā.

2.2.15. Absolventu aptaujas un to analīze

Īpaša nozīme ir studējošo aptaujām, kuras tiek organizētas četras reizes studiju gadā un objektīvi parāda studentu viedokli gan par konkrētu studiju kursu, gan par studiju procesa organizāciju. Katra semestra noslēgumā tiek veikta RTU studentu anketēšana ORTUS studiju vidē, kā arī katra semestra vidū tiek veikta LVI organizētā studentu anketēšana. LVI aptaujas anketas rosina studentus aktīvi piedalīties studiju procesa pilnveidē un uzlabošanā.

Aptaujā tiek noskaidrots visu studiju priekšmetu un mācībspēku vērtējums. Studentiem ir iespēja izteikties par šādiem jautājumiem: kas, viņuprāt, būtu jāuzlabo priekšmetu pasniegšanā, kādu studiju priekšmetu saturu nepieciešams papildināt, kādus jaunus mācību priekšmetus vajadzētu iekļaut studiju programmā, kas, viņuprāt, būtu jāuzlabo studiju procesa īstenošanā u.c. Aptaujā ir iekļauti jautājumi par mācību literatūras pieejamību, pasniedzēju darba kvalitāti un priekšmeta satura atbilstību studentu vajadzībām.

2012./2013. g. studentu aptaujā par mācību procesu un akadēmisko personālu piedalījās visi maģistra studiju programmas studenti. Apkopojot aptaujas rezultātus, var secināt:

Studenti pozitīvi vērtē maģistra profesionālo studiju programmas izveidošanu un īstenošanu;

Aptaujā ir pozitīvi vērtēta studiju programmas aktualitāte, atbilstība tirgus prasībām un mūsdienu līmenim, programmas kvalitāte, satura nozīmīgums, mācību

spēku kvalifikācija, plaša vieslektoru iesaiste mācību procesā, izmantoto metožu daudzveidība un lietderība;

Studenti uzskata, ka programma dod viņiem iespēju paaugstināt savu kvalifikāciju, kā arī iesaistīties pētnieciskajā darbā translatoģijas jomā;

Studiju augsti vērtē iespējas izmantot interaktīvās mācību metodes, uzstājoties ar prezentācijām, piedaloties lomu spēlēs, pārrunās un diskusijās;

Studenti augsti vērtē e-studiju vidē pieejamos LVI docētāju izstrādātos mācību materiālus, it īpaši jaunākos audio un video materiālus.

Ieteicams vēl plašāk iesaistīt ārzemju vieslektorus un praktizējošus tulkus mācību procesā, jo līdz šim studiju laikā organizētās vieslektoru lekcijas un Eiropas Komisijas Ģenerāldirektorāta pārstāvju sniegtās lekcijas bija ļoti noderīgas, un studenti tās aktīvi apmeklēja.

Anketēšanas rezultāti par konkrētiem studiju priekšmetiem tiek apkopoti, apspriesti LVI Padomes un Metodiskās komisijas sēdēs, un izmantoti studiju programmas kvalitātes uzlabošanā.

2.2.16. Studējošo līdzdalība studiju procesa pilnveidošanā

Studējošie savu līdzdalību studiju procesa pilnveidošanā var realizēt tieši – izsakot savas vēlmes tiešajam mācību priekšmeta pasniedzējam, katedru vadītājiem, programmas direktoram vai, izmantojot savas tiesības, ar studentu pašpārvaldes palīdzību.

Īpaša nozīme ir studējošo aptaujām, kuras regulāri tiek organizētas un objektīvi parāda studentu viedokli gan par konkrētu studiju kursu, gan par studiju procesa organizāciju.

Kopš profesionālās augstākās izglītības studiju programmas „Tehniskā tulkošana” izveides laikiem institūtā aktīvi darbojas studentu pašpārvalde. Tā ir draudzīga un tradīcijām bagāta studentu organizācija, kuras dalībnieki ir aktīvi iesaistīti šādās darbības sfērās:

- studentu interešu pārstāvniecība Lietišķās valodniecības institūta Padomē;
- studentu konsultēšana neskaidros jautājumos, studiju kvalitātes pārraudzība;
- sociālo lietu un interešu konfliktu jautājumu risināšana;
- institūta studentu pašpārvalžu vēlēšanu rīkošana;
- studiju pasākumu organizēšana (dažādu lekciju un semināru organizēšana par aktuālākajiem jautājumiem translatoģijas jomā);
- zinātnes pasākumu organizēšana (diskusiju kluba darbības administrēšana);
- kultūras pasākumu organizēšana (tematisko pasākumu (spāņu kultūras tradīcijas, britu lietišķā etiķete u.c.) organizēšana);
- sadarbība ar citām studentu organizācijām.

Vairāki Lietišķās valodniecības institūta absolventi, turpinot savu darbu Rīgas Tehniskajā universitātē, aktīvi piedalās pašpārvaldes darbībā, lai palīdzētu jaunāko kursu studējošajiem ātrāk un efektīvāk atrisināt visas problēmas un neskaidrības.

3. KOPSAVILKUMS PAR STUDIJU VIRZIENA ATTĪSTĪBAS PLĀNIEM

3.1. Studiju virziena un studiju programmu perspektīvais novērtējums

RTU Lietišķās valodniecības institūtam ir ievērojami plašākas iespējas integrēt tulkošanas izglītībā ne tikai tulka referenta Profesijas standartā prasītās *lingvistiskās* zināšanas (darba un dzimtās valodas zināšanas, tulkošanas teorijas un metodikas zināšanas), bet arī *tehniskās* zināšanas (mūsdienu tehnoloģijas profesionālajā tulkošanā, korpusa lingvistikas un datorlingvistikas zināšanas) un *sociālās* zināšanas un kompetences (profesionālās ētikas un saskarsmes psiholoģijas pamatus, starpkultūru komunikācijas zināšanas). Tas paver iespējas tulkošanas apakšnozarei attīstīties arī zinātniski tehniskajā virzienā, tādējādi veicinot tulka referenta darba profesijas attīstību, kas pilnībā atbilst šīs profesijas attīstības kopējai stratēģijai valstī (pieprasījums pēc tehniskajiem tulkiem un tulkotājiem pieaug, jo īpaši pēc Latvijas iestāšanās Eiropas Savienībā).

Par **bakalaura** un **maģistra** profesionālo studiju programmu „Tehniskā tulkošana” lietderību liecina pieprasījums pēc šī profila speciālistiem Latvijas tirgū – tulkošanas birojos, uzņēmumos (sevišķi kopuzņēmumos), ārvalstu projektos Latvijā, valsts un pašvaldību iestādēs, kā arī visur citur, kur nav iespējams iztikt bez svešvalodu zināšanām, inženierzinātņu pamatzināšanām, radošas pieejas darbam, prezentācijas prasmēm un tulkošanas iemaņām.

Izstrādāto programmu ietvaros tiek padziļināti apgūtas visas šīs augstāk minētās kvalifikācijas. Pateicoties bakalaura un maģistra profesionālo studiju programmām, notiek svešvalodas profesionalizācija (profesionālā apmācība), prasmju un iemaņu sintēze un integrācija atbilstoši Eiropas Savienības un darba tirgus prasībām.

Nemot vērā studiju programmas stipro un vājo pušu analīzi, ir modelēta programmas tālākā attīstība:

Jaunas studiju formas

- Pēc Latvijas iestāšanās ES un NATO darba tirgus paplašinās un specializējas, tāpēc nepieciešams nodrošināt lielāku daudzveidību pieprasītākajās darba valodu kombinācijās (angļu, vācu, spāņu, franču – latviešu/krievu). Vēlams izveidot tādas studiju programmu variantus, lai studējošajiem būtu iespējams pašiem atbilstoši viņu svešvalodu zināšanu līmenim izvēlēties noteiktas valodu kombinācijas.
- Nākotnē arvien intensīvāk jāturpina darbs svešvalodu kompetences paplašināšanā, attiecīgi mainot nodarbību plānojumu, kā arī motivējot studentus patstāvīgam darbam mūsdienu e-studiju vidē.
- Mutiskās tulkošanas jomā ir iespējama mutiskās tulkošanas formu dažādība – kontakttulkošana, konsekutīvā un sinhronā tulkošana, telefontulkošana.

Jauns studiju saturs

- Arvien plašāk studiju kursu saturā jāieplāno darbs ar specializētajām rakstiskās tulkošanas programmatūrām (*Trados, Wordfast, SDLX*), ar kuru palīdzību studenti mācītos tulkot (*Trados Studio 2012*), strādāt ar terminoloģiju (*Multiterm 2012, Wordfast Glossaries*) un rediģēt (*Trados Tag Editor*) tekstus.

- Sadarbībā ar augstskolas IT studiju programmām nākotnē programmā būtu vēlams ieviest vairākus kursus ar jaunām tulkošanas programmatūrām, korpasa programmatūrām, kuru izstrādē piedalītos docētāji un studenti.

Sadarbības veicināšana

- Studiju programmai ir jābūt pastāvīgā kontaktā un sadarbībā ar darba devējiem, lai atbilstu darba tirgus prasībām. Ir izveidojusies sadarbība ar Eiropas Komisijas Rakstiskās tulkošanas ģenerāldirektorāta pārstāvi Latvijā K. Fūrmanu, ar Eiropas Komisijas Mutiskās tulkošanas dienesta pārstāvi I. Zaubergu, kā arī ar Valsts Valodas aģentūru un tulkošanas birojiem.
- Turpmāk jāturpina un jāpaplašina sadarbība arī ar citiem darba devējiem, piemēram, ir nepieciešams padziļināt sadarbību ar Tulkošanas un terminoloģijas centru. Nozīmīgi ir arī aktīvāk veicināt sadarbību ar līdzīgām studiju programmām Latvijā un ārzemēs.

Lietišķās valodniecības institūta attīstības perspektīvas

- darbs esošajos un nākotnes projektos, kuru rezultāti ļaus tālāk pilnveidot studiju programmas kvalitāti;
- regulāra docētāju pedagoģiskās kvalifikācijas paaugstināšana;
- docētāju praktiskais darbs tulkošanas jomā piešķir pedagoģiskajam darbam tulkošanas studiju kursus papildu kvalitāti;
- programmas studentu plašāka iesaistīšana LVI realizējamajos pētniecības projektos;
- ārvalstu studentu motivēšana studiju programmas „Tehniskā tulkošana” apgūšanai;
- institūta metodiskā kabineta tehniski materiālās bāzes paplašināšana;
- profesionālās un teorētiskās specializācijas grupu izveidošana, kurās studenti attiecīgā profila pasniedzēja vadībā ārpus nodarbību laika (piem., darba nedēļas mazāk noslogotākajās dienās) varētu diskutēt par konkrētas jomas problēmām, piemēram, saistībā ar patstāvīgo pētniecisko darbu, piedalīšanos konferencēs vai maģistra darbu izstrādāšanu.

Programmas tālākajai attīstībai un studiju satura harmonizēšanai un unificēšanai Lietišķās valodniecības institūts plāno pievienoties sadarbības tīklam „Eiropas maģistrs tulkošanā” (European Master in Translation). EMT projektu uzsāka pēc Eiropas Komisijas Tulkošanas ģenerāldirektorāta priekšlikuma 2005. gadā, un tas pilnveidots ciešā sadarbībā ar atzītiem tulkošanas speciālistiem no dažādām augstskolām. Sadarbības tīkls ir izveidots, lai nodrošinātu prasmīgu profesionāļu resursus, jo ne tikai Latvijai bet arī visai Eiropas Savienībai visās tās oficiālajās valodās ir nepieciešamas augstas kvalitātes augstskolas programmas translatoģijas jomā.

3.2. Studiju programmu atbilstība normatīvo aktu prasībām un Eiropas augstākās izglītības telpas veidošanas rekomendācijām

Lietišķās valodniecības institūta bakalaura un maģistra profesionālo studiju programmas ir izstrādātas atbilstoši Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem,

attiecīgajiem nacionālajiem profesiju standartiem un ņemot vērā Eiropas augstākās izglītības telpas veidošanas rekomendācijas.

Programmas ir veidotas tā, lai studenti iegūtu vispusīgas zināšanas par šo iestāžu darbību un prastu tās pielietot praksē, kā arī būtu kompetenti patstāvīgi analizēt informāciju, pieņemt lēmumus, parādīt, ka izprot profesionālo ētiku ievērojot Latvijas normatīvo aktu prasības.

Programmas tālākajai attīstībai un studiju satura harmonizēšanai un unificēšanai Lietišķās valodniecības institūts plāno pievienoties sadarbības tīklam „Eiropas maģistrs tulkošanā” (European Master in Translation).

3.3. Darba devēju un profesionālo organizāciju sniegtā informācija par absolventu nodarbinātības iespējām

Veiktajās aptaujās darba devēji uzsvēra, ka mūsu absolventiem piemīt tehnisko tekstu tulkotāja un tulka darbam nepieciešamais prasmju un zināšanu kopums, proti, izpratne par tehniskajiem procesiem, spēja kvalitatīvi tulkot tehniskus un juridiskus tekstus no angļu valodas latviešu valodā un otrādi, kā arī nodrošināt sapulču konsekutīvu tulkojumu un ātri un efektīvi pārvaldīt informācijas sistēmas. Absolventu radītie tulkojumi ir valodnieciski un tehniski pareizi, ar precīzu terminoloģiju. Tie nodrošina skaidru komunikāciju attiecīgās tehniskās nozares speciālistu starpā.

Darba devēji uzsver, ka palielinoties darba apjomam, viņi ir izjutuši nepieciešamību pēc prasmīgiem tehniskajiem tulkiem, kas specializētos viņu nozares jautājumos, kā arī spētu tulkot rakstiski un mutiski.

Darba devēji secinājuši, ka ir būtiski, lai tulkotājiem jau sākumā būtu laba izpratne par attiecīgo jomu un augsti attīstītas rakstiskās un mutiskās tulkošanas prasmes. Tāpat viņi uzskata, ka šis kompetenču kopums var tikt nodrošināts un būtu jānodrošina ar iepriekšēju akadēmisko sagatavošanu.

Darba devēji apliecina studiju programmu „Tehniskā tulkošana” nepieciešamību un būtu gandarīti par to turpmāku īstenošanu.

4. PIELIKUMI